B. 102
441
Biblioteca Seminarului de Estetică și Critică Literară
Inv. 11477
8R
S 72t

TH. D. SPERANTIA

TEATRU DE FAMILIE

12 PIESE

coprinzând monologuri şi scene pentru Conservatorul de declamaţie.

Dedicat Elenei

UNIVERSITATEA BUCUREŞTI
SEMINARUL DE ISTORIA LITERATURII ROMINE MODERNE

BUCUREŞTI
EDITURA „LIBRĂRIEI ŞCOALELOR", C. SFETEA
96, — STRADA LIPSCANI, — 96
1912

213463 Dublet
546312

Pentru reproducere ca şi pentru reprezentare pe scenele publice autorul îşi rezervă toate drepturile.
Toate exemplarele vor fi semnate de autor.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE **C. SFETEA.**

ROBINSON NECRUSOE

Comedie într'un act.

Dedicată lui Genică.

ROBINSON NECRUSOE

COMEDIE INTR'UN ACT.

PERSOANELE:

PETRICĂ GRUMESCU, funcţionar la bancă.
ANETA GRUMESCU, soţia lui.
LINA, bucătăreasă.
D-l VASILESCU, veteran.
COANA MARIŢA.
ANICA, servitoare.
FOCŞENEANU, croitor.

Scena reprezintă o odae de culcare ce serveşte şi de sufragerie. Canapea, garderobă, şifonier, ceasornic, sobă şi mobilele trebuitoare. Pe masă două tacâmuri.

SCENA I.

ANETA, D-l VASILESCU.

Aneta (nervoasă, aparte). Tiii! Dar cât îmi mai bate capul omul ăsta!.. Nu mai isprăveşte odată!.. Şi Petrică 'ntârzie şi 'ntârzie, şi 'ntârzie!..

D-l Vasilescu. De! Toţi vorbesc de eftenirea traiului, dar până să se eftenească tragi pe dracul de coadă!

Şi dacă ar fi numai pentru mine,... dar... cinci suflete... cinci guri... trebue bani.

Aneta. Apoi bine, d-nu Vasilescu. Îi spun şi eu lui Petrică, dar vino chiar d-ta şi-i vorbeşte.

D-l Vasilescu. Da, viu; viu, Madame Grumescu; dar, ştii, mai bine să-i zici d-ta mai întâiu. De, băeatul e mare şi poate să câştige şi el! Deaceea ziceam... să poată... să i se găsească şi lui un loc, acolo la bancă, măcar vr'o şaizeci de lei pe lună. Şaizeci de lei tot e un ajutor... Nu-i aşà?

Aneta. Se 'nţelege.

Vasilescu. Negreşit că s'or mai fi găsit şi alţi doritori, dar băeatul meu ar trebuì să aibă mai mult drept. E fiu de veteran! Deaceea vă rugăm... Auzeam că mai sunt şi nişte fete, care umblă să iea locul ăsta; dar fetele pot să-şi mai găsească şi alte... ocupaţii... (S'aude bătând la uşă).

Aneta (spre uşă). Intră. (Aparte): N'am scăpat de unul şi altul e la loc!

Vasilescu. Apoi, sărut mâna, Madame Grumescu. Mă întorc eu peste vr'un ceas. Sărut mâna. (Ese).

Aneta. Bună ziua, d-nu Vasilescu. Bună ziua.

SCENA II.

ANETA, CUCOANA MARIŢA.

Aneta. Ce veste, coană Mariţo? (Aparte): Şi asta-i altă cataplazmă! Nu mai scapi de ea.

Coana Mariţa. Păi, uite ce să fie; m'am întors că am uitat să vă spun că nepoata mea e de douăzeci şi doi de ani, poate că întreabă D-l Grumescu. Dară sunt

la bancă unele şi mai mici, numai de douăzeci şi unu de ani şi mai mari! Cum e Panaitească. Vr'o cincizeci, şaizeci de lei pe lună acolo la bancă ce bine i-ar prinde, dacă-ai fi bună să-i vorbeşti lui D-l Grumescu.

Aneta. Dar cum nu.

Coana Mariţa. Aşà. Mulţumesc. Ştiu că D-l Petrică Grumescu e om foarte bun. Dumnezeu să vă dea sănătate. Sărut mâna. (Pleacă şi se întoarce iar). Dar poate c'ar fi bine să viu şi cu fata s'o vază D-l Grumescu?

Aneta. Nu, Nu-i nevoe. (Aparte): Asta-i! Poftim! să mi-o aducă...

Coana Mariţa. Atuncea bine. Viu eu mai acuş să văd pe D-l Grumescu, Cred că i se cade şi fetei ceva... Fată de veteran... Sărut mâna!

Aneta. Bună ziua, cucoană Mariţo.

Coana Mariţa. (Eşind). Nu vă supăraţi, mă rog... Fată de veteran... şi pe urmă... fată... Băeţii pot să găsească şi alte slujbe. Nu vă supăraţi... (Ese).

Aneta. Aş! Ce vorbă. (Aparte): Ba grozav îmi pare de bine!

SCENA III.

Aneta (singură). Una fata, altul băeatul şi care de care cu mai mult drept! Dar ce-o fi întârziind atâta Petrică? Mi se pare c'ar trebui să-l ţin ceva mai din scurt. Iartă azi, iartă mâine, el întârzie din ce în ce mai mult. Dar unde o să ajungem cu bunătatea asta a mea?.. A! Dar asta nu mai e bunătate, asta e curat prostie. (S'aude bătând în uşă).

Aneta. Intră. Cine-o mai fi?

SCENA IV.

ANETA, ANICA.

Anica. Sărut mâna. (Dă o scrisoare). Poftim o scrisoare dela cocoana mare.

Aneta. Bună ziua. (Citeşte, apoi tare). Bine spune mamei să te trimită peste vr'un ceas ca să-i dau răspuns.

Anica. Bine. Sărut mâna, Coniţă. (Vrea să iasă).

Aneta. Ascultă, Anico, spune mamei, când te-o trimete mai acuş după răspuns, să-mi trimită şi biletele pentru circ; dar să le pună într'un plic să nu se râzleţească. Ai înţeles?

Anica. Da, coniţă. Sărut mâna. (Ese).

SCENA V.

ANETA (singură), apoi LINA.

Aneta. Ceasurile unu şi un sfert!.. La unsprezece jumătate el trebuià să fie acasă. Nu! Numai merge aşà. Nu!.. Nu!..

Lina (intrând). Coniţă a sunat?

Aneta. Nu, Lino, n'am sunat. O fi sunat cineva de afară.

Lina. Apoi atunci să văd afară. Credeam că poate a venit d-nul!

Aneta. Aş! Nu ştiu ce 'ntârzie iară.

Lina. Păi, nu, că d-nii cum să nu întârzie, mă rog! C'apoi doar târgul e mare şi sunt atâtea de,... n'are unde să întârzie?.. Mă duc să văd. (S'aude bătând la uşă).

Aneta. Cine o mai fi? — Intră. (Lina ese).

SCENA VI.

ANETA, CROITORUL.

Croitorul. Sărut mâna, coniţă.

Aneta. Bună ziua. Ce veste, d-le Focşeneanu?

Croitorul. Venisem cu nota pentru costumul d-v. (Vrea să dea nota).

Aneta. Te rog, treci d-ta mai târziu că încă n'a venit bărbatul meu. Trebue să vină la masă. Vino ceva mai târziu.

Croitorul. Bine. Sărut mâna. (Ese).

Aneta. Bună ziua.

SCENA VII.

Aneta (singură). Uite ceasul, două fără douăzeci!.. Poate i s'a 'ntâmplat ceva?.. Nici nu ştiu la ce să gândesc!.. Şi obiceiul lui, mereu cu automobilul şi automobilul şi mereu vitesă!.. (Incepe să plângă). Mi se pare că vine?.. Am auzit uşa cealaltă (Îşi şterge ochii). Să nu vază că am plâns. Să iau ceva de lucru. (S'aşează pe un scaun lângă masă şi croşetează).

SCENA VIII.

ANETA, PETRICĂ.

Petrică (intrând repede şi punând ghiozdanul pe un scaun şi scoţând mănuşile: Bonjour, dragă. O să mă cerţi; dar te rog să mă crezi că nu sunt de loc de vină. Am fost cu d-nul Popescu tocmai la Ciurel. Am plecat la zece şi un sfert. Erà treabă de o jumătate de ceas cu totul. Eram sigur că la unsprezece voiu fi acasă. Imi făcusem chiar plan

că la întoarcere să mă abat pe la Abele să iau nişte cârnaţi cu hrean, cum mi-ai spus tu pentru prânz, că ziceai că n'ai când să găteşti altă, (sunând la sonerie). Dar eu sun să dea masa că e târziu şi la patru trebue să fiu numaidecât la bancă. (Isprăvind de sunat). Aşà. A! Dar când ne întoarcem de colo dela Ciurel, când să intrăm în oraş, hop, se strică automobilul. Acuma 'nţelegi întârzierea. Dar tu taci! Nu vrei să ştii! Cum? (Se apropie de Aneta şi îi sărută mâna). Ai auzit ce ţi-am spus?

Aneta. Parcă numai astăzi!

Petrică. Bine, dragă ce vrei să fac?..

Aneta. Nu vreau nimic.

Petrică (supărat). Ei! de asta îmi vine nebunie! Ai fost la slujbă, ai fost la datorie, ai fost la mama dracului... nu, de ce n'ai venit acasă la ţanc! Dar de unde să vii?.. Cum să vii?.. (Se preumblă furios prin casă).

(Aneta tace şi croşetează).

SCENA IX.

Aceiaşi. LINA.

(Lina vine cu o tavă cu farfurii repede. Petrică se ciocăneşte de tavă, răstoarnă farfuriile şi se murdăreşte pe haine de brânză cu zmântână).

Lina. Vai, mă rog!

Petrică. Du-te la naiba (privindu-se pe haine). Uite ce mi-ai făcut!

Lina. De, mă rog, dacă d-ta aşà repede... şi două maşine dacă fugem repede...

Petrică. Haide eşi afară de-acolea! Eşi! Eşi!

Lina. Eu ese, mă rog...

Petrică (Impingând-o pe uşă). Haide, hai! Eşi. Lina ese, Petrică închide uşa, apoi se aşează pe un scaun şi rămâne un moment pe gânduri).

SCENA X.

PETRICĂ, ANETA.

Petrică. Şi când eşti necăjit atunci ţi se întâmplă toate!.. (Privind la Aneta). Şi ea uite-o cum şade şi croşetează!..

Aneta. Dar ce vrei să fac?

Petrică. Să mă ia dracu. (la farfuriile de dinaintea lui şi le dă de pământ). Na! Şezi la masă acuma!

(Aneta sculându-se şi plecând spre uşă). Aşà! In cailea dă-mi-le în cap. (Ese).

SCENA XI.

PETRICĂ, ANETA.

(Petrică stă în picioare lângă masă în locul unde a fost când a isbit farfuriile). (Aneta intră repede şi se duce la garderobă de-şi ia pălăria şi haina de se îmbracă. Imbrăcându-se repede). Cred că nu-i nevoe să aştept mai mult! Viaţă în felul ăsta... mersi!..

Petrică. Bine, frate! Bine! Du-te! Du-te! Sănătate! Du-te! De atâta vreme de când mă tot ameninţi! Du-te. Nu ţiu să trăesc în casă cu martirii! Nici nu voiu să fiu martirizător. Du-te! Sănătate! (Se opreşte în dreptul ferestrei şi îşi suceşte mustaţa nervos).

Aneta (isprăveşte de îmbrăcat şi ese repede).

SCENA XII.

Petrică (singur). Aşà, mergi sănătoasă! Atâta pagubă! Dragoste cu sila nu voiu. Ce prostie, sau mai bine, ce nebunie pe capul omului! Din om liniştit, fără nici-o grijă, numai hop, odată îl apucă o nebunie, cum le

apucă pe găini toana de clocit: îl apucă nebunia de însurat şi îşi iea beleaua pe cap!.. Curat nebunie. Să-ţi iei stăpân pe cap, cenzor, controlor!.. Că n'ai venit la timp! Că n'ai venit de vreme! Că ai venit prea la vreme!.. Tii!.. Dar mă mir cum de-am dus-o atâta vreme cu atâta bătae de cap de căsnicie!..

SCENA XIII.

PETRICĂ, LINA.

Lina (deschizând uşa încet). Nu e cuconiţa, mă rog?

Petrică. Dar ce vrei?

Lina. Mă rog, eu nu potem mai şedem la cuconiţa dacă d-nul supere...

Petrică. Mergi sănătoasă, haiti! Ai ceva de luat? (Băgând mâna în buzunar).

Lina. Nu, mă rog. Coniţa plătit chiar astăzi.

Petrică. Ei! Foarte bine. Mergi sănătoasă! Foarte bine.

Lina. Sărut mâna. (Ese).

SCENA XIV.

Petrică (singur). Aşà. Am rămas flăcău, liber şi independent, ori singur şi indepedent. la să văd ce-o să fie dac'oiu fi singur! A trăit el Robinson în pustie, dar eu aici în oraş unde am toate înlesnirile sociale! (Uitându-se la ceas). Dar foamea nu te lasă nici când eşti singur! la să vedem ce mănâncă Robinson acuma. (Caută de mâncare) Pe masă nimic! Ce-a fost, s'a dus pe jos, pe hainele mele, pe ghete. A! Uite în sobă cafeaua cu lapte a nevestei! Are obiceiul să ia cafeaua cu lapte la prânz.

Ce bine o să-i prinză lui Robinson. Ce fericit ar fi fost Robinson Crusoe! Eu sunt Necrusoe! Dar pe acolo cred că nu se făceà cafea cu lapte. Prin urmare s'aducem o ceaşcă şi-o linguriţă şi la lucru Robinsoane! (vrea să iasă) Haide la bucătărie să căutăm ceaşcă. Ba, uite colea pe masă ceaşca pregătită gata. Vrea să zică să turnăm cafeaua în ceaşcă. (la ceaşca şi se duce la ibric, dar când să toarne, se arde la mână, scapă ceaşca şi răstoarnă cafeaua.

Na! Ffff! (joc de scenă) Ffff! Aoleo! Când m'ar vedeà acuma nevasta ce bine i-ar mai păreà (Privind spre fereastră). A! Mi se pare că văd pe servitoarea dela maică-sa. (Privind mai bine). Tocmai ea. Vine 'ncoace. Cu o scrisoare în mână. Ştiu ce e. Trimete scrisoare de împăcare! sau... face drum servitoarei să vadă ce fac eu! Te-am priceput, cuconiţo! Degeaba! (S'aude bătând la uşă). Intră.

SCENA XV.

PETRICĂ. ANICA.

Anica. (Intinzând scrisoarea). Sărut mâna.

Petrică. Eşi afară.

Anica. Dela Coana mare o scrisoare.

Petrică. Ştiu, Ştiu! Eşi afară.

Anica. Dar cuconiţa... a zis!

Petrică. Cuconiţa nu-i acasă. Nu-i aici nici-o cuconiţă! Aici sunt numai boeri! Eşi! Haide.

Anica (aparte). Ce, Doamne iartă-mă, a păţit d-nul? (Ese).

SCENA XVI.

Petrică (singur). Tocmai cum am zis eu. Am văzut plicul dela maică-sa, plic de care ne trimite mereu. Şi ziceà că la cuconiţa! Vorbă să fie! Ca doară aş luà

să citesc şi atunci... Dar ştii că mă ustură rău unde m'am ars la mână! (Suflă) şi nu ştiu ce să pun! Ce să pune oare la arsură? (Suflă). Şi acuş trebue să fie vremea de dus La patru ceasuri trebue să fiu la bancă. (Priveşte la ceas). Na! Tocmai să dau repede. De mâncat am mâncat acuma! Şi trebue să schimb şi hainele. Astea mi le-a gătit cu zmântână! Şi ghetele trebue să mi le şterg. Dar să-mi caut mai întâi hainele. (Caută în garderobă) (Joc de scenă). Şi trebue să grăbesc! Uite vesta! Nu, nu e asta. Nu, uite-o! Ba nu, nu-i nici asta. (Le aruncă). Du-te la ciorile! Uite-o! Bun. Stai colea pe scaun. Ia-ţi şi pantalonii şi jacheta. Foarte bine! Dar jacheta n'are nasturi. Să iau redingota. Unde, Doamne iartă-mă, o fi? A! Uite-o! Bun. Dar şi redingota fără nasturi! Cum păcatele? Şi mâna mă ustură zdravăn! (Suflă). Acuma trebue să coşi nasturi, obinsoane! Şi unde să-i găseşti? In şifonier aveà nevasta o cutie cu fel de fel de articole; nasturi, catarame... Să vedem (caută în şifonier). Uite cutia (joc de scenă) Ace de păr, panglicuţe! (O aruncă). Nu-i. Să vedem acì? Panglicuţe şi ace de păr! (aruncă). Aici? Păr falş! Aici? Pudră. Dincoace pudră roză. Creion de sprâncene! Roşu pentru buze! Panglicuţe! Panglicuţe, panglicuţe (suflă la mână). Dar mă ustură din ce în ce mai tare! (S'aude bătând la uşă). Intră.

SCENA XVII.

PETRICĂ, CROITORUL.

Petrică (singur). Dar pe cine mai aduce dracul tocmai acuma când nu ştiu cum să dau mai repede?

Croitorul (intrând). Bună ziua.

Petrică (răstit). Ce este?

Croitorul. Mă rog, nota pentru costumul cuconiţei.

Petrică (înfuriat). Nici-o cuconiţă! Nici-un costum! S'a isprăvit cuconiţa! Lasă-mă în pace.

Croitorul. Dar, mă rog, eu v'am predat marfa...

Petrică. Ţi-am spus să mă laşi în pace.

Croitorul. Bine, dar marfa? Cum rămâne?

Petrică. Marfa, eşi afară! Repede! Acuma!

Croitorul. Bine. (Ese).

SCENA XVIII.

Petrică (singur). Acuma îmi arde mie de marfa lui (suflă la deget şi umblă căutând cu ochii prinprejur prin casă). Dar ce caut acuma?!... A! Nasturi! Ce mama dracului să fac?!... In cutiile astea din şifonier, panglicuţe, ace de păr, pudră... (suflă la mână. S'aude bătând la uşă). Intră! Cine o mai fi?

SCENA XIX.

PETRICĂ, D-l VASILESCU.

D-l Vasilescu. Bună ziua, Domnule Grumescu. (A parte). Dacă mi-ar pune băiatul în slujbă.

Petrică. Bună ziua. Te rog să mă erţi Domnule Vasilescu. Sunt foarte grăbit şi... (arătând pe jos).

D-l Vasilescu (privind pe jos). Nu, nu face nimic: ca'n familie!! Eu nu-s însurat, nu ştiu?! Când eram mai tânăr aşà ca D-ta mă supăram şi eu, dar acuma...

Petrică (aparte). O iea pe departe! Vine pentru împăcăciune!... Să mă împece cu dânsa... Şi cum e vorbă-lungă mă ţine!!... (tare). Da, dar sunt foarte grăbit, oarte grăbit!!...

D-l Vasilescu. Nu face nimic că nu stau. Uite ce, Mai adineaori am vorbit cu M-me Grumescu, Cuconiţa D-v...

Petrică. (aparte). Vezi cum l-am ghicit! (Tare). Domnule Vasilescu, sunt foarte, foarte grăbit..,

D-l Vasilescu. Ştiu. Imi vine greu, dar ce să facem! Trebue să ne ajutăm unii pe alţii...

Petrică. (a parte). Să mă ajute să mă împac!!...

D-l Vasilescu. Iţi vine greu să intervii, dar n'ai ce face...

Petrică. Dar nu e nici o nevoe de intervenţie... (a parte) să intervină el în casă la mine!!

D-l Vasilescu. Dar ce spui D-ta!! Cum?! In ţară la noi?! Oamenii sunt fără inimă, dacă nu mai intervine cineva...

Petrică. (a parte). Dar ăsta chiar se obrăzniceşte... (Tare) Bine, dar n'am timp! N'am timp!

D-l Vasilescu. Inţeleg dar, eu am spus cuconiţii, M-me Grumescu, poate să mai fie şi alţii... dar un veteran trebue să aibă şi el atâta... de,...

Petrică. Domnule Vasilescu, te rog să mă înţelegi...

D-l Vasilescu. Mă rog, un veteran şi un băiat tânăr... foarte respectuos...

Petrică (aparte). E-e-ei! Auzi, mă rog, acuma să-mi facă morală, că dacă-i veteran apoi eu tânăr să-i port respect! (Tare). Ştii ce, D-le Vasilescu, ian să mă laşi în pace. Poftim! poftim! (Il împinge afară pe uşă).

D-l Vasilescu. (Intorcându-se în uşă). Dar vezi, dacă nu se face acuma pe urmă degeaba.

Petrică. Atâta pagubă!! Poftim!!... (Inchide uşa).

UNIVERSITATEA BUCUREȘTI SEMINARUL DE ISTORIA LITERATURII ROMÂNE

SCENA XX.

Petrică (singur). Auzi mă rog!! că dacă nu s'o face acuma apoi nu se mai face!!... Imi poartă el grijă să mă împac cu dânsa şi îşi permite să-mi facă morală în casă la mine. (Se plimbă, apoi oprindu-se) Dar ce ciorile, căutam? (Se uită pe jos). A! Nasturi!! Nasturi!! Nasturi! fire-ar de râs!!... (Suflă la mână). Nasturi... şi ce făceam?! A! oare nasturii dela jacheta cealaltă nu se potrivesc cu ăştia dela jacheta asta? (Se uită la amândouă). (S'aude bătând în uşă). Intră. Se vede că acuma o să vină aici tot târgul!

SCENA XXI.

PETRICĂ, COANA MARIŢA.

Coana Mariţa. Bună ziua. (aparte). De l-aş puteà face s'o numească la bancă pe biata fată, ce bine ar fi. Fată de veteran!

Petrică. Bună ziuă, Cocoană Mariţo, dar te rog să mă ierţi, sunt foarte grăbit, n'am când perde nici o minută.

Coana Mariţa. Nu, că nici nu-i nevoe. Am văzut adineaori pe Cuconiţa D-v...

Petrică. (aparte). A! şi asta tot pentru împăcăciune!!..

Coana Mariţa. Şi ziceam...

Petrică. Ştiu, Ştiu! Dar n'am când, te rog! N'am când de loc!

Coana Mariţa. Ştiu, dar un băiat e altceva, adică un bărbat, dar o fată, de, cum s'ar prinde o femee... gândiţi-vă şi D-v. o fată...

BIBLIOTECA

Petrică. (nervos). Da, fată, dar n'am timp.

Coana Mariţa. Şi fată de veteran, drăguţa ei!...

Petrică. De unde de veteran!! (Apare): acuma şi nevasta mea de veteran!!... (Tare). Ce spui D-ta de veteran?!...

Coana Mariţa. Păi, veteran vezi bine.

Petrică. Cum veteran?! Dar nu le-a fost tot neamul numai popi?!...

Coana Mariţa. Dar de unde, mamă! Nu ştiu eu.

Petrică. Dar eu nu ştiu?!

Coana Mariţa. Dar doar nu-i ştî D-ta mai bine decât mine.

Petrică. (Înfuriat). E!!... Ştii ce, cocoană, ian lasă-mă în pace! Poftim. (O împinge spre uşă).

Coana Mariţa. Nu te supărà, mă rog, pentru atâta lucru, şi fă-ţi pomană.

Petrică. (Împingând'o). Bine! Bine!

Coana Mariţa. Zău, că dacă nu se face acuma...

SCENA XXII.

PETRICĂ (singur).

Petrică. Ei, asta-i!!... şi asta, dacă nu se face acuma... (Inchizând uşa). Dacă nu s'o face acuma, sănătate. T-i-i-i!... M'am zăpăcit!... Nu ştiu ce mai făceam. A! Nasturi! (Privind la haine). A! Nasturii sunt la fel. Bine. Dar să văd un ac cu ce să-i cos (caută pe la şifonier). Iacă un ac cu aţă neagră. Iacă şi foarfecele. (S'aşează la lucru. Tae nasturi dela haina de pe el. Mai suflă la mână apoi s'apucă de cusut). (S'aude bătând la uşă).

Petrică. (aparte) Poţi bate cât îţi place. (Vrea să coasă şi nu poate ţinea acul) Na! Nu pot ţinea acul! M'am ars tocmai

la mâna dreaptă! Dar dacă aş încercà să cos cu stânga? (S'aude bătând la uşă). Bate mereu. Bate până te-i săturà. Eu nu te mai poftesc! Uf! M'am înţepat! Iar bate.

SCENA XXIII.

PETRICĂ, ANETA.

Aneta (întrând). Pardon. Voiu să iau ceva din şifonier.

Petrică (muncindu-se cu cusutul). Poţi să ţi-le iei toate, Doamnă.

Aneta. Imi iau o batistă, dar pentru nas, nu pentru ochi.

Petrică. (cosând). Treaba D-tale.

(Aneta luând batista şi punând'o în ridicul, pleacă spre uşă unde se opreşte o bucată şi priveşte la Petrică).

Petrică (coase şi tot se împunge, şi mereu suflă în mână. Apoi înţepându-se tare în ac) uf!!

(Aneta vine repede, îi ia acul din mână şi haina şi se apucă de cusut).

Petrică (o priveşte un moment şi apoi îi cade în genuchi). Aneto! Aneto! Aneto dragă. Tu eşti... salvarea mea... Tu eşti corabia care a scăpat pe Robinson de... cusut nasturi!

Aneta. Dar te mai duci cu automobilul?...

Petrică. Adevărat, vezi, Eu eram un Robinson care făcuse naufragiu cu automobilul. Nu. Deacuma o să umblu numai cu automobilul de acasă, până s'o pornì aeroplanul. (Ii sărută mâna Anetei).

Aneta. Dacă te mai duci, mă duc şi eu!

Cortina.

— SFÂRŞIT —

FAUST MODERN

Comedie în trei acte.

FAUST MODERN

COMEDIE IN TREI ACTE

PERSOANELE:

FAUST	ELENA
MARGARETA	VALENTIN
MEFISTO	SIBEL
MARIŢA	D-na FAUST
JUJA	General BOULANGER

Ostaşi, servitori, servitoare.

ACTUL I.

Scena reprezintă un biurou. Uşă în fund şi în lături. Canapea. Telefon.

SCENA I.

FAUST, apoi MARGARETA.

Faust (în costum de tenis, răzimat pe canapea fumează, aparte): Ce plictiseală! Când aude cineva vorbind de Faust, zice: Ăla erà dat dracului! adică le ştià toate şi toate le puteà. Ei, bine, eu sunt Faust, sunt dat dracului şi cu toate-astea nu ştiu, nu pot găsi nici un mijloc să pot

scăpà de plictiseală, nu pot găsì mijlocul să fiu mulţumit!

Margareta (în robedechambre, intrând): Bon jour, Faust.

Faust: Bon jour, Margareto. (Aparte): A tă plictiseală Am fugit dela tenis, că mă plictiseau nişte femei necunoscute şi am venit acì să mă plictisească una prea cunoscută.

Margareta (aşezându-se lângă el şi luându-l de braţ, veselă): Ştii că o să fii tată?

Faust (aparte): Poftim! Altă plictiseală.

Margareta. Auzi? O să fii tată.

Faust. Mare lucru! Tată poate să fie şi cel mai imbecil.

(Aparte). Tenis, plictiseală; saloane, plictiseală; plimbare, plictiseală; lume, plictiseală; şedere, plictiseală; singur, plictiseală!! Pffff!! Imi vine să sar în sus şi să plesnesc.

Se vede că aşà e neamul meu! Eu sufăr de plictiseală, văru-meu Werther suferià de amor, vărul Hamlet de altă comedie!

Dar dacă e neamul aşà, ăsta nu e un cuvânt ca eu să sufăr.

Margareta. Cum o să-ţi pară cându-i fi tată?! Când ţi-o strigà: ta-ta-ta?!... Pa-pa! Pa-pa?!

Faust (plictisit). Da, da, da! Grozav o să-mi pară de bine.

(Aparte): Şi... nenorocita asta a venit să-mi ţină de urît!!... Uitasem că dânsa e acì lângă mine! Acuş te pomeneşti că vine şi soacră-mea!!... (Se scoală şi se plimbă nervos).

Margareta (aparte). Se vede că lui nu-i place?!... Vai, ce idee îmi făceam eu de căsătorie!!... Ce mă gândiam!

O să mă iubească! O să mă iubească!.. O să fie al meu!... Al meu!... Tot al meu! Numai al meu!!... Vai! Ce proastă eram!... (Plânge).

Faust (oprindu-se). Poftim! Plânge! Asta mai trebuià! (Merge la telefon): Allo!

Centrala: Allo?

Faust: Daţi, mă rog, numărul: Logaritmul de zero.

Centrala: Logaritmul de zero?

Faust: Da.

Centrala: Adică minus infinitul?

Faust: Da.

Centrala: Cauţi pe dracu?

Faust: Da. Voiu să-l văd. Dar cine e acolo?

Telefon: Aci e biuroul lui Satan.

Faust: Voiu pe d-l Mefisto.

Telefon: Dar cine e acolo?

Faust: Aci Faust.

Telefon: Care Faust? Faust al lui Goete?

Faust: Nu.

Telefon: Atunci Faust al lui Marlow?

Faust: Cum?

Telefon: Faust al englezului Marlow?

Faust: Nu, mă rog. Eu sunt Faust românesc, Faust Modern.

Telefon: Aşà?

Faust: Da.

Telefon: Aşteptaţi un moment.

Faust: Mă rog.

Telefon: Allo?

Faust: Allo.

Telefon: Faust?

Faust: Da. Dar acolo?

Telefon: Mefisto. Ce voeşti?

Faust: Mă plictisesc.

Telefon: Iar?!

Faust: Da. Vino mai curând că sar în sus, nu mai pot.

Telefon: Intr'o clipă. Tocmai iau nişte proviziuni să te servesc. Vin numaidecât.

Faust: Bun. Aştept, dar mai curând.

SCENA II.

Aceiaşi, MEFISTO.

Mefisto (apărând de după o mobilă). Ce e porunca?

Faust. Uite, doamna plânge.

Mefisto. Dar bine. cuconiţă, se poate să plângi?! Tocmai când venisem să-ţi arăt ceva frumos? (Îi arată mulţime de cutii cu bijuterii şi îi explică). Uite, ăsta colier de brileante... Ăsta inel cu smaralde... Ăsta cu rubine... Mărgăritare... Cercei cu briliante,... broche chantecler... Brăţare Jeanne d'Arc... Medalion de Safir... Toate veritabile şi marcate dela Radivon. Dincoace săpun de Flora. Pudra Margo... Parfum illusion...

Margareta (le caută, le vede pe toate apoi iar plânge).

Faust. Iar plângi! Ei bine, dragă, ce mai vrei?

Margareta. Nu voiu nimic. Te voiu pe tine. Pe tine! Numai pe tine!

Faust (sărutând-o pe frunte, aparte). Biata copilă! Mă vrea pe mine! Numai pe mine! Şi eu sunt un .. un... un...

Mefisto. A! Cu duioşia ajungem departe noi!! (Aparte). ia s'o expediez de-acolea. (Către Margareta): Nu ştiu cine

te strigă dincolo. (Îi arată spre ușă). Te strigă și parcă plânge. (Ascultând spre ușă) Da, plânge.

Margareta. Da, s'aude.. (Ese).

SCENA III.

MEFISTO, FAUST.

Mefisto. Dar, mă rog, D-le Faust, cam ce vrei să faci d-ta? Nu cumva ai gând să te însori, s'o iei de nevastă?

Faust. Și de ce nu?

Mefisto. Să te însori?

Faust. De ce nu, mă rog?; Imi aduc aminte când am întâlnit-o pe fata asta întâiașdată — parcă o văd cum mergea pe stradă, cu cutia de pălării, ca orice fată de modistă — ce fericită trebue să fi fost ea atunci cu starea ei! Își vedeà de treabă și nu doria nimic mai mult!...

Și când i-am zis: Unde te duci, frumoasă d-șoară; cu ce nevinovăție mi-a răspuns: „Eu nu sunt domnișoară, nici frumoasă!“ Și cum a roșit ea!...

Mefisto. Fiind că-ți aduci așà bine aminte de toate acestea, atunci să-mi dai voe să-ți mai amintesc și eu de altele, care, pe cât văd, le-ai uitat!

Faust. Ce-am uitat?

Mefisto. Mă rog, mă rog! Eu m'am angajat să te servesc douăzeci și patru de ani și să-ți împlinesc toate dorințele; dar d-ta, prin contractul pe care l-ai semnat cu sângele d-tale, te-ai legat: Să te lepezi de Dumnezeu și de toți sfinții; să nu te mai supui la nici o religie, nici la un preot, nici la o biserică și să nu te însori niciodată.

Faust. Aşà e. Văd că urmăreşti foarte de aproape execuţia contractului, dar pe mine mă laşi să mă plictisesc.

Mefisto. Te las să te plictiseşti! Dar ce să-ţi mai fac!

Faust Cum: Să-mi mai faci?!... Dar ce mi-ai mai făcut?

Mefisto. Ce ţi-am făcut?! Dar nu ţi-am dat prilej să te amuzezi şi să faci petreceri şi comedii şi crailâcuri care au rămas de pomină?!

Faust. Ce au rămas de pomină?

Mefisto. Ce?! Dar petrecerea dela Leipzig, când ţi-ai întins mantaua jos, te-ai aşezat pe dânsa cu toţi prietenii şi într'o clipă aţi sburat cu ea la Pimniţa lui Auerbach, care de-atunci se cheamă cârciuma lui Faust?! Nu-ţi aduci aminte când ai încălecat pe un butoiu şi prin meşteşugul dela mine, l-ai făcut să meargă ca un cal şi ai scoborît călare în pimniţă, unde aţi stat până ce aţi golit tot butoiul. Este şi astăzi scena aceea zugrăvită acolo pe perete.

Faust. Ei! Prostie copilărească.

Mefisto. Se poate, dar atunci ţi-a plăcut. Dar când v'aţi dus la Salzburg şi aţi intrat în pimniţa Vlădiculu şi i-aţi băut vinul?!...

Faust. Altă prostie!

Mefisto. Şi câte, şi câte...

Faust. Tot prostii.

Mefisto. Mă rog, prostii ne prostii, singur le-ai făcut! N'aveai decât să nu le faci, să faci cuminţenii! Eu ţi-am dat ce mi-ai cerut, te-am servit cum ne-a fost vorba şi te servesc.

Faust. Mă serveşti şi eu nu mai pot de plictiseală.

Mefisto. Ce să-ţi fac? Bani, plimbări iute ca gândul

dintr'un loc în altul, petreceri, femei frumoase, băuturi alese, mâncări gustoase!!... Ce mai vrei?!... Iţi dau ce se poate găsì pe lume şi chiar ce nu pot găsì oamenii!...

Faust. Dar acum voiu ceva care nu se mai găseşte în lume. Voiu să trec dincolo de lume, să văd lumea de departe, s'o văd în întregime şi să mă pot îndepărtà de dânsa până când n'oiu mai vedea-o...

Mefisto. Bine, bine; dar haì s'o ştergem d'acì că vine Margareta şi o să-ţi plângă iară. (Dispar amândoi).

SCENA IV.

MARGARETA (singură).

Margareta (intrând). Nu e acì Faust?!... Iar a plecat!... (Plânge).

Cortina.

ACTUL II.

Scena reprezintă un loc gol. În mijloc o canapea întoarsă spre stânga.

SCENA I.

FAUST (Lungit pe canapea cu capul spre fund şi cu faţa spre stânga priveşte în depărtare).

MEFISTO (La spatele canapelei, răzemat cu pieptul pe ea priveşte în depărtare şi vorbeşte cu Faust. E noapte).

Mefisto. Vezi ce bine se vede de-aici peste tot pământul? Uite, colò, toate ţările, toate, toate. Vezi ce mare e puterea mea şi ce mai de supuşi, ce mai de agenţi am eu?!... Ce, credeai că numai Dumnezeu are îngeri şi supuşi?!... Sunt mulţi oameni care se cheamă că sunt supuşii lui Dumnezeu, dar numai se cheamă, pentrucă în faptă sunt supuşii mei.

Faust. Dar unde suntem noi acì?

Mefisto. Acì suntem pe Muntele Blanc. Mai adineaori eram pe Himalaea; iar mai înainte am fost pe Cordilieri, pe Balcani...

Faust. Şi asta e noaptea Walpurgiilor?

Mefisto. Da. Adică o noapte în care toţi vrăjitorii şi fermecătorii, călări pe cozi de mătură şi pe limbi de meliţă şi de meliţoiu, se adună pe lá răspântii şi joacă şi petrec cu diavoli de-ai mei, cu strigoi şi cu tot felul de duhuri din toate vremurile şi din toate locurile.

Faust. Şi numai în astă noapte se adună?

Mefisto. Ba, se adună de multe ori pe an; dar oamenii ştiu numai de câte o zi. Unii ştiu de ziua asta, adică de noaptea spre întâiu Maiu; alţii de cea de iarnă, dela 30 Noemvrie, cum îi zic ei, la Sf. Andreiu, când zic că joacă strigoii.

Faust. Dar ce caraghioslâcuri fac ei la petrecerile astea!!... Uite colo o babă ce neruşinări face!!

Mefisto. Tot nu te-ai dezbărat de prejudiţii.

Faust. De ce?

Mefisto. Pentrucă văd că te miri de comedii...

Faust. Dar ştii că simt rece, receală; trage nu ştiu de unde?

Mefisto. Dar acuma?

Faust. Acuma parcă nu. Dar ce-ai făcut?

Mefisto. Ce să fac. Am schimbat locul. Ştii unde suntem acuma?

Faust. Unde?...

Mefisto. Ne-am mutat cu munte cu tot tocmai lângă casa ta.

Faust. Acolo unde e Margareta?

Mefisto. Da.

Faust. Aş vrea s'o văd şi asta.

Mefisto. O s'o vezi. (Aparte) O s'o vezi acuş când ţi-o veni Margareta... la scandal...

Faust. Dar văd colo nişte fetişcane nostime!

Mefisto. Unde?

Faust. Uite, colo, un tricolor: roşu, galben şi albastru, la uşă; iar înăuntru un fel de petrecere: unii mănâncă, alţii dansează... Nu e Walpurgii acolo.

Mefisto. A! Acolo nu e Walpurgii, acolo e un complect în Bucureşti, la Leul şi Cârnatul. Nu cumva

vorbeşti de cele două fete de colo, cu nişte flori mari roşii la urechi şi umblă mâncând crenviurşti cu pâne?

Faust. Da. Tocmai. Şi mai uite colo, într'un dans, lângă Marea Neagră, una nostimă de tot, într'un costum grecesc din vechime.

Mefisto. A! Aceea ştii cine e? E Elena lui Menelau, cea furată de Paris.

Faust. Ştii că n'a fost prost Paris! Nu s'ar puteà să le vedem mai de-aproape?

Mefisto. Cum nu! (Face semn spre fund).

SCENA II.

MARIŢA şi JUJA (Apar deodată în fund mâncând crenviurşti şi pâine pe care le au în mâini).

Mariţa (cu mirare). A! Dar unde suntem acì?!...

Juja (mirată). Işten?!...

Faust (apropiindu-se de ele). Cum vă chiamă fetiţelor şi de unde sunteţi?

Mariţa. Pe mine, mă rog, mă cheamă Mariţa şi sunt de fel dela Sibiu; dar mă aflu la stăpân în Bucureşti.

Juja. D'apoi şi eu, mă rog, încă sunt dela Sibiu şi mă aflu la stăpân în Bucureşti; dar mă cheamă Juja.

Faust. Foarte bine. Frumuşele fete sunt pe-acolo. Dar vă văd mâncând, ce mâncaţi?

Juja. Păi, cârnaţi doară; ce să mâncăm?!...

Mariţa. Şi eu la fel, mă rog, Domnule.

Faust. Amice Mefisto, ar trebuì o masă pentru fete.

Mefisto (arătând spre fund unde se ridică o perdea şi rămâne o masă mare întinsă). Poftim!

Faust. Fetelor drăguţe, poftiţi colea la masă.

Fetele. A-a-a-ă!... Dar unde suntem noi?... (Se uită împrejur).

Faust. Ce vă pasă! Sunteţi la loc bun.

Fetele. Da. Dar mai eram cu cineva.

Faust. Dar nici aici nu sunteţi singure. Haideţi la masă.

Fetele. Nu. Nu voiu! Nu voiu!

Faust (luându-le la braţ şi conducându-le la masă). Las că vin şi ceilalţi, haide. (Se aşează cu ele la masă. Către Mefisto). Dar, Amice Mefisto, Elena lui Menelau nu vine?

Mefisto. Cum nu! Am lăsat să-i facem primire mai aleasă. E prinţesă. Iat'o.

SCENA III.

Aceiaşi. ELENA.

Elena (intră şi rămâne pe loc uitându-se împrejur şi făcându-şi vânt cu evantaliul). Dar unde sunt eu aci?! La Sparta?... La Troea?!...

Faust. Mă rog, Alteţă, sunteţi ca la Alteţa Voastră.

Elena. Dar nu văd nici pe Paris, nici pe Menelau!! Unde mă aflu aci?!... Cine sunteţi D-voastră?

Faust (înclinându-se). Alteţă, am onoare să mă prezint: renumitul Dr. Faust.

Elena (înclinându-se). Imi pare bine. D-voastră sunteţi renumitul Dr. Faust, cel cu d-ra Margareta şi cu Mefisto?

Faust. Da, Alteţă.

Elena. Şi acuma m'ai răpit şi pe mine?!...

Faust. Da, Alteţă. Ce să fac, dacă Paris s'a sculat mai de dimineaţă?

Elena. Îţi pare rău?

Faust. Se'nţelege; dar mai bine târziu decât niciodată: Vă prezint, Alteţă, şi pe amicul meu Mefisto.

Elena (înclinându-se). Sunt încântată.

Faust (arătându-i la masă locul din dreapta lui). Mă rog, Alteţă, dacă-mi faceţi onoare!... (Mefisto se aşează la masă în faţa lui Faust). (Intră servitori care servesc la masă. Muzica s'aude în surdină).

Mefisto (aparte). Acuma e momentul s'o aduc şi pe Margareta.

SCENA IV.

Aceiaşi. MARGARETA.

Margareta (intrând). Cum?! Cu altele?! Cu altele?! Cu altele?!... (Vrea să cază).

Faust. Margareto!

Margareta (delirând). Cu altele!... da!... ce frumos!... Se înverzeşte câmpul şi lebedele pe apă înfloresc duios!... Norii se gonesc, se gonesc repede, repede, repede!.. Fluturi mulţi... Îngeri!!... Vis palid... Mic... mic de tot... nimic!... Ha-ha-ha-ha-ha-ha-ha!... Nu. Nu de loc. Dacă apa lacului nu e lină, lină de tot nu s'aude. Nu. Ferească sfântul!! Atunci, drăguţa ei plânge, plânge de tot!!... (Plânge şi Margareta şi poi plângând ese repede).

Faust (către Mefisto). Ce e asta?

Mefisto. Ce să fie. O maşină căreia i s'a smintit un şurup. la ascultă, ce muzică admirabilă!...

Faust. Da, da. Foarte frumoasă (către Elena). Ce ziceţi, Alteţă?

Elena. Da, foarte frumos. Vesel şi cu toate acestea ceva grav, ceva eolian...

SCENA V.

Aceeaşi (fără Margareta). VALENTIN, OSTAŞI, SIBEL.

Valentin. (intrând, către Sibel). Parcă d'aici a eşit Margareta? Nu-i aşà, Sibel?

Sibel. Da, Valentine.

Faust (lui Valentin). Şi dacă da, ce pofteşti?

Valentin. Sunt Valentin fratele ei.

Faust. Să fii sănătos.

Valentin. Eşti un prost.

Faust, Bine. Am înţeles. Prin urmare cântă-ţi marşul. Grozav îmi place marşul lui Valentin din Faust! In marşul lui Valentin toţi artiştii sunt tari, până şi coriştii cei mai proşti.

Valentin. Dacă-mi faci onoarea asta, să-l cântăm şi apoi să ne batem. (Trag spadele. Cântă cu toţii marşul. Apoi se bat. Valentin cade mort. Fetele şi Elena cad leşinate).

Faust (lui Sibel). Dragă Sibeluş, te rog vezi D-ta de damele astea.

Mefisto (lui Faust). Văd Doctore că tot ţi-au mai rămas apucături omeneşti de milă! Dar să lăsăm astea. (Punându-i mâna pe umăr). Vino în partea astălaltă.

(Amândoi scoboară scena până în faţă. Fundul se închide. Faust s'aşează pe canapea şi aprinde o ţigară. Mefisto se plimbă.

SCENA VI.

MEFISTO şi FAUST.

Mefisto (oprindu-se din plimbat, cată la ceas, apoi trece în faţa lui Faust pune amândouă mânele în buzunar şi privindu-l cu un zâmbet batjocuritor zice): Ei, D-le Doctor, ai petrecut cât ai vrut. Ai petrecut până şi cu slujnice şi cu Elena lui Menelau, cu care ai şi un băeat, pe vestitul şi clasicul aeronaut Eupho-

rion. Ştii că anii la noi trec ceva mai repede! Ei, acuma este altceva nou la ordinea zilei.

Faust. Ce?

Mefisto (uitându-se la ceas). Se apropie scadenţa.

Faust. Ce scadenţă?! N'am poliţe pe piaţă.

Mefisto. Dar ai contract la mine.

Faust. Şi?!

Mefisto (cu ceasul în mână). Mai sunt cinci minute până se împlinesc douăzeci şi patru de ani, de când te servesc.

Faust. Ce?! Aşà curând?! Nu se poate!!

Mefisto. Ba, se poate şi se răspoate! Să fii bun dară să-mi dai sufletul.

Faust. Sufletul?! Dar, ce, sunt nebun?!...

Mefisto. Dar ai contract.

Faust. Am contract, dar n'am suflet de dat.

Mefisto. Şi eu cu contractul ce să fac?

Faust. Cu contractul... fă ce-ţi place. Spală-te pe cap. Du-te şi mă dă în judecată. Astăzi e în vremurile moderne nu mai e ca pe când ştii D-ta. Astăzi ca să mă execuţi trebue să ai formulă executorie, Ai formulă executorie?!...

Mefisto. Vrea să zică ţi-ai bătut joc de Margareta care a înnebunit, şi-a ucis copilul şi apoi a murit şi ea?!.

Faust. Ba, ţi-ai bătut tu joc.

Mefisto. Da, dar am fost instrumentul tău. Ai ucis-o pe ea. Ai ucis pe frate-său. Valentin!.., Ai făcut atâtea şi atâtea şi acuma vrei să-ţi baţi joc şi de mine?!...

Faust. Dacă-ţi place.

Mefisto. Şi ce-o să spui la judecată?

Faust. Asta e treaba mea. Dar contractul va fi anulat pentrucă e contract cu un minor.

Mefisto. Cum, tu erai minor?!...

Faust. Poi. Faţă de Tatăl?!...

Mefisto. Ce tată?!... Care tată?!...

Faust. Tatăl dela care am sufletul pe care am contractat, Tatăl din cer, D-zeu!

Mefisto. Aşà?!...

Faust. Şi nu numai contractul o să fie anulat, ci şi tu o să fii condamnat pentru corupere de minori.

Mefisto. Atunci să vedem. (Ese furios izbind uşa).

Cortina.

ACTUL III.

Scena reprezintă o cameră de zi, a unui moşier de ţară.

SCENA I.

FAUST, D-na FAUST, O SERVITOARE, UN SERVITOR.

(Faust pune apă şi mâncare într'o colivie unei păserele. Servitoarea ţine în mână o cană cu apă ajutând lui Faust).

Faust (îmbrăcat ca moşier, vorbind cu păserica) Fi-fi! Fi-fi! Hoţule! Iţi fac frumos! Iţi pare bine! Iţi pare bine! Ha?!...

D-na Faust. (privind spre fereastră). Uite, Faust, s'a oprit cineva cu-un automobil.

Faust. Să poftească. (Păsăricăi): Fi-fi! Fi-fi!... Hoţule!...

Servitorul (intrând şi dând lui Faust o carte de vizită). Un Domn cu automobilul.

Faust (citind carta): General Boulanger!!... (către servitor). Pofteşte-l.

SCENA II.

Aceiaşi, BOULANGER.

Faust (către Boulanger): Bonjour, D-le General. (Către D-na) Nevastă, să-mi dai voe să-ţi prezint pe D-l General Boulanger. (Generalul sărută mâna D-nei).

Doamna. Mă rog, luaţi loc, D-le General.

Generulul (aşezându-se). Mulţumesc, D-nă. Dar nu ştiu,

îmi pare sau am mai văzut pe Doamna undeva. Pare figură cunoscută?

Faust. Se'nţelege că e cunoscută. Doamna este Isabela Inghirami, din ultimul roman al lui D'Annunzio: Forse che si, forse che no.

Generalul. A! Aşà da.

Faust. Cam de mult nu ne-am văzut, D-le General.

Generalul. De mult. Şi acuma ştii ce m'a adus mai ales?!...

Faust. Dacă mi-i spune.

Generalul. Ştii că sunt alegeri?

Faust. Da. Şi ai venit să-ţi dau votul?

Generalul. Tocmai,

Faust. Ei, îmi pare rău că nu te pot servì.

Generalul. De ce?

Faust. Pentrucă nu sunt alegător.

Generalul. Cum se poate?

Faust. Foarte bine. Nu sunt scris în liste.

Generelul. Şi eu contam grozav pe votul D-tale.

Faust. Regret, dar...

Generalul. Hm! Parcă nu-mi vine să cred. D-ta cu temperamentul D-tale aşà de viu, aşà de combativ.

Faust. Ei, bine. Am eşit la pensie, m'am liniştit...

Generalul. Eşti pensionar?!...

Faust. Da, ca fost ministru al...

Generalul. Da, da, ştiu. Uitasem. Dar afacerea cu Mefisto, cu contractul?

Faust. Ei, m'a dat în judecată şi s'a isprăvit. Ne-am împăcat.

Generalul. Cum împăcat?! Ştiu că el aveà dreptate, aveà contract.

Faust. E-hei! Asfăzi nu mai merg aşà judecăţile.

Aveà contractul, aveà dreptate şi cu toate astea avocatul meu şi cu judecata l-au întors aşà de bine că a trebuit să vină el să mă roage să ne împăcăm.

Generalul. I-ai mai dat ceva?

Faust. Ba, din contră. A renunţat la contract şi mi-a mai dat el, căci erà să fie condamnat dânsul. Acuma suntem prieteni. Cumpără dela mine, dela fermă, vin, lemne, brânză, unt, lăptării...

Generalul. A! Văd că s'a lăsat afară un aeroplan.

Faust. Băeatul meu e aviator.

Generalul. Ai un băeat?

Faust. Ce ai uitat? Am pe Euphorion, dela soţia mea Elena lui Menelau. Cunoscutul aviator care şi-a rupt gâtul după Icar; dar acuma e meşter mare în ale aviaţiunii. Nevestei mele îi place grozav aviaţia.

Generalul. Da, ştiu, din romanul lui D'Annunzio.

Faust. Uite ce, Generale; dacă vrei rămâi de ia masa cu noi. După masă facem apoi o plimbare cu aeroplanul. Cu asta isprăvim şi piesa.

Generalul. Mulţumim. Cu plăcere, Şi piesa o isprăvim mai bine decât Marlow şi decât Goete.

Cortina.

— SFÂRŞIT —

CHANTECLER
IN LUMEA PĂPUŞILOR

Fantesie într'un act.

Dedicată Margaretei.

UNIVERSITATEA BUCUREŞTI
SEMINARUL DE ISTORIA LITERATURII ROMINE MODERNE

Chantecler în lumea păpuşilor.

FANTESIE INTR'UN ACT.

PERSOANELE:

TRÂMBIŢAŞUL CHANTECLER	LIZICA	Păpuşele
UN ZUAV	NARCISA	
UN SOLDAT DE PLUMB	TITI	
REGINA PĂPUŞILOR	MIMI	
	STELUŢA	

Chineji care dau din cap, soldaţi de lemn, paeaţe cu talere de mai multe feluri şi felurite păpuşi cu mecanisme.

Persoanele imitează pe cât se poate mişcările păpuşelor—mişcări în mai multe timpuri şi cam bruşte. Acele ce au vr'un mecanism se servesc de el. Când trebue a se servi de *mecanisme* noi punem în parenteză acest cuvânt.

Scena reprezintă o cameră cu ferestre şi uşă.

SCENA I.

Toate persoanele sunt în scenă afară de Lizica şi de Regină. Stau în grupe ca într'un salon.

Lizica (intrând). Bonjour la toată lumea.

Steluţa. A! Iată Lizica. Bonjour, bonjour, Lizico.

Toţi (veseli, mecanism). Bonjour! Bonjour!

Lizica. Vai, Steluţo! Ce curioşi sunt maimuţele astea de oameni! De o bucată de vreme ne imitează

pe noi în toate!... Văzui în stradă o damă cu perucă întocmai ca ale noastre; dar n'a avut atâta minte să şi-o lipească cu cleiu, aşà că i s'a strâmbat pe cap şi i-se vedeà pe dedesupt părul natural negru, sub peruca blondă. (Râde). Ha-ha-ha! Ha-ha-ha!

Toţi (mecanism). Ha-ha-ha! Ha-ha-ha! Ce maimuţoi! Ha-ha-ha! Ha-ha-ha!

Narcisa. Altă ce mai veste, Lizico?

Lizica. Ce mai veste?... A! Uite, Narciso, se mărită Aurica.

Păpuşelele. Cu cine? Cu cine?

Lizica. Cu o paiaţă.

Paeaţii (mecanism). Ura! Ura! Ura! a! a! a!...

Păpuşelele (râzând). Paiaţă! Ha-ha-ha! Ha-ha-ha!

Paeaţa roşie. Şi ce râdeţi, mă rog?!.. De ce râdeţi de paeaţe?!... Pentrucă noi paeaţele purtăm haine strălucite sau originale?!... Dar cine nu aleargă după strălucire?! Cine nu umblă după originalitate! De ce fac oamenii atâtea prostii? Nu din pricina că vor să facă mereu originalităţi?!

Paeaţii ceilalţi. Aşà-i! Aşà-i!!

Paeaţa roşie. Ori râdeţi de paeaţe pentrucă sunt de obiceiu trase de sfoară? Pentrucă mişcările lor sunt provocate de alţii?!...

Dar cine în lumea asta au mişcări proprii?! Pe unul îl mişcă frica, pe altul interesul, pe altul plăcerea! Cine dar în lumea asta nu e paeaţă?!...

Paeaţii ceilalţi (mecanism). Aşà-i! Aşà-i!...

Titi. Alt ceva nou ce mai ştii, Lizico?

Lizica. Altceva, Titi?!... Altceva... uite... băeatul cel mai mare al proprietăresei hotelului, a scăpat jos pe

Gabriela şi biata Gabriela a căzut cu faţa în jos şi şi-a rupt nasul.

Mimi. Vai, biata Gabriela, acuma ce-o să facă ea fără nas?!...

Lizica. Tocmai, Mimi, la asta mă gândiam şi eu. Ce-o să facă ea fără nas?!...

Narcisa. Mai ales când o trebui să aibă guturaiu!

Titi. Dar ascultă, Lizico, spune cum de-a scăpat-o din mână pe Gabriela?

Lizica. De, cum, dragă Titi! Ah! Oamenii au ajuns curat nesuferiţi.

Toţi. Aşà-i! Aşà-i!

Lizica. Băiatul a voit să se uite la pantoful Gabrielei şi a luat-o de picior de o ţineà cu capul în jos.

Titi. Ei, şi când a scăpat-o a căzut în nas?

Mimi. Fireşte.

Lizica. Oamenii îşi închipuesc că noi păpuşele suntem nişte obiecte pentru distracţia lor, adică pentru distracţia copiilor, odraslelor lor!!...

Toţi. Jos oamenii! Jos tirania omenească! Trăească păpuşele!

Soldatul de plumb Ba, zău, ar trebui să se găsească cineva care să ridice steagul libertăţii, steagul de emancipare al păpuşilor.

Chantecler. A! Eu l-am şi ridicat.

Zuavul. Tu?

Chantecler. Eu.

Zuavul. Ian taci.

Chantecler. Mă rog, eu nu glumesc.

Zuavul (ironic). Mă rog, mă rog! Nu mă îndoesc. Chantecler nu glumeşte, ferească Dumnezeu! ce vor-

beşte Chantecler e sfânt! Dar aş vreà să ştiu şi eu steagul acela, unde? Când? Cum l-ai rădicat? Mai erà cineva de faţă acolo?

Steluţa. Dar, mă rog, să nu vă apucaţi la ceartă.

Chantecler. Nu. Fără nici o ceartă. Mă rog, iubite Zuavule, parada de eri, dela zece Maiu ai văzut-o?

Zuavul. Păi, n'am fost cu toţii în balcon?

Chantecler. Mă rog, cine a făcut parada aceea?

Zuavul. Cine! Oamenii.

Chantecler. Ei, bine, nu.

Zuavul. Dar cine? Tu?

Chantecler. Da. Eu.

Zuavul (râzând). El! Ha-ha-ha-ha-ha-ha-ha!... El!...

Toţi (cu mecanismele). Ha-ha-ha-ha-ha-ha-ha!...

Zuavul. Dar cum ai făcut-o?

Chantecler Cu trâmbiţa mea. Uite aşà. (Pune trâmbiţa la gură şi sună, trâmbiţă de cele de hârtie dela bâlciu).

Zuavul. Ai sunat aşà şi s'a făcut parada?!...

Chantecler. Da.

Toţi (cu mecanisme). Ha-ha-ha-ha-ha-ha-ha!...

Zuavul. Ştii ce? Mai fă odată. Mai fă o paradă ca cea de eri.

Chantecler. Fac.

Zuavul. Azi?

Chantecler. Azi.

Zuavul. Acuma?

Chantecler. Acuma?

Zuavul. Ei! Să vedem şi minunea asta! (încet către ceilalţi). Se face de râs. (Către Chantecler). Dar ştii că vine şi regina aici?

Chantecler. Cu atât mai bine. Ceeace doresc şi eu! Să vadă şi regina ce pot!

Zuavul (aparte). Se ucide!! Se ucide, dar eu scap de un rival. Asta o s'o facă pe regină să se hotărască să mă ia pe mine. De-atâta vreme de când îmi stă în cale nesuferitul acesta! Dacă are trâmbiţă apoi se crede lucru grozav!

Lizica. Vrea să zică avem şi astăzi paradă?

Chantecler. Da, mă rog.

Zuavul. Da. Dacă spune dumnealui, Trâmbiţaşul Chantecler!

Chantecler. Da, trâmbiţaş, dar trâmbiţaş de care ascultă toată lumea.

Păpuşele. Foarte bine! Foarte bine!

Zuavul. Şi, mă rog, Onorate trâmbiţaş şi atot putinte Chantecler, cum o să faceţi d-voastră paradă?

Chantecler. Cum? O să strig de trei ori din trâmbiţă şi parada o să se facă.

Zuavul. Foarte bine. Aţi auzit cu toţii? Şi când o să începi să strigi din trâmbiţă?

Chantecler. Când o veni regina.

Zuavul. Foarte bine... Mi-se pare că chiar vine regina.

SCENA II.

Aceiaşi. REGINA şi DOUĂ PĂPUŞI DE ONOARE.

(La intrarea reginei toţi se ridică. Păpuşele fac reverans mecanisme).

Regina (aşezându-se pe un fotoliu). Sunteţi bine, cu toţii?

Toţi. Mulţumim, Majestate, bine.

Zuavul. Am onoare a supune la cunoştinţa M. V. că şi azi avem paradă.

Regina. Da?!...

Zuavul. Da. D-l Chantecler ne face plăcerea asta.

Chantecler. Da, Majestate voiu să Vă arăt ce poate Chantecler, voiu să Vă arăt că nu sunt un pretenţios şi un înfumurat ordinar! Se puteà să mor şi să nu spun nimănui până unde se întinde puterea mea, căci puţin îmi pasă de lume şi de ideea ce va aveà lumea de mine. Dar nu mi-e tot aşà de indiferent, şi ce idee va aveà despre mine Majestatea Ta. Pentru Majestatea Ta sacrific totul, viaţa şi chiar onoarea.

Regina (aparte). Simt cum mi-se ridică sângele în faţă. Noroc că am obraz de porţelan, căci astfel aş roşì de n'aş ştì ce să mă fac. (Tare): Mulţumesc, mulţumesc d-le Chantecler pentru această deosebită onoare.

Zuavul. Dar grozavi suntem noi trâmbiţaşii!

Regina. D-le Chantecler, vă sunt la dispoziţie.

Zuavul. Haide, începe a trâmbiţà.

Chantecler (aparte). Să văd acum ce să fac, cum s'o încep. Ah! Cât sunt de fericit că se scurtează depărtarea între mine şi Regina.

Regina. Ei, ce noutăţi mai aveţi p'aici?

Steluţa. Lizica a sosit acuma c'un vagon de noutăţi.

Regina. Ia să vedem, Lizico.

Lizica. La ordinul Majestăţii Voastre. (Tuşeşte de-şi drege glasul apoi cântă sau declamă):

Nelica erà o păpuşică
Frumuşică,
Cu părul galben ca de aur
Cu ten frumos
Şi numai în dantele şi mătăsuri
De sus şi până jos.

Toţi (mecanisme). Frumuşică de sus şi până jos.

Lizica. Trecătorii chiar grăbiţi
Stăteau ca s'o privească
In vitrină,
Şi ea c'un aer majestos
De sus cătà
Ca o regină.

Toţi (mecanisme). Ca o regină de sus şi până jos
Cu aer majestos!

Lizica. Şi mai era 'n vitrină,
Ghiciţi ce mai erà.
Era un... cineva!...

Toţi. Era un cineva.
Ghiciţi ce mai erà.

Lizica. Era colò 'n vitrină
Un gingaş păpuşel

Toţi. Un păpuşel!

Lizica. Şi draga de Nelica
S'amoreză de el.

Toţi. S'amoreză Nelica
S'amoreză de el
De păpuşel.

Lizica. Dar ştiţi ce se întâmplă
Mai apoi?

Toţi. Mai apoi?
Mai apoi?

Lizica. S'a măritat Nelica
Dar nu cu păpuşel
Gingaş şi frumuşel
Ci c'un... păpuşoiu!!...

Toţi (mecanisme). Bravo! Ura! Ura!

Regina. Foarte frumos.

Chantecler. Ei, acuma o să trâmbiţez şi eu întâia dată. (Trâmbiţează).

Păpuşele (vesele). Acuş o să avem paradă!

Paeaţii şi soldaţii. Să vedem.

Zuavul (cu răutate). Mai are de trâmbiţat de două ori; Una s'a dus!! S'a dus una şi nu se vede nimic. Să nu se întâmple aşà şi cu celelalte.

Steluţa. Şi adică d-ta, d-le Zuav, de ce eşti răutăcios şi meneşti a rău?!...

Regina. Mai bine să vorbim de altceva.

Soldatul de plumb. Aş spune eu ceva.

Regina. Poftim.

Soldatul de plumb (cântă).

Zuavul. (Privind pe fereastră). Staţi că 'ncepe parada.

Păpuşele. Da?

Zuavul. Da. Da, uite pe stradă trece o babă cu nişte găini.

Păpuşele. E...ei!

Paeaţii (mecanisme). Bravo!

Zuavul. Ba, staţi că mai trece şi-un câne.

Chantecler (declamând). Grozavă e lumea! Nu te lasă să te consolezi, să trăeşti nici cu iluziile tale! Nu eşti nimic, nu poţi nimic, eşti un nimic ca toate nimicurile care se cred mari în lumea asta; dar vrei şi tu să te înşeli măcar o clipă, să te crezi altfel de cum eşti, să te îmbeţi de bucuria de a trăì o viaţă de minciună, să te alegi cel puţin cu fericirea acestei înşelăciuni; dar nu, lumea nu te lasă! Lumea te torturează, lumea nu vrea să-ţi deà nici o minută, nici o clipă din toată lunga şi marea ei vecinicie. (Privind la Zuav). Ei, da! Nu pot nimic! Sunt un neputincios dar îmi place să cred că pot. Şi voiu puteà. (Privind la Regina). O singură persoană

este aici care mă interesează, pentru cel mai mic capriciu al căreia sunt în stare să mă sacrific, să-i dau viaţa. Pentru aceea mi-am şi pus în pericol cuvântul meu, onoarea; deaceea merg mai departe cu sacrificiul ori cu îndrăzneala mea şi uite trâmbiţez de-a doua oară. (Trâmbiţează).

Zuavul. Bravo! Mai ai odată.

Paeaţii (mecanisme). Bravo! Bravo!...

Regina. Ei, d-le Soldat de plumb, poftim.

Soldatul de plumb. (Tuşeşte de-şi drege glasul apoi cântă):

Un bătrân soldat de plumb,
De numai ştiu câţi ani,
Trecut la veterani.

Toţi. Trecut la veterani!

Sold. de plumb. La o paradă jubilară
A mers în marş
Şi dânsul iară.

Toţi. In marş şi dânsul iară.

Sold. de plumb. De plumb, de plumb şi cam bătrân,
Da 'n marş acuma el
Păreà că-i de oţel.

Toţi. Păreà că-i de oţel!

Sold. de plumb. O zână când îl vede aşà
De dragoste de el pe loc
S'aprinde foc!

Toţi. S'aprinde foc!

Sold. de plumb. S'aprinde ea, s'aprinde el!
Dar ea cu focul ei cumplit
Ce credeţi?... l-a topit!

Toţi. Ea cu focul ei cumplit
L'a topit!

Sold. de plumb. Dar dânsul dacă s'a topit,
Cu mult mai mult ei s'au iubit
Căci el s'a 'ntinerit!

Toţi. Cu mult mai tare s'au iubit
Căci el s'a 'ntinerit! (bis)

Regina. Bravo! frumos.

Toţi (mecanism). Ura! ura de trei ori!

Zuavul Dar cu parada noastră cum rămâne? Soldatul de plumb, care iubià pe zînă, s'a topit de focul ei şi-a întinerit. Să vedem d-l Chantecler cum întinereşte.

Chantecler. Eu ori fac ce-am zis, ori mă arunc în sabie! Viaţa trebue să aibă un rost: trăeşti pentru cineva ori pentru ceva.

Acum dar trâmbiţez pentru a treia oară (Pune trâmbiţa la gură).

Zuavul. A treia oară şi cea din urmă!

Chantecler. Da. Cea din urmă: (Trâmbiţează).

Zuavul. Gata-a-a-a!! Ian, uitaţi-vă degrabă pe ferestre!! Vai ce mai paradă frumoasă!! Ce mai de lume!! (Râde): Ha-ha-ha-ha-ha-ha-ha!!...

Paeaţii (mecanism). Ura! Ura! Ura! a! a! a!...

Chantecler (plecând spre uşă). Acum s'a sfârşit.

Regina. Ba, nu! Nu s'a sfârşit aşà. Stai.

Chantecler. Cum?!

Regina. Da, nu. Ascultă. In ce-ai vrut să faci n'ai reuşit. Te-ai încrezut prea mult în puterea ta, e adevărat; dar ştiu că acest sacrificiu de persoana d-tale l-ai făcut pentru mine, pentrucă ţineai să-mi câştigi simpatia mea; deaceea, deşi n'ai reuşit, eu îţi dau mâna mea de regină, te iau de bărbat.

Toţi (se pleacă şi salută).

Chantecler. Când în lumea asta nu-ţi găseşti reazăm vieţii, caută acest reazăm în sufetul tău. (Către regină) Tu eşti sufletul meu. (Îi sărută mâna reginei).

Toţi. Ura! Ura! Ura!...

Cortina.

— SFÂRŞIT —

HAMLET LA NOI

Comedie într'un act.

Dedicată lui George.

HAMLET LA NOI

COMEDIE INTR'UN ACT

PERSOANELE:

GENY, tânăr student, face pe:	*Hamlet*
MILUŢĂ, idem, văr cu Geny	*Marcelus, Palonius, Comedian, Gropar*
TODERIŢĂ, tatăl lui Geny	*Regele Claudius*
ELENA, mama lui Geny	*Regina*
LILLA, sora lui Geny, soţia lui George	*Ofelia*
MARGU, (de 10 ani) sora lui Geny . .	*Comedian, gropar*
GEORGE, (Căpitan) soţul Lillei . . .	*Marcelus, spectru*
ALEXANDRU, frate cu Miluţă, elev .	*Horaţio*
LUCIA, vara lui Miluţă	*Regina*

Teatrul reprezintă o sufragerie. Alături o cameră cu uşă cu paturi, uşi, ferestre.

SCENA I.

GENY, MILUŢĂ, MARGU, apoi LILLA şi GEORGE.

Geny. A! Uite vine Lilla şi George, au trecut pe la fereastră. Ce bine! Îi luăm să joace.

Lilla şi George (intrând). Bon jour! Ce mai faceţi?

Lilla. Unde-i mama?

George. Unde-i tata?

Geny. Sunt acì, dar uite...

Margu (veselă şi grăbită). Jucăm teatru şi vă luăm şi pe voi să jucaţi.

Geny. Ian taci tu, Margule. Uite ce e, ascultaţi. Azi e ziua mamei şi noi am hotărît să jucăm o piesă după masă, să-i facem o surpriză.

Margu. (repede, veselă). Jucăm Hamlet, Hamlet.

Lilla. Hamlet, dar cu cine?

Geny. Ei, avem noi cu cine după masă, dar acuma să facem o repetiţie aşà în scurt, să vedem cum vine.

George. Părţile principale.

Lilla. Da, că piesa de altfel o ştim de dăunăzi.

Margu. Dar după masă avem mulţime de persoane, vin fetele doar: Lucia, Gunţa, Nataliţa şi Alexandru şi...

Lilla. Şi cine joacă?

Margu. Uite, Geny face pe Hamlet, Miluţă pe Palonius...

Miluţă. Tu, George, fă pe fantomă. Nu te-mai desbrăcà, stăi aşà cu mantaua. Eşti mai împunătăr, cu mantaua şi cu sabia.

Margu. Mai rege, mai spectru?

Lilla. Dar eu mă duc să văd pe mama. (Ese).

SCENA II.

Aceiaşi, afară de LILLA.

Geny. Ei, George, haide, fă pe fantomă. Treci colo în fund.

George. Şi ce să zic? (Declamând,: E ceva putred în Danemarca!!...

Miluţă. Ei, tronc Mariţo, cu Danemarca!

Geny (lui George). Nu. Priveşte-mă aşà un moment şi apoi pleacă 'ncolo, ca adică să vin după tine.

Miluţă (lui George). Dar uită-te colo impozant.

George (Işi iea poziţie şi priveşte, apoi scoate batista şi suflă nasul).

Geny (lui George). Bine, mă?!...

George. Dacă am guturaiu.

Geny. Ei, haide.

George. Haide. (Stă drept, priveşte şi închide un ochiu).

Geny. Miluţă, fă tu pe Marcelus, pe ofiţerul.

Miluţă. Vezi, mai bine-l făceà George, pe Marcelus că tot e ofiţer.

George. Ce să fac?

Geny. Taci tu acolo.

Margu. Taci şi închide ochii amândoi.

Geny. Ei, haide. (Declamând, către George). „Să fii un spirit „binefăcător sau un spectru infernal, să răspândeşti în „jurul tău un parfum ceresc ori nişte aburi din tartar: „să fie gândurile tale bune sau rele: tu mi te arăţi „într'un chip aşà de interesant pentru mine, că voiu „să-ţi vorbesc".

George. Să mai stau?

Geny. St! Taci din gură. (Declamând). „Te voiu numì „Hamlet, rege, tată, monarc danez. Oh! Răspunde-mi. „Nu lăsà să mi se rupă inima de nerăbdare. Spune-mi „pentru ce venerabilele tale oseminte, acoperite cu „ţărână şi-au sfâşiat giulgiul lor de mort? Pentru ce „mormântul în care te-am văzut îngropat în pace, a „ridicat greutatea enormelor bucăţi de marmoră ca să „te arunce din nou la viaţă?!... Care poate fi pricina „acestei minuni că tu, hoit mort, îmbrăcat din nou în „zale, vizitezi din nou palidele raze ale lunii, îndoind „spaima nopţii? Şi noi, jucării ale naturii, pentru ce

„suntem turburaţi de tine cu aşà grozave sguduiri şi „cuprinşi de gândiri care întrec puterea sufletului nostru? „Spune, pentru ce? Din ce pricină? Ce trebue să „facem noi?

Margu (cătră Geny). Mi se pare că-ţi face semn.

Miluţă. A strâmbat din nas. Ei! Haide acum fantomă, pleacă.

George. (Pleacă încet mergând împrejur prin sufragerie).

Geny. Nu vrea să-mi răspundă! Mă duc după el.

Miluţă (lui Geny). Nu, prinţule Hamlet, să nu te duci.

Margu (apucându-l de haină). Să nu te duci Hamlet că te mănâncă...

Geny. Şi ce frică să mă impiedece?! Ce preţ pun eu pe toată viaţa mea?! Nici o para chioară!!.. Mă duc.

Miluţă şi Margu. Stăi, stăi (îl ţin de haină).

Geny. (mergând după George). Haide, George fă-mi semn, cheamă-mă după tine.

George. (Plesnind din degete în urmă ca la un căţel): Cuciu, cuciu, cuciu...

Geny. Uite, mă cheamă! Mă cheamă!! (Merge după el. Miluţă şi Margu îl urmează ţinându-l de haină. Ese toţi trei pe uşă).

SCENA III.

LILLA, apoi MILUŢĂ şi MARGU.

Lilla (intrând pe altă uşă) A! Dar acì nu mai e nimeni?!...

Margu (intrând, cătră Miluţă care vine în urmă). Acuma Hamlet s'a dus să steà de vorbă cu fantoma? Oare unde s'au dus?

Miluţă. Unde? S'au dus colea la Leul şi Cârnatul, la berărie. A-ha! Iaca şi Lilla.

Lilla. Tocmai. Nu mai juçaţi?

Miluţă. Ba, da. Tu eşti Ofelia. Haide, eu sunt Polonius tatăl Ofeliei. Ascultă că te întreb. (Declamând). Ei, bine! Ofelio? Ce este? Ce s'a 'ntâmplat.

Lilla. Vai, Signore, uite încă nu mi-a trecut spaima!

Miluţă. De ce?! In numele cerului! Vorbeşte!

Lilla. „Cum şedeam în apartamentul meu şi lucram „la o brodărie, prinţul Hamlet, cu hainele descheiate în „neregulă, capul sburlit, picioarele jumătate goale, gal„ben la faţă, genuchele tremurând şi lovindu-se unul „de altul, cu ochii rătăciţi ca o umbră scăpată din „infern să vină să ne vestească îngrozitoare spaime: „iată starea în care s'a înfăţişat înaintea mea.

Miluţă (râzând). Dar ce dracu, a înebunit Geny?

Lilla (râzând). Ar fi chiar frumos să-l vezi aşà, pe Geny.

Margu (râzând). Mă duc să-i spun lui Geny ce i s'a întâmplat. (Ese.)

SCENA IV.

MILUŢĂ, LILLA.

Lilla. Ei, haide Miluţă, eşti Palonius.

Miluţă. Da, Palonius. (Luându-şi aer şi declamând). „Ei! Cine „ştie! Vre-o curiozitate de-ale amorului, ce vrei? Nu „te-ai gândit la asta Ofelio?"

Lilla. „De, poate, dar, drept să-ţi spun, mie mi-e „frică".

Miluţă. Şi ce ţi-a zis?

Lilla (Ofelia). „Mi-a luat mâna, a strâns-o tare, apoi „îndepărtându-se ca de lungimea braţului şi, punându-şi „mâna cealaltă pe frunte,îşi aţinteşte ochii la faţa mea „privind-o parcă ar fi voit să-mi facă portretul. Stă

„aşà destul de mult, apoi scuturându-mi uşor braţul, „mai întâiu îşi ridică capul, apoi de trei ori îl lasă în „jos; scoate din fundul sufletului un suspin aşà de „trist, aşà de plângător că parcă tot corpul lui erà să „se sfărâme şi să-şi isprăvească viaţa. Atunci mă pă„răsì. Iar plecând, îşi întoarse capul peste umăr spre „mine, şi merse astfel, găsindu-şi drumul fără a se „slujì de ochi. A trecut pe uşă fără s'o vadă şi ţi„nându-şi mereu privirea întoarsă cătră mine."

Miluţă (Palonius). „Bun. Hai să găsim pe regele. De. „Aşà-i extazul în care ne aruncă amorul. (O ia de braţ pe „Lilla). Amorul, copila mea..." (Se îndreaptă spre uşă).

Lilla (râzând). Da, ştiu, tată; dar mi-se pare că eu nu mai vin îndărăt mă duc la mama. (Ese cu Miluţă).

SCENA V.

MILUŢĂ, MARGU.

Margu (intrând). A! Dar acì nu mai e nimeni!

Miluţă. Apoi venim acuma noi. Eu sunt Palonius şi tu eşti regele.

Margu (bătând în palme) Eu regele?!... Ce bine-mi pare Ei, haide, te-ascult. (Pune o mână în şold şi cu cealaltă se face că-şi suceşte mustaţa).

Miluţă (Palonius). Sire, mai întâiu aflaţi că ambasadorii Majestăţii Voastre s'au întors din Norvegia veseli şi mulţumiţi.

Margu (Regele). Şi ce-au adus? Floricele calde? Dovlecel ferbinte?

Miluţă. Ei! Ba... iaurt. Ascultă. (Declamând): Cum vedeţi Majestate, credinciosul vostru Palonius vă aduce numai noutăţi bune.

Margu (îngroşind glasul). Foarte bine. Altfel te-aş da afară ca pe beţivul de Costache.

Miluţă. Şi acuma, Sire, eu cred — ori atunci capul ăsta (pune mâna pe frunte) nu mai e bun la nimic...

Margu. Da. Poţi să-l dai la gunoiu.

Miluţă. Cred că am descoperit pricina disperării lui Hamlet.

Margu. Zău?! Bravo ţie. (Privind pe fereastră). A! Vine mama.

Miluţă. Da? S'o facem regină.

Margu (cu bucurie). Da, da, da! O facem să joace teatru..

SCENA VI.

Aceiaşi, MAMA.

Margu (către mamă). Auzi ce-mi spune el?

Mama (grăbită). Ce?

Margu (declamând). „Spune că a descoperit pricina şi „isvorul răului care a lovit pe fiul vostru".

Mama. Ce spui tu?!...

Margu. A descoperit pricina disperării lui Hamlet.

Mama (plecând, căutând prin casă). Ei! Asta-i!... Dar eu am venit să caut cheile, n'am când mă jucà... (Caută prin odae).

Miluţă (către Mamă.) Zău, tanti! Ştiu că te interesează foarte mult soarta lui Hamlet.

Mama (căutând şi eşind). Da, foarte mult. D'aia nu mai puteam eu. (Ese).

SCENA VII.

MILUŢĂ, MARGU.

Miluţă (Polonius) Ei, urmăm mai departe. Acuma întreabă-mă care-i pricina.

Margu (cu glasul îngroşat). Şi care e acea pricină?

Miluţă. Hamlet e-amorezat.

Margu. Amorezat?

Miluţă. Lulea, Majestate.

Margu. De cine?

Miluţă. De fiică-mea, de Ofelia. Dacă Majestatea Voastră îmi dă voe?...

Margu. Poftim.

Miluţă (citeşte). „Îndoeşte-te că aştrii sunt de foc,
„Îndoeşte-te de soare că se mişcă,
„Îndoeşte-te că adevărul e adevăr,
„Dar niciodată nu te 'ndoi că eu te iubesc.

„O scumpa mea Ofelie, aceste versuri îmi măresc „durerea; n'am arta să-ţi arăt cât preţuesc suspinurile „mele, dar să mă crezi, ah, că te iubesc din tot sufletul.

„Frumoasa şi scumpa mea damă, cel ce te va iubì „cât această bucată de ţărână va fi însufleţită.

Hamlet. Adio".

Fiica mea, Sire mi-a arătat această scrisoare prin datorie de supunere, şi, mai mult, mi-a spus şi împrejurările în care...

Margu (familiar). Ia ascultă, Miluţă, oare s'ar puteà să fie un rege ca mine, aşà, de zece ani?...

Miluţă. Ei, las, ascultă. (Declamând) împrejurările, Sire, în care s'au petrecut toate. O să vi le spun eu toate mai pe urmă...

Margu (glumind). Mâine, după reprezentaţie.

Miluţă. Acuma altceva. Ştiţi, Sire, că prinţul Hamlet vine de se plimbă patru ceasuri de-a rândul în astă galerie. Când o fi el acì o să trimit şi pe Ofelia iar noi să ne ascundem colea sub aste tapiserii să ne convingem din chiar vorbele lor.

Margu (rege) Bine, vom încerca-o şi aceasta.

Miluţă. Iată-l chiar vine citind. Lăsaţi-mă singur cu el. Ori intraţi colo sub tapiserie. Ingrijesc eu de tot.

Margu. Bine, Palonius. Văd că... vrei să mă serveşti... şi ai un cap... mare!... şi... prost (se ascunde sub tapiserie).

SCENA VIII.

GENY, MILUŢĂ.

Geny (intră încet citind). Se cheamă că citesc. Ochii pe carte iar gândul...

Aveam eu de mult îndoială că unchiul meu lCaudiu, regele, a ucis pe tată-l meu ca să-i ia tronul şi soţia, pe mama mea. Prea în scurtă vreme după moartea lui s'a făcut nunta.

Fantoma tatălui meu mi-a spus acuma însă totul. Bănueala mea erà dreaptă. Claudiu l-a ucis. Pe când regele dormià în grădină, l-a ucis vărsându-i otravă în ureche. Mama e vinovată şi ea. Tatăl meu mi-a cerut răzbunare, pe dânsa mi-a cerut însă s'o cruţ. Nu ştiu acuma prin ce mijloc să mă conving dacă el în adevăr a fost asasinat. Cum să aflu acest adevăr?!... Şi fără acest adevăr nu pot trăi şi fără dânsul nici nu pot să mor. Şi mă sbucium să-l aflu. Dacă aş murì fără să-l aflù oare nu m'aş sbuciumà şi în viaţa cealaltă? Aş sfârşì eu oare acest sbucium odată cu moartea?

La serbarea care se dă, o să pun pe comedieni să joace o piesă care să reprezinte tocmai scena otrăvirii tatălui meu. Dacă unchiul meu va fi vinovat trebue să se mişte de această scenă. Cu aceasta cred voiu aflà adevărul şi atunci... atunci... atunci... ce?...

Miluţă (Polonius). Alteţă, aş îndrăznì să întreb cum se află Alteţa Sa prinţul Hamlet?

Geny. Foarte bine, Polonius, Mulţumim lui Dumnezeu.

Miluţă. Mă cunoaşteţi, Alteţă?

Geny. Da. Foarte bine. Eşti un meşter un meseriaş, un plapămar.

Miluţă. Eu, Alteţă?

Geny. Hei, ce bine-ar fi să fiu om aşà de cinste.

Miluţă. De cinste, Alteţă?!

Geny. D'apoi.

Miluţă. Ce spune în cartea în care citiţi!

Geny. Işi bate joc de bătrâni cum eşti d-ta şi are foarte multă dreptate.

Miluţă (aparte). Mi se pare că vine Ofelia. Hai să mă fac că mă duc. (Deschide uşa, dar intrà sub tapiserie).

SCENA IX.

HAMLET, apoi OFELIA.

Hamlet (aparte). A fi orì a nu fi, acì e chestia... E oare mai nobil pentru suflet să sufere loviturile nedrepte ale soartei ori, revoltându-se contra acestei mulţimi de rele, să se opună torentului şi să le pună capăt? A murì — a dormì — nimic mai mult. Se zice că prin acest somn punem capăt supărărilor şi acestei mulţimi de răni şi de dureri, moştenire firească a acestei masse de carne!!... Acest somn, în care totul se isprăveşte, adică acest leac ar trebuì să fie dorit cu însetare!! A murì — a dormì. — A dormì? A visà poate; dar tocmai în asta e chestia cea mare. Căci ce visuri pot să-ţi vie în acest somn al morţii, după ce te-ai desbrăcat

de acest înveliş muritor!!... Iată ideea care dă o aşà de lungă viaţă calamităţii. Căci ce om ar voi să suporte loviturile şi înjosirile vremii, nedreptăţile împilătorului, neruşinarea înfumuraţilor, muncile amorului despreţuit, lungile tărăgănări ale legilor, obrăznicia celor din locuri înalte şi înjositoarele refuzuri pe care meritul răbdător le sufere dela omul fără suflet, când cu un simplu pumnal poate să-şi asigure singur repaosul?!... Cine ar vrea să ducă toate aceste sarcini, să asude şi să geamă sub povara unei vieţi muncite, dacă frica de vr'un viitor după moarte... acea ţară necunoscută din care nici un călător nu se întoarce, dacă această frică n'ar afundà voinţa într'o îngrozitoare nedumerire şi nu ne-ar face să preferim a suportà relele ce le simţim, mai bine decât să fugim spre alte rele pe care nu le cunoaştem?!... Astfel conştiinţa face din noi toţi nişte păcătoşi; astfel tot focul hotărîrii celei mai hotărîte se decolorează şi se stinge în faţa palidei luciri a acestei idei. Planurile zămislite cu cea mai mare energie şi îndrăzneală, îşi schimbă calea în faţa acestui aspect şi se întorc în noaptea, în neantul imaginaţiei.... Dar, destul... (Rămâne pe gânduri).

SCENA X.

Aceiaşi, LILLA

(Intră mâncând şi cu nişte bucăţi de plăcintă în mâini).

Geny (Hamlet). Frumoasa Ofelia? (Mergând spre ea). O! tânără fecioară, în pioasele tale rugăciuni să nu uiţi de greşalele mele. O! Tânără fecioară... (văzând plăcinta şi apucând o bucată). O! tânără plăcintă... (mâncând şi vorbind repede

şi frigându-se): să nu uiţi de greşalele mele cele multe şi nenumărate şi pururea şi în vecii vecilor amin.

Margu şi Miluţă (ieşind de sub tapiserie). Dar ce e acolo? Parcă ar fi ceva de mâncare?!...

Lilla. Aş! De unde (Dă plăcinta lui Miluţă şi Mangu).

Geny. (Mâncând). A fi ori a nu fi!... O fi vis, o fi...

Miluţă. O fi plăcintă ferbinte...

Margu. Or fi mai multe plăcinte...

(Toţi mănâncă plăcintă)

Lilla. George cum a eşit de-aici, mai adineaori, a început să umble cu nasul că-i miroase a plăcinte.

Miluţă. Nas de fantomă.

Margu. Simte de departe ambrozia ca păpuşele.

Geny. Şi acuma unde-i George?

Lilla. Pe-acolo, pe lângă mama.

Miluţă. Adică, mai bine zis, pe lângă plăcinte,

Lilla. Ei, dar ce mai faceţi? Aveţi nevoe de mine?

Geny Cum nu. Haideţi toţi pe la locuri.

Miluţă, Margu. Haidem la tapiserie, la ascunzătoarea noastră (se ascund)

Lilla (lui Hamlet) Ei, ce mai faceţi, Alteţă?

Geny. Bine mersi. Mai mâncăm plăcintă, mai... dar D-voastră.

Lilla. Eu, Alteţă, mi-am adus aminte că mi-aţi dăruit odată ceva şi acuma aş vreà să Vă rog să Vă luaţi îndărăt darul.

Geny. Eu, dar?!...

Lilla. Da.

Geny. Dumitale?!...

Lilla. Da. Şi un dar aşà de scump pentru mine şi la care ţineam aşà de mult... însă pentru că astăzi inima celui care l-a dat a ajuns aşà de indiferentă...

Geny. Ha-ha-ha! Ian ascultă D-şoară. Eşti virtuoasă?

Lilla. Alteţă...

Geny. Eşti frumoasă?

Lilla. Nu înţeleg ce voiţi să ziceţi, Alteţă...

Geny. Voiu să spun dacă eşti cinstită şi frumoasă, să nu laşi frumuseţa să se împrietenească cu virtutea.

Lilla. Dar frumuseţea cu cine poate să se împrietenească dacă nu cu virtutea?

Geny. Da, dar frumuseţea are mai multă putere de a transformà virtutea în viţiu, decât virtuteà de a transformà frumuseţea în virtute. Altădată aceasta erà un paradox, dar astăzi secolul nostru ne-o dovedeşte pe deplin. Eu te iubiam odată.

Lilla. Da, Alteţa, m'aţi făcut să cred.

Geny. Nu trebuia să crezi. Virtutea în zadar se altoeşte pe înclinările noastre originare şi stricate, apucăturile rele nu se pierd. Nu te-am iubit niciodat, niciodată.

Lilla. Cu atât mai rău.

Geny. Du-te la mănăstire. De ce-ai vrea să fii mamă de noi păcătoşi? Eu, oarecum sunt cinstit şi cu toate acestea aş puteà să-mi imput greşeli îndestul de mari ca să ajung a-mi păreà rău că s'a întâmplat că mama mea să-mi dea viaţă. Sunt foarte mândru, răzbunător, ambiţios, am în minte mai multe înclinări de a ofensa decât gândiri de a le manifestà, decât imaginaţie pentru a le da o formă sau vreme ca să le prefac în faptă. Ce trebuinţă ar aveà nişte nenorociţi de specia mea să vină să se târască acì între cer şi pământ. Noi toţi suntem nişte păcătoşi. Nu trebue să crezi nici pe unul. Haide, du-te la o mănăstire! (Râzând ironic). Unde e tatăl D-tale?

Lilla. E la dânsul acasă.

Geny (aparte). Aş! trebue să fie ascuns p'acì, pe undeva ca să spioneze. (Tare). Să-i închiză uşile să nu joace rolul de nebun de cât în casă la el.

Lilla. (aparte). Bietul Hamlet! Doamne, ajută-i să se însănătoşeze!

Geny. Dacă te măriţi îţi dau ca zestre acest blestem: fi-vei rece ca ghiaţa, curată ca neaua, în zadar, nu vei scăpà de bârfeli.

Du-te la o mănăstire. Haide. Adio! Ori dacă trebue să te măriţi, mărită-te c'un nebun; căci oamenii cuminţi ştiu foarte bine ce-o să-i faceţi să înghiţă. La mănăstire, haide! şi repede! Adio.

Margu (scoţând capul de după tapiserie). Polonius! Polonius!

Miluţă (scoţând şi el capul). Poftiţi, Sire.

Margu. Dar asta ce văd parcă n'ar prea fi amor!

Miluţă. Da, văd şi eu, dar eu cred că tot amor trebue să fie, dar, ce vreţi Sire, lumea s'a schimbat. Astăzi nici nu se mai zice amor, astăzi se zice flirt.

Margu. A! Poate.

Geny. (către Lilla). Deasemenea am auzit că te fardezi destul de conştiiincios. Dumnezeu ţi-a dat un chip şi d-ta îţi faci altul. Ş'apoi d-ta dansezi, d-ta... ori las că sunt prea multe de numărat. Nu le mai spun. Destul că nuntă nu vom face. Cei ce sunt astăzi însuraţi vor trăi toţi, afară de unul, iar ceilalţi vor rămânea cum sunt. Du-te la mănăstire. La mănăstire. Du-te. (Ese).

Lilla (către public). Ei, acuma ce vreţi să mai fac şi eu pe Ofelia? Ba, mai bine zic şi eu ca Hamlet. Le teatru! Cine vrea să vază pe Ofelia să se ducă la teatru. (Salută şi ese).

Margu. (eşind din ascunzătoare) Asta nu-i amor. Astă e alt-

ceva. O să-l trimit pe Hamlet să se plimbe peste hotar! O să-l trimit în Anglia.

Miluţă. Da, foarte bine. (aparte) Eu însă, (glumind) m'aş mulţumi să mă duc la Paris.

Margu. O să-l trimit acolo ca să-l omoare. Mă duc chiar să-l trimit. (Ese). Miluţă ese după Margu)

SCENA XI.

GENY, GEORGE.

Geny (aducând pe George de guler). Vino 'ncoace, tu eşti comedian doar. Te-ai înnădit la plăcinte.

George. Mă duc numai să beau niţică apă. Viu numaidecât.

Geny. Aş! Nu te las. Ascultă. (Declamând). Bucata care ţi-am dat-o, să mi-o înveţi a o spune omeneşte, cum ţi-am arătat. Când vorbeşti n'ai nevoe să despici aerul cu mâna. Mişcările să-ţi fie liniştite; căci în torent, în furtună, în uraganul chiar al pasiunii, trebue să păstrezi destulă moderaţiune şi calm ca să pregăteşti explozia. M'ai înţeles?

George. Da; dar mi-e sete a dracului,

Geny. Dacă m'ai înţeles, haide atunci să le spun şi la ceilalţi şi să vă văd pe scenă.

George. Foarte bine, mă duc să beau apă. (Ese)

SCENA XII.

GENY, LILLA, MARGU, MILUŢĂ apoi MAMA.

Margu (intrând). Ei, acum ce mai facem?

Geny (încins cu sabia lui George). Acuma vine partea cu re-

prezentaţia, cu otrăvirea şi celelalte, pe care nu le mai facem. Regele Claudius a oprit reprezentaţia. Hamlet s'a convins de vinovăţia regelui. Scena când se duce la regele să-l ucidă, o trecem. Vine acuma scena cu regina. O lăsăm şi asta. Ori, Lilla, fă tu pe regina. (Arucând ochii pe fereastră). Ba, stăi că vine mama,

Margu, Lilla. Mama? Ce bine.

Miluţă Tanti Elena? Să te vedem.

Mama (intrând cu cheile şi căutând ceva în bufet). Ce faceţi voi? Vă e foame?

Geny (declamând). Mamă! Mamă! Tu eşti mama mea?

Mama (grăbită). Dar cine sunt?!...

Geny (declamând) Ştiu că eşti regină, dar acel rege asasinat cu consimţimântul tău?

Mama. Ce Ai înnebunit?!...

Geny (trăgând un scaun). Nu. Ca să-ţi linişteşti conştiinţa vino de şezi coleà, pe acest scaun.

Mama. Ce spui tu? Visezi?!...

Geny. Vino de şezi coleà.

Mama. Da. Că eu am vreme de joacă!!... Mă duc repede să văd cum tae plăcinta, că pe urmă dacă o tae bucătăreasa fără mine, o tae aşà de bine că nu mai rămâne nimic. (Ese).

Geny. Ei, mamă, zău, te duci tocmai când erà mai frumos. Aci trebue să ucid pe Polonius. Dau cu sabia colea sub tapiserie. (Dă cu sabia şi zice declamând). Ce un hoţ e aci? Mort. Pe un galben că e mort?!...

Miluţă. Dar, mi se pare, Geny, că tu chiar ai lovit în ceva. Parcă am auzit ţac!

Geny (râzând). Şi mie mi se pare. Ascultaţi. Acuma vine scena cu Ofelia nebună. Haide, Lillo, fă pe Ofelia.

SCENA XIII.

Aceiaşi, ALEXANDRU, LUCIA, GEORGE.

Lucia şi Alexandru (intrând). Bonjour, băeţi. (Dau mâna, se sărută).

Cei din scenă. He-he! Lucia şi Alexandru!!...

Lucia. Ce faceţi? Unde e Tanti Elena?

Lilla. şi Margu. Mama la plăcinte.

Alexandru. Unde e unchiul?

Geny. Tata e în biurou.

Lucia. Jucaţi pe Hamlet? Ne-a spus George.

Miluţă. Da. Lilla face pe Ofelia nebună. Haide, George face pe regele, Alexandru pe Horaţio şi tu Lucia fă pe Regina. Hai, pe la locuri. Lillo.

Lilla. Staţi, eu mă duc ca să viu de-afară. Să ştiţi că vin îmbrăcată în alb, cu flori în cap. Cu părul vălvoiu... (Ese).

Geny. Haide, Lucio, începe, tu eşti regină.

Lucia. (Tuşeşte îşi ia poziţia, apoi declamând:) Ah! nu pot, nu pot să-i vorbesc. Biata Ofelia!....

Alexandru. Dar ea stărue. Vrea numaidecât să vă vadă!!... E adevărat, aiurează! Dar trebue avut milă de dureroasa ei stare sufletească!

Regina. De vrea?

Horaţio. De, vorbeşte de tatu-său mort... plânge... spune...

Regina. Ei bine, să vină.

Horaţio. (Deschizâad uşa). D-şoară Ofelia. Poftiţi.

Ofelia. (intrând). Unde e frumoasa regină a Danemarcei?

George. E ceva putred în Danemarca!!

Lilla. Ei, George, nu mă face să râd. (Se pregăteşte şi cântă):

Cum pot eu să osibesc
Amorul sincer de-alt amor?
Pe caţă ori pe pălărie
Ori pe panglica dela sandali?

Regina. Dar, dragă Ofelio, ce însemnează acest cântec?!

Ofelia. Ce ziceţi? Mă rog, observaţi bine. El e mort şi dispărut, nobilă doamnă; e mort şi perdut. La capul lui este o tufă de gazon verde; la picioarele lui o piatră.

Regina. Dar, dragă Ofelio...

Ofelia. Linţoliul lui de mort e alb ca neaua de pe munte!!

Regina (cătră rege). Vai, Sire.

Ofelia (Cântă), (urmare).

Peatra semănată cu gingaşe flori,
Ce-au fost aduse la mormântul lui,
Udată de şiroae de lacrămi... (Isbucneşte în plâns).

Regele. Ce mai faci, dragă Ofelia?

Ofelia. Mulţumim, bine, Sire. Se zice că 'nnainte de metamorfoza ei, bufniţa erà prietena unui brutar. Doamne, noi ştim ce suntem, dar nu ştim ce putem ajunge. Va venì Dumnezeu să vă judece.

Regele. Gândeşte la tatăl ei.

Ofelia (veselă). Mă rog, să nu mai vorbim, iar dacă vă întreabă ce însemnează răspundeţi aşà: (Cântă).

Mâine e sărbătoare de 'ntâiu Mai.
De dimineaţă, chiar dela zori,
Eu tânără fată la fereastra ta
Să-ţi fiu duioasă păstoriţă (întrerupere).
. . . . . .
. . . . . .
Atunci el se sculă şi se 'mbrăcă,
Şi uşa camerii deschise,
Şi 'n cameră intră juna fecioară
Ce nu eşi de-acolo decât confuză
Şi scăldată în lacrămi...

(Vorbit): Dar să sperăm că va fi bine. O să fie bine... Haide bună seara!!... Bună seara, d-lor şi d-nelor... Adio! Adio. (Iese).

George (aparte): eu sunt regele. (Tare): Horaţio. Mergi după dânsa şi vezi unde se duce... Sărmana! (Către ceilalţi) De multă vreme e în această stare?!...

SCENA XIV.

Aceiaşi, TATA.

Toţi. Uite şi Tata. Uite Unchiul.

Lucia. Păcat, unchiule, că n'ai fost aici să fii rege!

Tata. De, îmi pare rău că am perdut ocazia. Dar ce faceţi voi?

Geny. Jucăm pe Hamlet, tată.

Margu. Facem o surpriză mamei de ziua ei.

Tata. Apoi jucaţi înnainte. Eu am venit numai să mă uit dacă nu-s aici gazetele mele Acţiunea, Ordinea, Adevărul... (Ese).

Miluţă. Ei! acuma vine scena groparilor. Cine sunt

gropari? Alexandru şi cu George. Haide luaţi-vă locul colea în mijlocul odăei, lângă masă.

George (aşezându-se greceşte jos, declamând). Ei care e meşterul care clădeşte mai solid decât zidarul, decât fabricantul de corăbii sau tâmplarul?

Alexandru (aşezându-se şi el jos). Cel ce face spânzurătoarea, căci ceeace face el durează mai mult decât mii de corpuri care au fost spânzurate de ea

Miluţă. Dar ştii că asta e o idee să stai jos, ca afară pe iarbă. (Se aşează jos lângă ceilalţi doi).

Lilla. Atunci şed şi eu. (Şeade jos).

Ceilalţi şi eu, şi eu, (Se aşează toţi).

George. Dar cine clădeşte mai solid şi decât tâmplarul şi decât...?...

SCENA XV.

Aceiaşi, MAMA.

Mama (intrând şi ţinând uşa deschisă). Ptiiiii!!... Dar ce-i acoleà?!... Ce miroasă aşa urît?!... şi voi ce v'aţi apucat? Ian te uite cum s'au aşezat pe jos!!... N'aţi mai găsit loc p'aiurea. Ptiiii!!... dar ce miros!!... Ian eşiţi afară să deschid uşa şi ferestrele. Haide eşiţi! (Trece spre fereastră şi se opreşte lângă tapiserie). Dar ce apă se vede vărsată acoleà? (Ridică tapiseria). A! Mi-aţi spart borcanul cu varză acrită!!...

Miluţă. A!! Geny!! Auzi?! Tu l-ai ucis pe Polonius.

Mama. Cum?!...

George. E ceva putred în Danemarca.

Mama. Haide, eşiţi afară!!...

Cortina

— SFÂRŞIT —

MACBETH-POPESCU

Comedie într'un act şi trei tablouri.

MACBETH-POPESCU

COMEDIE INTR'UN ACT ŞI TREI TABLOURI.

PERSOANELE:

COSTICĂ POPESCU,
REGELE DUNCAN,
GENERALUL BANQUO,
LADY MACBETH,
TREI VRĂJITOARE.

TABLOUL I.

Scena reprezintă în planul I o cameră de culcare. De-o parte un pat. De cealaltă parte lavoar, etc. Păretele din fund liber. Noaptea. Lumânare aprinsă pe măsuţa de noapte. Costică Popescu poartă cotlete. Celelalte persoane costumate ca în piesa lui Shakespeare.

SCENA I.

Popescu (singur încheindu-se la halatul de noapte): Frumos! Foarte frumos au jucat pe Macbeth. Admirabil. Atâta numai că stai prea târziu la teatru. Am eşit prea târziu. Mi s'a făcut foame, a trebuit să mănânc şi mi se pare că mi-a căzut greu la stomah. Nu ştiu cârnaţii, fancfurter, cum le zic ei, sau vinegreta, mi-au căzut greu. Ori

poate amândouă. Şi doar acì la Berăria Centrală, de obiceiu servesc bine. Şi mi-e somn de cad. Hai să mă culc. (se culcă în pat şi se înveleşte). A! Dar câte ceasuri? (caută la ceas). Două şi douăzeci. Poftim, târziu. (Stinge lumânarea. Bună seara. Na! Iar trebue să mă scol. Am uitat să încerc dacă uşa din sală e încuiată. Hai să văd. (Ese şi se întoarce numaidecât*). Se culcă. Sforăe.

TABLOUL II.

Dela planul II spre fund.

Peretele odăiei de culcare din tabloul I se deschide şi se face o cameră mare, cu uşi în dreapta, în stânga şi în fund.

SCENA I.

POPESCU (îmbrăcat ca Macbeth, dar tot cu figura sa. VRĂJITOARELE, apoi BANQUO.

Vrăjitoarea I (lui Popescu). Trăească Macbeth! Salut pe Thànul de Glamis!

Vrăjitoarea II. Trăească Macbeth! Salut pe Thànul de Dawdor.

Vrăjitoarea III. Traească Macbeth! Odată vei fi rege.

Popescu (aparte). Dar ce?!... Eu sunt Macbeth?!... Ce spun astea?!. (Se pipăie, se uită pe el cu mirare. Banquo intră încet şi se opreşte la spatele lui Popescu).

Popescu (aparte) In adevăr parcă aş fi Macbeth. De altfel şi numele se potriveşte: Costică Popescu... Macbeth... tot una. Da, sunt chiar eu. (Uitându-se împrejur) şi acì e la... A! Iaca şi Generalul Banquo!...

Banquo. Nobile Macbeth, pentru ce te turburi? Pen-

*) In timpul acesta vine altul de se culcă în locul lui, în pat.

tru ce par'că te temi de nişte lucruri care ţi se vestesc sub o faţă aşà de strălucitoare?!...

Popescu. Da, dar de ce... cum Thàn de Cawdor? Doar Thànul de Cawdor trăeşte! Nu m'am întâlnit cu dânsul la berărie când am eşit în astăseară dela teatru?! Nu mâncà şi el francfurter şi vinegretă?! Dar untdelemnul din vinegretă să-l dai dracului!... Ei, şi zic, Thànul de Cawdor trăeşte! Cum să am eu o demnitate pe care o are altul!?...

Banquo. Dar Thanul de Cawdor a fost executat pentru înaltă trădare.

Popescu. Atunci, da. Vrea să zică două din profeţiile vrăjitoarelor se pot împlinì!.. Acuma poate să vinà cea de-a treia! Rege! Regele Costică Popescu! Numai untdelemnul dela vinegretă trebue schimbat! De se 'mplineşte şi asta, fac un chef de sărbători de se duce vestea! Scontez leafa înainte pe trei luni! Mă duc şi la Paris. Paris, Moulin Rouge! Folies Bergère! Nu mai uit de când am fost la expoziţie! Domnule, ce mai alergătură atunci! Eram în asociaţie cu preţ fix: douăsprezece zile, bilet dus şi întors, hotel, mâncare. Ti-i-i-i! Parcă-mi văd şi-acuma bătăturile! Bătături nu numai la degetele mici, cum e la fiecare creştin, cum aveţi şi d-voastră ci şi la cele mari şi la celelalte şi pe deasupra degetelor şi printre degete şi în talpă şi la călcâe. Din pricina asta, la întoarcere n'am putut sta la München decât vre-o opt ceasuri. Nu e vorbă că nici parale nu mai aveam. Când am ajuns acasă n'aveam nici de birjă. Domnule, şi ce mai bere la München! Când m'oiu mai duce, mă opresc întâiu şi întâiu la München: ce-e 'n mână nu-i minciună!

SCENA III.

Aceiaşi, REGELE.

Regele (către Popescu). Salut ilustrul meu Cawdor.

Popescu. A! Regele! Duncan Regele Danemarcei? Bată-te să te bată, nici nu te cunoşteam. E curios că astăzi cu cine mă întâlnesc parcă-mi pare tot necunoscut! Uite pe d-ta, parcă-mi păreà că nu te ştiu.

Regele. Da. Dar asta e din pricina teatrului. Eşi târziu dela teatru şi mănânci francfurter... şi cu untdelemn dela vinegretă.

Popescu. Da. Şi dacă untdelemnul se nimereşte vechiu...

Regele. Sau cârnaţii vechi...

Popescu. Da, se poate şi asta.

Regele. Sau cârnaţii de untdelemn. (Se retrage încet şi ese).

Popescu. Da. Cârnaţi de untdelemn, aşà... unsuroşi... strevezii şi cu gust de vinegretă. D-ta nu simţi în gură aşà un gust cleios? A! Dar unde e regele? Unde s'a dus aşà de-odată? Se vede, din pricina untdelemnului!

SCENA IV.

Popescu. (Lady Macbeth intră încet, citind o scrisoare).

Popescu. (Privind la Lady Macbeth, aparte). Cine e asta? In loc de regele văd o femee! A! E Lady Macbeth! Acuma ea trebue să fie nevasta mea? Ea, Lady Macbeth; eu Macbeth! Ce-o să mă mai râză băeţii dela cancelarie, colegii mei, cu Lady Macbeth! Dar nu ştiu Lady Macbeth e nevasta mea, ori nevasta regelui, regina? Parcă nu prea mă cunosc bine cu ea!

de Estetică și Critică Literară

Lady Macbeth. Vrea să zică regele Duncan vine să doarmă la noi în astă seară?

Popescu. Regele?

Lady Macbeth. Da. Nu mi-ai scris d-ta? Nu-i scrisoarea d-tale asta?

Popescu. Scrisoarea mea?

Popescu. (Privind scrisoarea). Da. A mea. Imi păreà... Aşà. Da, Regele vine în astă seară.

Lady. Şi când pleacă?

Popescu. Apoi, mâine.

Lady. Aş! Acel mâine nu-l vede soarele niciodată! Dar ascultă. Iubite Than de Glamis şi de Cawdor, faţa d-tale e o carte deschisă în care oamenii ar puteà să citească prea periculoase cunoştinţi. Ca să profiţi de ocazie, ia un aer şi o ţinută potrivită cu împrejurările. Ochii, gesturile, limba să arate veselie şi bună primire. Fii şarpe, dar ascunde-te sub strălucirea unei flori! Trebue să prezinţi un aspect plăcut. Ce stai pe gânduri? Ştii că ai de omorît pe Duncan?

Popescu. Ziceam că proectul acesta...

Lady. N'o să se poată îndeplini? Şi de ce?

Popescu. Mă rog, fac tot ce e demn să facă un om. Cine îndrăzneşte mai mult acela nu mai e om.

Lady. Aşà! Dar cine a fost dobitocul stupid care mi-a scris şi mi-a încredinţat mie acest proect?

Om ai fost când ai croit acest proect. Om ai fost când ai gândit ca din mare să ajungi mai mare.

Te-am înţeles. Te-am admirat. Proectul acela l-am încălzit, l-am crescut în sânul meu şi acum când lucrurile dela sine vin să-ţi ajute ca să-l prefaci în faptă, foloseşte-te de împrejurări şi fii om.

Popescu. Dar dacă nu reuşesc?

Lady. Nu se poate. Soldaţii de gardă şi servitorii i-am îmbătat tun. Le-am dat vin, le-am dat bere...

Popescu. Bere de München... Păcat că n'am putut să stau mai mult atuncea la München.

Lady. Acuma intri numai colea în odae la dânsul... O lovitură bună de pumnal şi gata, eşti rege.

Popescu. Dar pe urmă?

Lady. Pe urmă zic că ei l-au ucis.

Popescu. Bine, dar dacă cercetează?

Lady. Dacă cercetează, cine o să îndrăznească să crează altfel de cum spunem noi? Mai ales că noi o să dăm alarma cea mare şi o să ne plângem.

Popescu. Da, aşà da.

Lady. Dacă da, apoi haide chiar. (Îl ia de braţ şi ese cu dânsul pe uşă).

(In timpul acesta Popescu din pat din planul I geme şi sforăe cu întrerupere parcă ar vrea să se deştepte. Scena dela planul II spre fund se întunecă şi cade cortina tabloului din fund).

TABLOUL III.

Scena reprezintă un interior de berărie. Mese. Consumatori. O masă goală în mijloc.

SCENA I.

Masa din mijloc goală. Consumatori diferiţi la celelalte mese. Chelneri care servesc. Popescu în costum de Macbeth tot cu cotlete, apoi Banquo.

Popescu (intrând, aparte). Acì e Berăria Centrală. Ei de unde ese atunci că eu am ucis pe Duncan Regele Danemarcei? Şi cu toate acestea parcă-l văd cum s'a mişcat când i-am dat lovitura de pumnal! Ce curios!

Te duci la un prieten, te primeşte bine, te găzdueşte, te culci la dânsul cu toată încrederea şi el vine şi te ucide! Ce rea e lumea! Numai Lady Macbeth e de vină. Ea m'a făcut să-l omor şi să omor pe atâţi alţii. Pentru ce? Deşertăciune! Să ajung rege. Şi din toţi, mai rău îmi pare după bieţul Banquo! Banquo, prietenul meu de copilărie: Mitică Georgescu, aşà-i ziceà. Mama lui ţineà birt. La Ducepal, şi de câteori mă duceam la Mitică, mă oprià la masă şi-mi dădeà jumări cu smântână! Vezi, jumările cu smântână seamănă cu maioneza şi cu vinegreta, dar n'au miros de untdelemn! A-ha! Din cauza untdelemnului zice că am ucis eu pe Duncan!.. Dă aveà şi sânge mult. Uite cum m'a stropit pe mâini. Şi nu se spală. Că aşà e untdelemnul. (Priveşte la mâini). Uite colea!

Şi când am făcut omorul zice că unul din cei doi, a zis prin somn o rugăciune care se încheià cu amin. Şi eu am voit să zic amin şi n'am putut! Oare nu mă vede cineva? (Priveşte imprejur). Lumea asta de pe-aici am mai văzut-o eu! Parcă chiar astăzi! Da. Uite masa din mijloc e masa la care trebue să vină cei invitaţi la banchetul regal. Eu stau colea în capul mesei. Hai să şed pe scaun. (Se aşează) Dar unde sunt invitaţii? Acì trebue să se arate şi umbra lui Banquo.

Banquo (ridicându-se de după masă şi privindu-l fix, zice cu glas gros şi trăgănat şi cu mină de scârbă): Unt-de-le-e-e-emn! Unt-de-le-e-e-emn!

Popescu. Fugi, fugi de-acolea, Banquo. Fugi din faţa mea. Deschiză-se pământul să te înghiţe! Carnea ta este uscată, sângele tău îngheţat! Ochii cu care te uiţi la mine nu pot să vază! Fugi! Fugi! Ajutor! Ajutor! (Banquo dispare.

SCENA II.

POPESCU, LADY MACBETH.

Lady Macbeth (cu părul despletit cu toaleta de noapte în desordine intră mâncând cu neplăcere dintr'o farfurie. Cătră Popescu, mâncând):

Ce ajutor? Ce ajutor? Ce strigi?

Popescu. Dar n'ai văzut pe Banquo?

Lady. Ce Banquo? Ce Banquo? Nici-un Banquo! Prostia ta! Ai speriat pe toţi musafirii, pe toţi invitaţii, toţi ambasadorii!

Am gătit mulţime de mâncări, francfurter, vinegretă... ce să fac cu ele? Cum? Nu vrei să răspunzi? Nu-ţi place? Ian stăi. (Se repede după dânsul imprejurul mesei. Joc de scenă).

Popescu (fugind). Ajutor! Ajutor!

(Scena se intunecă şi cortina tabloului cade. In acelaş timp, Popescu cade din pat şi se deşteaptă. Stă o bucată jos. Se freacă la ochi, apoi se scoală repede, ese pe uşă şi se 'ntoarce imediat de se culcă iar *)

Ce vis! Parcă eram Macbeth! Fire-ar de râs să le fie vinegreta.

Cortina.

— SFÂRŞIT —

*) Acum vine în pat iar Costică.

TANNHÄUSER NOU

Dramă în două acte.

Dedicată Elenei cu Narcisa şi Radu.

TANNHÄUSER NOU

DRAMA IN DOUA ACTE.

PERSOANELE:

TANNHÄUSER.
HERMAN LANDGRAFUL TURINGIEI.
WOLFRAM VON ESCHINBACH.
ELISABETA.
CÂNTĂREŢI, CAVALERI, NOBILI.

Scena reprezintă sala fetsivă dela Wartburg.
Locuri de-o parte pentru juriu; în partea opusă pentru cântăreţi, în fund pentru public.

SCENA I.

TANNHÄUSER, singur.

Tannhäuser (intrând şi oprindu-se în faţa scenii). După un an de zile iată-mă-s din nou acì în ţinuturile Melpomenei, la Wärtburg, în sala festivă unde floarea cântăreţilor se luptă pentru cununa de lauri.

Un an de când am fost învingător şi pe lângă cununa de lauri câştigasem şi atenţia deosebită a fiicei

Landgrafului Turingiei, atenţia Elisabetei, îngerul care prezidà serbarea.

Ce mândru eram! Ce mare mă simţiam!

Mândru şi mare pentrucă după ce m'au ascultat pe mine, nimeni n'a mai fost ascultat. La mine se întorceau toţi ochii, după mine se îndreptau toate privirile. Care de care încercà să se ridice mai sus ca să mă vază. La sfârşitul serbării s'a auzit ca o ploae de şoapte din care se desprindeà numai numele de Tannhäuser!

Şi dânsa cu ce drag mă privià! Şi dânsa cu ce elan mi-a întins mâna s'o ard cu buzele mele aprinse de dragoste nespusă! Şi dânsa, când a părăsit serbarea cum îşi întorceà privirea să mă vază încodată!

Şi eu!.. (pauză).

Eu... mi-am vândut sufletul, l-am hărăzit satanei, ca să mi se deschidă uşa raiului păgân!

M'am dus la Venusberg şi m'am îngropat într'o viaţă de orgie, în desfătările zeiţei păgâne Venus, fiica lui Belzebut.

Dar nu, nu... nu voiu să-mi mai amintesc nimic din acest trecut. Am rugat pe Maica lui Christ şi ea mi-a ajutat să scap de-acolo şi să vin până acì.

Amintirile de-acolo mă urmăresc necontenit. Aud cântecele sirenelor! Aud mişcările uşoare ale paşilor de nimfe, care îşi fac drumul numai în dansuri! Aud strigătele ascuţite ale bacantelor turbate ce aleargă în vârtejuri nebune.

Le aud şi nu voiu să le aud.

Nu voiu să le aud şi totuş le aud, le simt le văd chiar cum mă înconjoară, cum se ţin de mine şi mă cheamă îndărăt la Venusberg. (Rămâne pe gânduri).

SCENA II.

TANNHÄUSER, NIMFELE.

Nimfele. (Dansează uşor îndărătul lui Tannhäuser şi spun pe rând la intervale, câte una din următoarele crâmpee):

Intins şi neted ca oglinda e luciul lacului albastru dela Venusberg. Venus singură pe patul moale priveşte întinderea nemărginită a luciului albastru.

*

In fundul neţărmurit al lacului albastru dela Venusberg în horă molatică se scaldă albele Naiade.

Venus singură pe patul moale, priveşte cum prin albăstrişul străveziu al apei se mişcă formele lor albe.

*

O lumină trandafirie înneacă depărtarea colinelor străjuitoare lacului albastru dela Venusberg.

Venus singură pe patul moale, priveşte perechile îndrăgostiţilor, care în singurătate de coline, adorm în farmecul povestirii basmelor nesfârşite. (Nimfele dispar).

Tannhäuser (privind îndărăt). Altă ispită.

SCENA III.

TANNHÄUSER, CÂNTĂREŢII, WOLFRAM, etc.
Publicul intră încet în fund.

Tannhäuser (aparte) Vine lume. Adică eu să rămân? De-atâta vreme de când n'am mai venit! Parcă nu mai îndrăznesc să dau ochii cu ea. Negreşit că ea trebue să vină acì.

Cântăreţii (intrând şi văzând pe Tannhäuser). A! Ian priviţi colo!

Wolfram. E Tannhäuser (Se îndreaptă spre el. Ceilalţi îl urmează). Bine ai venit, Tannhäuser! Nu eşti supărat pe noi?

Tannhäuser. Nu sunt supărat pe nimeni.

Wolfram. lei parte la concursul de azi? Negreşit că da.

Tannhäuser. N'am venit pentru asta?

Wolfram. Ba, da, da. Ne-ai trecut cu-atât de mult înnainte acum un an, încât izbânda ta în loc să ne umilească, ne onorează. Noi ne luptăm tot între noi, noi cei din urma ta. Tu eşti singur înnainte.

Data trecută am încercat să-ţi împiedecăm laudele, dar tu ţi le-ai cules fără voea noastră şi ai cucerit şi inima prinţesei Elisabetei, care în urma ta nu ne-a mai ascultat pe nici unul.

Toţi cântăreţii. Vino, vino cu noi. (Vorbesc cu Tannhäuser încet).

SCENA IV.

Aceiaş, LANDGRAFUL, ELISABETA şi CAVALERII NOBILIMII Intră cu pompă. Se aşează pe la locuri vorbind încet.

Wolfram (lui Tannhäuser). Haide la dânsa. laca te-a văzut

Tannhäuser. Mai bine mă retrag.

Wolfram. Vezi? Te aşteaptă. Uite cum a roşit.

Tannhäuser (salutând şi apropiindu-se de Elisabeta). Prinţesă...

Elisabeta. Ce fericire! Ne aşteptată fericire!

Wolfram. Spuneţi-i, Prinţesă, să ia parte la lupta noastră.

Elisabeta (cătră Tannhäuser). . . . Mai ales!

O! Vino, barde! Vin poete!
Vino cântăreţ divin,
Să ne ridici în nalte sfere,

Să ne desparţi de ţerna lumii.
Pe căi, de minţi, nestrăbătute
De visuri doar abià 'ncercate,
Să ne-avântăm măcar o clipă,
O clipă să uităm de noi.
Ni te-ai răpit de lângă inimi!
Un an s'a scurs fără de tine!
Şi lung e anul,
Lungă-i vremea!
E nesfârşită,
Când în suflet
Simţi golul părţii din el rupte!
O! Vino barde! Vin poete!

Tannhäuser. Ce 'nnaltă cinste
Fiinţa mi-o împresoară!
Ce dar bogat, Dumnezeesc,
Se lasă neaşteptat
Asupră-mi!
— Să cânt —
Mai mult ca mii de 'mpărăţii
In faţă-mi preţueşte!
Mustrarea
Că v'am lipsit un an d'aci
Mă bucură
Mai mult
Decât s'ar bucurà un rege,
Cel mai vanitos,
Când din nou şi-ar căpătà coroana
Dar cu cât mai scumpe
Imi sunt aceste toate
Cu cât mai multă bucurie
In suflet ar trebui să simt;

Cu-atâta, din potrivă,
Incerc mai multă întristare
Şi durere...
Porunca... vai, porunca
N'o pot împlini.
De vina cea mai grosolană
Mă fac vinovat;
Dar... nu pot să cânt.

Elisabeta (mirată). Nu poţi să cânţi?!...

Cântăreţii. Nu cânţi?!...

Elisabeta. Tannhäuser.

Tannhäuser. Nu pot.

Landgraful. Nu-mi pot închipui că marele învingător de altă dată, nu va ajutà astăzi să mărească strălucirea şi farmecul serbării. Deci Tannhäuser va cântà. Ori n'are ce să cânte?!...

Elisabeta. Astăzi o să se cânte *Glorificarea Amorului.*

Landgraful. Şi Tannhäuser nu poate cântà amorul?!...

Tannhäuser O, nu!...

Amorul ce-l visez acuma
E amorul sfânt!
Amorul care dă viaţă
Şi ţine tot ce este 'n lume!
Acest amor, O Doamne,
Acuma,
Nu pot să-l cânt!

Elisabeta. Nu cântă el!... (se reazămă cu fruntea de umărul Landgrafului şi plânge).

Landgraful. Vezi cât de mult ţineà Prinţesa. N'am puteà să ştim pricina?

Tannhäuser. ..... Pricina o spuseiu.

Amorul ce visez acuma
E prea sfânt;
Iar sufletul meu este rănit,
Sufletul mi-e... întinat.
Nu pot să cânt.

Toţi (cu mirare). Intinat?!...

Elisabeta (nedumerită, privind la el). Intinat?!

Tannhäuser. Da Am greşit! Am păcătuit! Mi-am vândut sufletul...

Toţi (speriaţi) Cum? Unde?...

Tannhäuser. Muntele Fermecat. (Rămâne rușinat).

Toţi. (Incremeniţi). Venusberg?!...

Tannhäuser (cu disperare). Da.

(Tăcere. Toţi pe gânduri câteva clipe).

Wolfram. Atunci când cel mai mare din viteji nu intră în luptă, la ce folos să intre cei mărunţi? ... Nu cânt nici eu.

Ceilalţi Cântăreţi. Nici eu. Nici eu.

Tanhäuser. Vă mulţumesc de dragostea şi de cinstea ce-mi dovediţi, dar aflaţi că cu aceasta îmi măriţi durerea.

Elisabeta. Dar eu nu cred că Tannhäuser a căzut în aşà ispită. (Cu foc). Nu se poate! Nu se poate, căci prea îl iubesc! (Işi ţine fruntea).

Toţi (surprinşi). Prinţesa! şi o spune aşà pe faţă?!...

Tannhäuser (surprins). (cu durere). Mă iubeşte?!... Pe mine?!... (Işi pleacă fruntea şi rămâne nemişcat).

Elisabeta. De ce. Doamne, durerile cele mari lovesc tocmai pe cei pe care îi iubim mai mult? De ce întotdeauna perdem tocmai ce ne este mai scump?!... De ce suferinţele noastre sunt vecinic mai mari decât ale

altora, pe când bucuriile sunt pururea cele mai mici?!...
Ce se face el acum?!... Unde se poate spălà el de asemenea păcat?!... (Tăcere).

Cor în dnpărtare. Precum în cer şi pe pământ!...

. . . . . .

Ertare sufletelor cerem
La Domnul Sfânt! La Domnul Sfânt.

Wolfram. Trec pelerini spre Roma. Se duc să fie de Ispas, acolo.

Elisabeta (aparte). Trec pelerinii spre Roma. Sărmanii! Se duc să-şi ceară ertare! Ce bine că o pot găsì! (Tare) (cătră Tannhäuser). Dacă, precum spui, sufletul ţi-e întinat, pleacă cu pelerinii; du-te de-ţi cere ertare dela Sfântul Părinte.

Toţi. La Roma?

Tannhäuser. La Roma? Da. E ultima încercare. Mă voiu duce.

Elisabeta, Cum? Nu te duci.

Tannhäuser. Ba, da, pentrucă o voeşti.

Elisabeta. Du-te! Du-te! Eu mă rog acì pentru isbândă şi... şi... aştept. (Plânge).

Toţi. La Roma, Tannhäuser! La Roma! Şi îţi dorim isbândă bună.

Corul (mai aproape). Ertare sufletelor cerem

La Domnul Sfânt! La Domnul
[Sfânt!

. . . . . .

Precum în cer şi pe pământ!

Cortina

ACTUL II.

Scena reprezintă un drum printr'o grădină a palatului Landgrafului din Wartburg.

SCENA I.

TÂNNHÄUSER (îmbrăcat ca pelerin).

Tannhäuser (singur). Ertare?... Greu lucru! Greu de căpătat ertare pentru aşà faptă! Ertare atunci vei căpătà când acest toeag uscat, ce vezi că-l ţin în mână, va înfrunzì: aceasta e răspunsul ce mi-a dat Sfântul Părinte.

Când va înfrunzì toeagul uscat!... Niciodată.

Niciodată, dar în sfârşit am fost şi la Roma. Am făcut ultima încercare.

Când nu mai ai nimic de încercat, când nu mai ai nimic de sperat, eşti tot aşà de liniştit ca şi cum n'ai dorì nimic, Pleci capul şi te supui la tot ce va venì. Aştepţi, sau, mai bine, nici nu aştepţi. Pentrucă ştii însă că trebue să urmeze ceva, tot poţi zice că aştepţi... Dar adică ce aştepţi acì? Acì, în viaţa asta n'are să se întâmple nimic altă decât moartea. Dar aceasta o aşteaptă orice om. Şi drept zicând nici moartea n'o aşteaptă cu grijă. Toată grija e de ceeace se va întâmplà după moarte! Nu ştii unde te duci. Nu ştii ce te aşteaptă. Frica! Tot frica e la urma urmei pricina care ne face păcătoşi, care ne face să tremurăm. Să te temi! Ce înjosire! Să tremuri că nu ajungi la fericire, ori să tremuri că pierzi fericirea! Ce comun şi aceasta, ce ordinar! Ce înjositor! Inţeleg să mă lupt cu cineva ca să o câştig, să o cuceresc, să o smulg!

Când ai putinţa înnaintea ta ca să o câştigi, trebue să fii un păcătos ca să nu lupţi să o câştigi; dar când nu, pentru ce să te frământi în zadar?!... O să sufăr?!... Sănătate! O să fiu torturat?!.. Ei bine, voiu fi torturat. Ce va să zică frica asta de durere! Păcătoşia asta!!... Ei, bine, da: sunt vinovat şi trebue să sufăr pentru că am făcut călcare de lege. Când m'am dus la Venusberg am avut de ales între două: între fericirea vecinică, sau raiul de sus, de după moarte şi între cel pământesc de aici. Ei, bine am ales pe acesta din urmă. Am greşit, primesc pedeapsa. Trebue să fii cavaler, trebue să fii viteaz şi în faţa lui Dumnezeu celui puternic, nu numai în faţa oamenilor neputincioşi.

(Priveşte un moment imprejur). Insfârşit iată-mă iarăş la Wartburg. Voiu să văd pe Elisabeta. Sufletut ei curat şi bun m'a făcut să n'o mai pot uità.

Cu ce milă, cu ce drag s'a uitat îndărăt după mine când a părăsit serbarea! Parcă mi-aducea aminte: Te duci?

Ea mi-a deschis mintea să mă duc la Roma. Păcat numai că zadarnic mi-a fost umblatul.

Şi trebue să văd şi pe cei cu care am luptat altă dată şi care acum în urmă mi-au dat dovadă de atâta prietenie.

După ce voiu vedea-o pe dânsa, voiu plecà să rătăcesc restul vieţii, luptând pentru cei nedreptăţiţi care vor aveà nevoe de ajutorul meu. Mă voiu duce unde voiu auzì un răsboiu şi voiu fi de partea celor ce-mi vor păreà că vor aveà dreptate.

Când voiu murì atunci voiu fi la dispoziţia Celui a tot puternic să-mi dea pedeapsă.

... Dar ce-o fi crezând despre mine Elisabeta că am fost la Venusberg? N'aş vrea ca dânsa să rămână cu idee reà despre mine. N'aş vrea să mă creadă un păcătos care nu e în stare să uite plăcerile grosolane pentru plăcerile sufleteşti! N'aş vrea cu nici un preţ. Dar ce zic eu?!... N'aşi vrea să trec ca un om de nimic în faţa Elisabetei, dar înaintea lui Dumnezeu să rămân ca un rău?! Ca un păcătos?! Nu, Doamne! Nu! Să-mi dai toate pedepsele! Să mă pedepseşti cu foc, cu munci, cu tot ce e mai aspru şi mai greu, şi să-mi lungeşti pedeapsa nu numai o vreme, ci toată vremea, toată vecinicia, şi zeci de vecinicii şi o vecinicie de vecinicii!... Să mă pedepseşti Doamne, dar să nu mă dispreţueşti!... Pedepseşte-mă, Doamne! Pedepseşte-mă cât de mult, dar nu mă dispreţuì. Nu vreau dispreţul tău, Doamne! Am greşit! Greşit-am înaintea ta foarte mult, dar am greşit numai pentru lăcomia, pentru slăbiciunea mea după plăceri, dar nu pentru a te îfruntà pe tine! Nu te-am înfruntat, Doamne! Nu mă dispreţuì!..

SCENA II.

TANNHÄUSER, LANDGRAFUL, ELISABETA şi suita.

Elisabeta (pe gânduri). Pelerinii s'au întors de mult. Dar cei ce nu s'au întors Ce-or fi făcut?!...

Landgraful (văzând pe Tannhäuser)., A! Pe cine văd?!

Elisabeta. El?!..

Tannhäuser (se înclină fără să se apropie).

Elisabeta (veselă). In sfârşit te revedem. Dar ascultă: A venit veşti dela Sf. Părinte, că toeagul a înfrunzit. Ce toiag este acela?

Tannhäuser. Cum?!!.. To?!.. To?!.. Toeagul acela a înfrunzit?!!..

Elisabeta. Da. Ne-a venit veste dela Roma.

Tannhäuser. O! Doamne cât eşti de bun.

Elisabeta. Dar ce e?

Tannhäuser. Sunt ertat.

Elisabeta. Mulţumescu-ţi ţie Doamne. (Ii întinde mâna lui Tannhäuser, care îngenuche şi-i-o sărută).

Cortina.

— SFÂRŞIT —

CĂSNICIA LUI FIGARO

Comedie într'un act, cu două tablouri.

CĂSNICIA LUI FIGARO

COMEDIE ÎNTR'UN ACT, CU DOUA TABLOURI

PERSOANELE:

FIGARO, advocat.
DIRECTORUL SOCIETĂŢII POJARUL.
PREŞEDINTELE BĂNCII ILEANA COSÂNZANA
VICE-PREŞED. SOCIET. SFREDELUL.
ADMINISTRATORUL FABRICII RÂNDEAUA.
CASIERUL SOCIET. CIORAPUL.
SUZANA, soţia lui Figaro.
DON BAZIL, Maestru de muzică.
Chelneri. Consumatorii A, B şi alţii.

TABLOUL I.

Partea dela intrare a grădinii dela Cazino. Se văd câteva mese. La una din mese vre-o doi consumatori. E seară.

SCENA I

Consumatorii A şi B (la o masă).

A. (Arătând spre culisă). Dar ce râsete?! Ce veselie e acolo?

B. (Privind şi el la culisă). A! Acolo nu vezi că e nevasta lui Figaro?

A. Figaro, advocatul?

B. Da. Nevasta lui Figaro şi cu mama lui, şi împrejurul ei s'au adunat care de care ca la aşà ceva: ce vrei, frumoasă, tânără, cu bărbat!...

A. Dar el ce zice?

B. De, ştiu eu!! Cam greu de zis.

A. Cam greu?

B. Se 'nţelege. Nu vezi cine sunt acolo? Directorul Pojarului, Preşedintele Elenii Cosânzenii, Vicele Sfredelului, Administratorul Rândelei, Casierul Ciorapului!

A. Ei, şi?

B. Şi!... Înţelegi, Figaro e avocat şi toţi aceştia sunt oameni care îi dau de lucru. Poate el să se pună rău cu dânşii?!...

A. Ei! Aşà, da.

B. Negreşit. Câţi nu şi-au cucerit o situaţie şi au făcut bani chiar numai pentrucă...

A. Pentrucă au avut neveste cu trecere.

B. Vorba d-tale. (Privind spre culisa cealaltă). A! Uite-l, vine şi Figaro. (Vorbesc încet şi îşi văd de consumaţie).

SCENA II.

Aceiaşi, FIGARO.

Figaro (singur, privind spre culisa din faţă). Oare unde o fi Suzana, nevastă-mea. A fost vorba să le găsesc aice? Erà cu maică-mea?... A! Uite-le colo. He-he! Dar ce nuntă e acolo la dânsele?! Comedia ta, Doamne! Toată lumea ştie de Nunta lui Figaro, vestitul mariage a lui Figaro!

Dar mai întâiu să ne înţelegem: Şi eu sunt Figaro, fost bărbier, farmacist, chimist şi acum avocat. Sunt

Figaro pentru că istoria se repetă, dar sunt Figaro modern. Aşà dar ce ziceam?!.., A! Da. Toată lumea ştie că Figaro întâmpină greutăţi înainte de nuntă şi Figaro s'a făcut vestit pentrucă a scăpat de toate aceste greutăţi. Ei, bine, eu sunt Figaro şi cu toate acestea m'am însurat fără nici o greutate. Faimosul Conte Almaviva, care erà cea mai mare belea pentru Figaro, nici măcar un cârc n'a zis la nunta mea. Când mă însuram eu, Contele Almaviva umblà cu automobilul după flirturi, după sporturi. Lumea cealaltă nu erà ca Antonio al Suzanei lui Figaro. Mie, care de care voia să-mi deà fata. Dacă nu luam seama cât p'acì să mă fac poligam.

La mine însă greutatea vine după nuntă. Şi nu e numai un Almaviva care să facă curte nevestei, sunt nenumăraţi! Ian te uită colo împrejurul ei!! Şi unde mă duc e aşà! Aleargă şi se adună împrejurul ei ca gândacii la felinar!! Şi unde mă duc e aşà! Vin la grădina asta, vin şi ei. Mă duc aiurea şi ei; ori dacă nu tocmai aceiaşi, sunt alţii destui! Am încercat de m'am dus şi în alte oraşe: tot aşà! Unde, Doamne iartă-mă să mă mai duc?!... O să emigrez şi eu în America! Zău! Ce vrei să fac?!... Să stau numai închis în casă? Ori să-mi pun nevasta sub lacăt?! Dar te găsesc şi acasă!! Parcă acasă nu vin!! Ş'apoi nu lipseşte nici mijlocitorul, Don Bazile. Şi mai ales nevastă-sa!!... Şi ei vin şi acasă. Cu încetul s'au împrietenit,... s'au introdus... Ce să le fac?!... Nu ştiu! Nu ştiu!... Nu ştiu unde o să easă!,.. (Pleacă înainte apoi se opreşte): la stai!... Imi vine în gând să dau dracului advocătura să-mi iau iar briciul şi cureaua să mă apuc de bărbierie! Stau colo frumuşel în prăvălie, îmi rad

muşterii şi îmi păzesc nevasta!... Pe muşterii îi rad eu şi ca advocat, dar trebue să umblu eu după dânşii, pe când ca bărbier vin de mă caută ei pe mine. He! Bărbieria e una din profesiunile cele mai liberale şi mai sincere!.. Cu toate acestea... (Pleacă înnainte apoi se opreşte). Mă rog, Figaro a ajuns vestit pentru dibăcia cu care a ştiut să iasă din toate încurcăturile, adică eu n'o să pot găsì nici un mijloc?!... Capul ăsta adică n'o să poată el găsì nici un leac?... (Privind înnainte şi salutând): M'a văzut nevasta şi ceilalţi şi mă salută... Imi fac semn să mă duc la ei... Mă duc eu, dar să mă mai gândesc. Ce e de făcut?!...

Cortina.

TABLOUL II.

Scena reprezintă un compartiment sau o parte din aceeaş grădină. O masă mare, scaune. Pe masă consomaţii. E seară.

SCENA I.

DIRECTORUL POJARULUI, PREŞEDINTELE ILENII, VICELE SFREDELULUI, ADMINISTRATORUL RÂNDELEI, CASIERUL CIORAPULUI, SUZANA, MARCELINA, DON BAZIL. Chelneri.

Toţi (râd) Ha-ha-ha!... Ha-ha-ha!...

Bazil. Ba, zău, Madame Figaro. D-l Director al Pojarului are un automobil admirabil şi vi-l pune la dispoziţie...

Directorul Pojarului. Când poftiţi, când poftiţi, doamnă!!

Bazil. Da. Il înştiinţaţi numai de cu seară pe d-l Director al Pojarului...

Directorul Pojarului. Da, ca să ştiu să nu cumva să plec eu undeva. Altfel...

Bazil. Altfel la dispoziţie...

Suzana. Mulţumesc, d-le Director al Pojarului.

Preşedintele Cosânzenii. Mă rog, şi automobilul meu, când îţi poftì să faceţi o plimbare la Mânăstire, cum spuneaţi.

Vicele Sfredelului. Mă rog şi automobilul meu, precum v'am spus, doamnă Figaro.

Administratorul Rândelei. Şi al meu, mă rog, ori când doamnă.

Casierul Ciorapului. Şi al meu, doamnă ori când şi trăsura mea.

Suzana (adresându-se la fiecare). Mulţumesc d-lui Director al Pojarului, şi d-lui Preşedinte al Cosânzenii, şi d-lui Vice al Sfredelului, şi d-lui Administrator al Rândelei şi d-lui Casier al Ciorapului. Mulţumesc la toţi foarte mult.

Don Bazil. Cine n'ar vrea să îndatorească o persoană aşà distinsă ca d-voastră...

Suzana. Mă rog! Mă rog! Mulţumesc şi lui Don Bazil.

Don Bazil. Mă rog, sluga d-voastră.

Marcelina. Şi e un aer aşà de plăcut în astă seară aici.

Suzana. Da, foarte plăcut.

Administratorul Rândelei. Superb!

Casierul Ciorapului. Admirabil!

Directorul Pojarului. Delicios!

Vicele Sfredelului. Incomparabil!

Preşedintele Cosânzenii. Colosal!...

Suzana. Adevărat! Eu parcă nu m'aş mai îndurà să mă duc de-aici!

Directorul Pojarului. Dar eu chiar o să stau aici până hăt târziu.

Preşedintele Cosânzenii. Şi eu foarte târziu.

Administratorul Rândelei. A! Dar eu nu mă duc până dimineaţa!!...

Vicele Sfredelului Nici eu.

Casierul Ciorapului. Nici eu.

SCENA II.

Aceiaşi, FIGARO.

Figaro (intrând). Bună seara.

Ceilalţi. Bună seara! Bună seara.

Figaro (aparte). La Penelopa, soţia Clasicului Ulise, veniseră pretendenţii când aflaseră că Ulise a murit pe mare întorcându-se dela Troia; dar la nevastă-mea au început să vină, când eu n'am nici gând de plecat.

Directorul Pojarului. Foarte plăcut în astă seară, d-le Figaro?

Figaro. Da, d-le Director.

Suzana. Dumnealor zic că stau aici toată noaptea.

Toţi (câte o vorbă). Da!.. E aşà de plăcut! Splendid! Delicios! Admirabil! Superb!!

Bazil. Colosal!

Toţi (vorbesc încet între ei).

Figaro. (în acelaş timp, aparte). Am hotărît să încerc două mijloace, două reţete, ca să scap de pusderia asta de pretendenţi!!... Intâiu reţeta cea veche, cu care a scăpat Figaro de Almaviva. Baza acestei reţete e următorul

lucru: Dacă vezi că un om se ţine mereu de capul tău, ca să scapi de dânsul, roagă-te lui Dumnezeu ca să-i dea grijă nouă, grijă tânără; iar dacă vezi că Dumnezeu întârzie, atunci caută tu de-i dă acea grijă. Figaro ca să-şi scape nevasta de deochiul contelui Almaviva, a căutat să-l facă pe conte gelos de contesă. Acesta e leac însă numai pentru cei însuraţi. Pentru cei neînsuraţi m'am gândit la ceva nou, needitat...

Suzana. Uite, Figaro, domnii sunt aşà de buni; ne oferă automobilele d-lor...

Figaro. A! Mulţumesc, mulţumesc foarte mult.

Toţi d-nii. Mă rog! Mă rog.

Bazil. D-l Figaro doară nu-i unul dintre acei bărbaţi fricoşi... geloşi... care... se tem...

Figaro. A! Nu. Nu, de loc. Pentrucă asemenea lucru nu rămâne fără răsplată. Când îţi întorci ochii la nevasta altuia să ştii că nevasta ta îşi întoarce paşii spre alt bărbat. (Aparte). Asta e prima reţetă.

Directorul Pojarului (aparte). La asta nu m'am gândit! Adică nevastă-mea de ce nu vrea să mai meargă la plimbare şi rămâne tot acasă?!...

Vicele Sfredelului (aparte). Adică nevastă-mea de ce-o fi tot plecând mereu de-acasă? Ba, că se duce la tanti; ba, la cealaltă tanti?!... N'o fi oare cumva la mijloc vr'un tantoiu?!...

Casierul Ciorapului (aparte). Ştii că vorba asta a lui Figaro mă cam pune pe gânduri!!...

Bazil. Bine, dar cine nu e însurat, n'are frică de trădare...

Figaro. Poate să n'aibă, dar însurat ori neînsurat, eu dacă l-aş vedeà că-i place nevasta mea i-aş da-o.

Bazil. Cum să i-o dai?

Figaro. Foarte bine. Îi arăt de pildă un revolver şi-i zic: d-le văd că-ţi place nevastă-mea, ori ia-ţi-o, ori... (Aparte). Asta-i reţeta a doua.

Preşedintele Cosânzenii, Administratorul Rândelei (aparte). Dar ăsta e chiar nebun!

Casierul Ciorapului (aparte). Se vede că Figaro ştie el ceva?!... Mi-se pare că chiar de mine a vorbit.

Bazil (lui Figaro). Ce spui d-ta de revolver?!... Cine mai umblă astăzi cu arme?!...

Directorul Pojarului. Doamnă Figaro, eu am onoare să vă salut.

Suzana. Cum?! Plecaţi?!... Lăsaţi o seară aşà de frumoasă?!

Bazil. Delicioasă?!...

Directorul Pojarului. Dar, regret, dar mi-am adus aminte... că... uitasem... şi... tocmai... (Aparte). Sunt foarte curios de ce nevastă-mea de-o bucată de vreme caută să steà mai mult acasă? (Tare). Bună seara. (Ese).

Casierul Ciorapului. Apoi că mi-am adus şi eu aminte şi o să... Mă rog, Doamnă Figaro, am onoare să vă salut şi vă doresc petrecere bună.

Suzana. Cum şi d-l Casier al Ciorapului? Lăsaţi o seară aşà de admirabilă?!

Casierul Ciorapului. Da, Doamnă; dar n'am ce să fac. Mi-am adus aminte că... uitasem... şi... (Aparte). Dacă mi-a intrat în cap, trebue să caut să mă conving într'un fel: da ori ba. (Tare). Bună seara. (Ese).

Vicele Sfredelului. Apoi, bună seara doamnă Figaro, şi d-le Figaro. Mi-am adus aminte şi eu... că...

Suzana. Şi d-voastră?

Preşedintele Cosinzenii, Administratorul Rândelei. Mergem şi noi?

Suzana. Şi d-voastră?!... Se poate?!...

Preşedintele Cosinzenii, Administratorul Rândelei. Mi-am adus aminte... Mă rog să mă ertaţi... Bună seara.

Toţi. Bună seara.

Bazil. Seară frumoasă! delicioasă! admirabilă! turbată! colosală! şi când colo!... Oameni!... Atunci bună seara şi eu. (Ese).

SCENA III.

FIGARO, SUZANA, MARCELINA, CHELNER.

Figaro. Ei, acuma că am rămas singuri, de desperare hai să luăm câte ceva, o îngheţată, o chocolată... (Strigă). Chelner.

Chelnerul (venind). Porunciţi.

Figaro. Ei, cocoanelor, ce poftiţi? (Cătră public). Dacă poftiţi ceva şi d-voastră, n'aveţi decât să comandaţi şi dacă-ţi comandà şi s'o găsì fiţi siguri că veţi fi serviţi.

Cortina.

— SFÂRŞIT —

UN ERNANI

Comedie romantică în două acte şi un tablou.

UN ERNANI

COMEDIE ROMANTICA ÎN DOUA ACTE ŞI UN TABLOU

PERSOANELE:

COSTICĂ GEORGESCU, (Ernani).
SBIREANU, Comisar (Don Carlos).
MIŞU VASILESCU.
ZULIARESCU, (Don Ruy).
D-ra STEFANIA.
M-me POPESCU, mătuşa Stefaniei.
BOTGROS, poliţist secret.
ervitori, poliţişti.

ACTUL I.

Scena reprezintă ferestrele din stradă ale casei d-rei Stefaniei. Noapte.

SCENA I.

COSTICĂ, MIŞU.

Costică (uitându-se la ceas). Douăsprezece fără un sfert. Am ajuns tocmai bine. (Privind spre casă). La fereastra Stefaniei lumină. Mă aşteaptă.

Mişu. Mă rog, eu am venit, Costică; dar nu ştiu la ce m'ai chemat.

Costică. Uite, Mişule, nu ţi-am spus că n'am avut când. Te-am luat pentru că ştiu că-mi eşti prieten şi n'o să-mi refuzi un serviciu.

Mişu. Mai e vorbă! Dar ce e?

Costică. Uite ce. Voiu să fur pe Stefania.

Mişu. S'o furi?

Costică. Da. Nu-i alt chip. Inchipueşte-ţi. Am făcut cunoştinţă cu dânsa la cinematograf. Imi aduc aminte, se dădeà Ernani.

Începuse o ploae de credeai că s'a spart cerul. I-am găsit trăsură—eram în poliţie pe-atunci. Ştiam cine e. O mai văzusem la Constanţa. In sfârşit, ce mai vorbă, vrem să ne luăm. Când colo, ce să vezi!

Mişu. Nu vor să ţi-o dea.

Costică. Aş! Altceva. Ascultă. Mă duc odată acolo.

Mişu. La d-ra Stefania?

Costică. Da. Mă duceam adeseori. Ea n'are părinţi. Şeade cu Madame Popescu, mătuşă a ei şi are de tutor pe Zuliarescu.

Mişu. Madame Popescu şi Zuliarescu?

Costică. Ei, şi cum stăteam de vorbă cu dânsa.

Mişu. Ca amorezaţii.

Costică. Numai deodată văd că se deschide uşa unui dulap şi ese unul cu o figură cunoscută. Nu-l vedeam bine că erà întuneric, pe seară.

Mişu. Ei, şi?

Costică. Şi el la mine: Dar mult o să mai staţi de vorbă să mă faceţi să năduşesc în dulapul ăsta?

Mişu. Bravo!

Costică. Dar cine te-a băgat în dulap? zic eu. Stefania se roşeşte, se îngălbeneşte, se ţine de mine...

Mişu. Ei?!...

Costică. Eu apuc pe camaradul de mâini. El se întinde să mă apuce de gât, de beregată. Stefania ţipă ajutor. Vine Mătuşă-sa Madame Popescu şi i-se face rău. Eu mă lupt cu dânsul. Femeile dincolo. Numai deodată uşa se deschide şi intră Zuliarescu. Dar ce-e asta?! Ce-e acì?! Ce bătae de joc e asta?... Că suntem tineri stricaţi şi intrăm în casele oamenilor şi nu ştiu ce, şi dă-i cu morala şi dă-i...

Mişu. Dar ştii că erà frumos! Şi?

Costică. Ce să vezi, numai deodată cel care fusese în dulap începe către Zuliarescu: Ascultă d-le Zuliarescu, nu te supărà. Eu am venit la d-ta cu altă treabă.

Zuliarescu se uită o clipă la el şi numai ce aud: A!! D-l Sbireanu, comisarul?!...

Mişu. Erà Comisarul Sbireanu?

Costică. Tocmai. Şi zice: D-le Zuliarescu eu am venit la d-ta pentru o treabă. Ce? Uite a murit Buturugeanu şi în locul lui trebue să pună alt inspector. O să se hotărască asta la Consiliul de miniştri, şi trebue să te duci...

Mişu. A-ha! Zuliarescu erà din partid?

Costică. Da. Să vorbească cu Ministru de interne că mai erau şi alţi candidaţi.

Mişu. Se vede că Sbireanu vrea să-şi pună şi el candidatura?

Costică. Tocmai, şi au şi plecat amândoi. Şi am plecat şi eu.

Mişu. Nu te-a întrebat Zuliarescu?

Costică. Ba, da. Dar Sbireanu a zis că sunt cu dânsul şi am trecut aşà. Ce-am aflat însă? Zuliarescu vrea să ia el pe Stefania. Şi Sbireanu şi el.

Mişu. Bravo! Vrea să zică doi concurenţi. Nu degeaba

a-ţi făcut cunoştinţă la cinematograf la Ernani, căci şi tu eşti tocmai în situaţia lui Ernani.

Costică. Aşà, adevărat. Eu aş fi Ernani, Sbireanu Don Carlos şi Zuliarescu Ducele: Don Ruy Gomez! (Râde). Ha-ha-ha!

Mişu. Dar cred că nu ţii să ai numaidecât şi deslegarea dramei ca în Ernani?

Costică. Ei, cum nu?! Dar ascultă, mai este încă ceva ca în Ernani.

Mişu. Ce?

Costică. Ţi'nchipue că şi eu caut să-mi răzbun odată pe Sbireanu.

Mişu. Pe Don Carlos?

Costică. Da. Că el m'a dat afară din poliţie şi pe urmă a pus şi un premiu cine m'o prinde, că eu am fugit atunci din oraş.

Mişu. Pentru ce să te prindă?

Costică. Voia să mă bată că ziceà că am iscălit denunţuri în contra lui.

Mişu. Şi ai fost iscălit ceva?

Costică. Iscălit, dar nu denunţ, erà o hârtie...

Mişu. Vrea să zică Ernani în toată puterea cuvântului? Poţi să te iscăleşti chiar: Costică Georgescu-Ernani!

Costică. Numai nu sunt bandit şi pe tata nu l'a ucis Sbireanu.

Mişu (râzând). De bandit nu e nevoe să mai fii. Destul c'ai fost în poliţie. Şi vrea să zică, pentru ca să isprăveşti mai curând afacerea, te-ai hotărît s'o furi pe d-ra?

Costică. Da.

Mişu. Dar ea ştie?

Costică. Cum nu! St! S'aude cineva. Hai să ne îndosim.

Mişu. Colea lângă uşă. Uşa neagră, noaptea nu se vede... (Se dau în dreptul uşei).

SCENA II.

Aceiaşi. SBIREANU, BOTGROS, apoi STEFANIA şi M-me POPESCU.

Sbireanu (intrând, către Botgros). Da, da. Unul e cel tânăr de care ţi-am spus, pe care îl iubeşte şi ea, şi celalt e bătrânul Zuliarescu, tutorele; de aceea eu m'am hotărât s'o fur. Şi trebue mai repede să n'apuce celalt.

Botgros. Foarte bine.

Sbireanu. Dar ascultă, Botgros. Ai spus birjarului, când o auzi fluerând, să vină numai decât?

Botgros. Da, d-le Comisar.

Sbireanu. (Căutând la ceas). Douăsprezece fără zece. E bine. I-am auzit când au zis: La noapte la douăsprezece. Nu ştiu ce-or fi pus la cale; dar, ori ce-ar fi, noi s'o furăm şi pe urmă vom vedeà. (Privind la ferestre). La fereastra ei, văd lumină. Imi aduc aminte de dulapul în care eram să mă asfixiez.

Botgros. Dar cum a fost cu dulapul?

Sbireanu. Uite cum. Eu m'am fost dus să găsesc pe fată şi am dat de mătuşă-sa, de M-me Popescu.

Botgros. Te cunoştea M-me Popescu?

Sbireanu. Aş, nu; dar vrea să-mi facă rost să vorbesc. Dar când să vorbesc s'aude venind cineva. Ea credeà că vine Zuliarescu, tutorele fetei, şi haide, repede să mă ascundă şi mă băgă 'n dulap.

Botgros. Ei, şi?

Sbireanu. Şi în loc să fie Zuliarescu, erà tânărul ăsta care vrea s'o ia pe fată, unul pe care l-am mai văzut eu undeva. Mi-se pare că a fost la noi în poliţie.

Botgros. Şi ai stat în dulap?

Sbireanu. Da, şi i-am ascultat cum îşi vorbiau dulce. Dar trebue să ne grăbim.

Costică (încet lui Mişu). E Comisarul Sbireanu. Taci să vedem ce fac.

(Sbireanu bate în fereastră).

Stefania (Deschizând fereastra). Tu eşti, Costică?

Sbireanu (aparte). Aoleo! Să nu mă cunoască! Să-mi scot chipiul. Ţine, Botgros, chipiul, dă-mi pălăria ta. (Îşi pune pe cap pălăria lui Botgros. Tare către Stefania cu glas prefăcut). Da, eu, eu! (Aparte). Ar trebui să nu prea vorbesc până ce o venì dânsa încoace afară. Să nu-mi cunoască glasul.

Stefania (în fereastră, aparte). Vai! Ce fac eu! Să fug?! Nu îndrăznesc.

Botgros. E! D-ră! Acuma ţi-ai găsit şi d-ta să stai la gânduri. Haide, odată, curaj.

Stefania (venind în scenă). Da, dar...

Botgros. Aş! Ce mai dar?!...

Costică (aparte). Dar Comisarul nu glumeşte. (Tare). Staţi!

Stefania (fugind lângă Costică). Vai, Costică, cine sunt aceştia?!...

Costică (către Sbireanu). Staţi! Ce căutaţi acì?

Sbireanu. Dar tu ce cauţi?

Costică. Eu treaba mea. Dar tu comisar cu sabie şi cu pălărie, deghizat?!...

Sbireanu Ei, dacă sunt comisar, atunci te arestez.

Costică. Cum? Mă arestezi pentrucă nu te las să-mi furi logodnica?

Sbireanu. Ian ascultă!

Costică. N'am poftă. Cine eşti tu?

Sbireanu. Sunt comisarul Sbireanu.

Costică. Şi eu Costică Georgescu, pentru care comisarul Sbireanu a stăruit de-a pus poliţia premiu cui l-o prinde, şi care îmi bat joc şi de premiu şi de comisarul Sbireanu.

Sbireanu A-ha! Tu eşti acela?! Şi încă îmi spui? Botgros, pune mâna pe el.

Mişu (lui Botgros). Să nu te-atingi că te sfinţesc!

Stefania (ţinându-se de Costică). Costică, mi se face rău...

M-me Popescu (venind repede din casă). Ce este? Ce s'a 'ntâmplat?!...

Sbireanu. Când ţi-am zis odată, Botgros, pune mâna pe dânsul.

Botgros (lui Costică). Hai la secţie.

Stefania. Tanti Lino! Costică!!...

M-me Popescu. D-lor! Se sperie fata!!... Fie-vă milă.

Mişu (îndepărtând pe Botgros). La oparte!

(Botgros şi Mişu se încaeră. Costică şi Sbireanu sar să-i desparţă).

Stefania. Mi-e rău. Cad.

M-me Popescu (se repede să susţină pe Stefania şi i-se face rău şi ei). Cad! Cad!

(Costică aleargă să le susţină).

Sbireanu. Haidem, Botgros. (Il ia de mână şi pleacă. Cătră Costică). Las că ţi-o coc eu. (Ese cu Botgros).

(Mişu sprijine pe M-me Popescu).

Costică (lui Sbireanu). Ţi-o coc şi eu, n'ai grijă. (Cătră Stefania). Ţi-e mai bine, Stefanio? Da?

Mişu (cătră M-me Popescu). Dar d-tale, M-me Popescu, ţi-e mai bine.

M-me Popescu (făcând pe tinerica). Da. Dar ştii cum m'am speriat?!...

Stefania (lui Costică). Ei, fugim?

Costică. Ce să fugi! N'auzi că ăsta mi-o coace?!... Dacă mi-o coace, unde să te duc?!... Trebue să văd... să mă gândesc...

Cortina.

ACTUL II.

O cameră acasă la Zuliarescu. Pe pereţi multe portrete. Pe masa din mijloc mai multe cutii cu articole de găteală de mireasă.

SCENA I.

STEFANIA singură.

Stefania (aşezând prin cutii). Trebue să fac nunta cu Zuliarescu, să mă mărit cu el!!... Bătrân... Urâcios!... Ce noroc am avut! Aş fi voit pe Costică Georgescu; dar, vezi, lui i-o coace comisarul! Şi comisarul tot ca şi Zuliarescu! Zuliarescu însă e mai aproape! Mi-e tutore! Se crede mai în drept ca oricare altul şi caută să profite de situaţie. Ceaceea m'a şi luat dela Tanti Lina şi m'a adus acì la dânsul, să fiu mai la adăpost. Acuş trebue să vină şi el. S'a dus să vază de cele trebuitoare pentru nuntă. Şi ce nesuferit îmi e să-l văd pe lângă mine!

SCENA II.

Aceiaşi. ZULIARESCU, apoi SERVITORUL.

Zuliarescu (intrând). Bonjour, puiule. (Sărută pe Stefania pe frute). Ce faci drăguţă? Iţi plac gătelele de nuntă?

Stefania. Da.

Zuliarescu. O să avem o nuntă!!... O să-mi aducă şi mie hainele cele nouă. Să vezi cum îmi stă cu fracul cel nou, parcă-aş fi un băiat de douăzeci... şi nouă de ani. (Văetându-se). A-a-a! Ai! Ai!... (Se freacă la un genunchiu).

Stefania. Ce e?

Zuliarescu. M! Mm! Nimic, nimic! Guta, ştii, podagra, la genunche. Dar nu e nimic. Mă simt foarte bine! (Aparte. Mă doare a naibei! Ştii cum mă 'nţeapă! Dar nu voiu să-i spun, s'o supăr. Ştiu că grozav ţine la mine. I-ar face rău! Aşà sunt eu, bun la inimă! Mi-e milă de altul şi caut să-i îndepărtez orice i-ar face rău.

Servitorul (intră).

Zuliarescu. Ce este?

Servitorul. A venit un... un... un de aia care zice că a fost la Erusalim.

Zuliarescu. Un hagiu?

Servitorul. Da, aşà trebue să fie. Cu o barbă lungă cu o manta lungă şi cu un băţ...

Zuliarescu. Cu un băţ lung. Şi ce caută?

Servitorul. Nu băţul nu e aşà lung, dar el parcă ar fi un călugăr.

Zuliarescu. Ei, spune-i să intre. (Servitorul ese).

SCENA III.

Aceiaşi, COSTICĂ (deghizat ca hagiu, călugăr).

Zuliarescu (lui Costică). Bună ziua, părinte.

Costică (cu capul plecat). Bună ziua la d-voastră. (Aparte) Cred că nu m'o cunoaşte!...

Zuliarescu. Eşti hagiu, părinte, ori numai călugăr?

Costică. Ba, hagiu, taică.

Zuliarescu. Şi ce te poartă pe-aici? Vii dela Erusalim? dela Sf. Munte?

Costică. Aşà, taică.

Zuliarescu. Şi te duci la vr'o mânăstire? La Căldăruşani poate?

Costică. Nu acolo.

Zuliarescu. Poate la Pângăraţi?

Costică. Pe-acolo, pe-alături.

Zuliarescu. A-ha! Pe unde este o închisoare. Ci-că au scăpat mulţime de hoţi.

Costică. Nu ştiu, taică.

Zuliarescu. A! Şi la noi, am citit la gazetă zice că s'a pus un premiu la poliţie, pentru cine o prinde ori o descoperi pe unul Costică Georgescu, bandit foarte periculos.

Costică (aparte). A-ha! Am ajuns departe. (Tare). Poate taică!

Stefania (aparte). Bietul Costică! I-o coace comisarul, şi eu mă mărit!

Zuliarescu. Şi cu ce pot să-ţi fiu folositor, părinte?

Costică. Numai cu găzduire, taică.

Zuliarescu. Asta cu toată plăcerea. Şi cum ţi-e numele? Eu mă numesc Alexandru Zuliarescu, din neamul Zuliareştilor, ştii Zuliareştii vechi!

Costică. Să fii sănătos, taică.

Stefania (privind pe Costică mirată). Parcă ar fi glasul lui Costică. N'o fi el?

Zuliarescu Mă rog, nici nu-i nevoe să-ţi ştiu numele. Eşti oaspetele meu şi pace. Ospitalitatea este porunca lui Dumnezeu! Iubeşte pe aproapele tău! Eu pentru oaspetele meu îmi pun viaţa. Ai fost la Erusalim de te-ai închinat la Sf. Mormânt, la Maica Domnului?

Costică. Da, taică, cu ajutorul lui Dumnezeu.

Zuliarescu. Foarte bine. Şi eu mă pregătesc aici pentru săvârşirea unei sfinte taine. Taina nunţii. Mă căsătoresc cu domnişoara. Vino 'ncoace Stefanie să te prezint părintelui.

Costică. (aparte) Cum?! O ia el? (Tare). Mă rog, este cineva pe aici care vrea să capete premiul poliţiei?!...

Stefania (aparte). El!

Costică. Eu sunt Costică Georgescu. Uite, d-le Zuliarescu, voiai să-mi ştii numele. Sunt Costică Georgescu, banditul cel grozav!

Stefania (lui Zuliarescu). Aş! Nu crede. Vrea să glumească.

Costică. Ba, da, da. Şi voiu să mă 'nsor şi eu. Dar mircasa mea e mult mai frumoasă! şi foarte credincioasă. Odată luat de ea, al ei rămân pe vecie. Se numeşte ştii cum?

Zuliarescu. Cum?

Costică. Se numeşte moartea.

Zuliarescu (aparte). Sărmanul, e nebun. Mă duc să pun să-i pregătească o cameră. (Tare). Ascultă, ori cum te-ai numi şi ori cine ai fi, eşti oaspetele meu. Fii liniştit.

Costică. Eu sunt Costică Georgescu, banditul...

Zuliarescu Bine, bine. (Către Stefania). Tu Stefanio, du-te şi te pregăteşte de nuntă. Haide, treci în odae la tine. S'apropie fericirea deplină!

Mă duc să spun să pregătească o cameră pentru părintele hagiu. (Incet, făcând de Costică semne că ar fi cam nebun) Văd că părintele e cam... ostenit!... spune acuma că el e ăla... Costică Georgescu!!... (Stefania şi Zuliarescu ese).

SCENA IV.

COSTICĂ, STEFANIA.

Stefania. M'am făcut numai că mă duc şi m'am întors înapoi.

Costică. Ei, te felicit! Te felicit de frumoasă alegere!

Stefania. Nu! Să nu crezi că m'am schimbat.

Costică. Nu, nu zic, numai te felicit. Văd că ţi-a cumpărat şi frumoase găteli!...

Stefania. Ca să mă crezi uite (scoate o sticluţă dintr'o cutie).

Costică. Ce e asta? Parfum?

Stefania. Nu. Altceva mai bun.

Costică. Doctorie?

Stefania. Da, o doctorie care dacă o iei treci în altă lume.

Costică. Otravă?!..

Stefania. Da. E cea mai tare. O păstram la mine. Dacă voiu ajunge la o strâmtoare, sau voiu auzi că te-am perdut, s'o beau.

Zuliarescu (îmbraţoşând-o). Ştefanio!

Stefania. Costică! (Plâng amândoi, îmbrăţişaţi fără a băgà de seamă c: mai e împrejurul lor).

SCENA V.

Aceiaşi ZULIARESCU, apoi SERVITORUL

Zuliarescu (deschizând uşa, fără a băgà de seamă pe cei din scenă) Uite, Părinte Hagiule, îţi pregăteşte o cameră să te odihneşti bine. Oboseala prea mare oboseşte şi sufletul şi mintea! Incepe a-ţi veni să crezi alte alea! (Dând cu ochii de dânşii). A!!... Pă...pă... părintele Ha!...gi!... (După

câteva clipe revenindu-şi): Ian te uită, mă rog, pe cine am primit eu la gazdă!!...

Stefania (cu spaimă). Uite-i! Ne-a văzut!!

Costică. Ne-a văzut!!...

Zuliarescu. Primeşte-l Zuliarescule; du-te şi-i vezi de camera de odihnă şi dânsul, poftim!!... (Privind portretele din pereţi). A! Strămoşi! strămoşi! sfinte au fost vorbele, şi faptele voastre sfinte sunt poruncile Domnului că ospitalitatea e o virtute, dar ospitalitatea îţi aduce acuma necinstea casei!!...

Costică. Nu, d-le Zuliarescu! Nu ospitalitatea este de vină. Eu sunt vinovatul! Eu sunt un mizerabil! Un blestemat!

Zuliarescu. Nu eşti Costică Georgescu...

Costică. Ba, da!

Zuliarescu. Ba nu. Eşti Iuda! Iuda eşti!

Costică. Aşa e. Sunt un mizerabil; dar îţi sunt la dispoziţie. Fă-mi ce vrei. Poftim şi capul.

Stefania (lui Zuliarescu). Unchiule!! Ertare pentru el. Eu sunt de vină!! Eu, pentrucă... îl iubesc.

Zuliarescu (tresărind). Cum?!... Il... iu?... vrea să zică... îmi spui chiar verde?!...

Servitorul (intrând). Coconaşule a venit d-l Comisar cu nişte domni.

Zuliarescu. Comisar?!... să poftească. E supărat comisarul pe mine pentrucă n'am stăruit să-l facă inspector. N'are decât să se supere!...

Stefania (aparte). Vai, îl caută pe el. (Tare) Unchiule, nu-l primi pe comisar! Il caută pe el. Fie-ţi milă!!...

Zuliarescu. Adevărat?

Stefania. Da! Da!

Zuliarescu, Nu, d-ta ce zici, Părinte, Hagiu, sau ce eşti?

Costică. Eu nu ştiu..

Zuliarescu. Ei, dacă nu ştii atunci vino cu mine, intră colea. (Ii deschide o uşă şi-l ascunde).

Stefania. Ce bine! Ce bine!

SCENA VI.

Aceiaşi, SBIREANU, BOTGROS şi trei poliţişti.

Sbireanu. D-le Zuliarescu, sunt informat că individul Costică Georgescu este acì şi am venit să-l arestez.

Stefania (aparte). Na! (Işi acopere ochii şi plânge).

Zuliarescu. Şi ce pofteşti dela mine?

Sbireanu. Să mi-l dai.

Zuliarescu. Să ţi-l dau eu? Dar ce sunt eu? agent poliţienesc?!...

Sbireanu. Nu. Voiam să zic să-mi spui unde e.

Zuliarescu. Dar ce sunt eu, spion!?...

Sbireanu. Bine...?!

Zuliarescu (luând de braţ pe Sbireanu şi ducându-l pe la portrete). Mă rog, vezi pe acest bătrân?

Sbireanu. Da, foarte prezentabil. (Aparte). Dar ce are a face?!

Zuliarescu. Ei! Acesta e Panait Zuliaru, fost bun prieten cu Manolache Postelnicu. A ţinut pe fata lui Căpitan Iacobache, căpitan de piaţă. A voit marele logofăt să-i dea zece mii de galbeni pentru o treabă... şi când a auzit aşà acest Iacobache i-a zis marelui logofăt: Uite, dacă vrei să-mi iei cinstea, ia-mi atunci şi capul, că fără cinste capul meu n'are pe ce să sprijini pe umere!

Sbireanu. Frumos din partea lui.

Zuliarescu. Şi pe acest tânăr îl vezi?

Sbireanu (aparte). Se vede că are de gând să mi-i descânte pe toţi!!... (Tare). Da. Il văd.

Zuliarescu. Acesta este Enache Zuliaru.

Sbireanu. Tot Zuliaru?

Zuliarescu. Da. D'apoi, doară mai toţi sunt Zuliaru; adică este Zuliaru, este şi Zbughea şi mai este şi Slovea; dar cei mai mulţi sunt Zuliaru: trei familii.

Sbireanu. Şi a refuzat şi el zece mii de galbeni?

Zuliarescu. Nu. Altceva.

Sbireanu. Foarte bine, dar eu am venit să-mi dai pe Costică Georgescu.

Zuliarescu. Apoi tocmai aci e vorba. (Arătând la portrete). Ii vezi câţi sunt aci?

Sbireanu. Văd, cum nu!

Zuliarescu. Mai am şi dincoace, în odaia dealături, şi dincolo, în altă odae: că sunt mai multe familii...

Sbireanu. (cu plictiseală). Văd, văd!...

Zuliarescu. D-le, Enache Zuliaru, acesta, tânăr de colea, ştii ce-a făcut?

Sbireanu (aparte). Mă ucide! (Tare). Ce?

Zuliarescu. Bine, i-a cerut vodă să zică o vorbă, să zică da, un da, un singur da, şi el n'a zis! Dar Petrică Sbughea, uite, (Ii arată alt portret). ăsta d'aci! Ăsta, he-hei! Când ţi-oiu spune...

Sbireanu (aparte făcând semne de plictiseală). He-hei!!...

Zuliarescu. Dar trebue să-ţi spun pe larg, cum a fost.

Sbireanu. Se'nţelege. O să viu odată numai pentru asta. Acuma pentrucă nu-mi dai pe Costică Georgescu, eu arestez pe dumnia-ei. (Către Stefania). In numele

legii, d-şoară sunteţi arestată. Binevoiţi a mă întovărăşi. Poftiţi.

Stefania. Cum!?... Eu!?...

Sbireanu. Da, d-şoară. Şi fără întârziere.

Zuliarescu. Ce spui, d-le?!... Pentru ce?!... Te duci Stefanio?!...

Stefania. Da. (Aparte). Cu ăsta cel puţin deocamdată scap de nuntă...

Sbireanu. D-şoară, binevoiţi să-mi luaţi braţul. Haideţi, băeţi. (Ese).

(Zuliarescu se uită prostit după ei).

SCENA VII.

ZULIARESCU, apoi COSTICĂ.

Zuliarescu. Ce-a fost ăsta?!... Mireasa mea?!... Nunta mea!?... Ce-am făcut?!... (Deschizând uşa spre Costică). Ian vino, d-le, ori Părinte ori ce mai eşti.

Costică. Ce este?

Zuliarescu. N'ai auzit?

Costică. Nu.

Zuliarescu. Comisarul... că să te dau pe d-ta. Eu încep să-i arăt pe strămoşii mei, toţi care au respectat ospitalitatea ca ceva sfânt şi care niciodată nu şi-au călcat cuvântul. Şi cum vream eu să-l fac să 'nţeleagă că nu pot să-mi calc cuvântul, el de colo, că dacă nu te dau pe d-ta, atunci el ia pe Stefania

Costică. Şi?

Zuliarescu. Şi a luat-o!

Costică. Bătrân stupid, vorba lui Ernani!!... Nu ştii că comisarul o iubeşte? Cum de-ai lăsat?!...

Zuliarescu. De! Uite, m'am prostit! M'am uitat aşà la dânşii şi n'am zis nimic!!...

Costică. Ei, acuma ce faci?

Zuliarescu. Ce să fac? Nu ştiu. D-ta ce gândeşti?

Costică. Eu mă gândesc că Stefania tot a mea o să fie. Iţi aduci aminte că Dona Sol tot a lui Ernani a fost? Eu aici am tocmai rolul lui Ernani.

Zuliarescu. Aşà e. Dar atunci mie trebue să-mi dai o răzbunare.

Costică. Răzbunare?

Zuliarescu. D'apoi. Ernani a dat lui Don Ruy un corn, ca oricând o sună el dintr'nsul, Ernani numai-decât să se omoare. Şi Don Ruy a venit la Ernani tocmai în seara nunţii şi i-a cerut să se ucidă şi s'a ucis şi el şi mireasa lui, Dona Sol. Eu sunt tocmai în cazul lui Don Ruy Gomez.

Costică. Da, dar eu nu sunt prost ca Ernani.

Zuliarescu. Ce, prost, ne prost!?... Mă rog, comisarul a luat pe Stefania din pricina d-tale, în locul dumitale. Prin urmare d-ta eşti vinovat.

Costică. Aşà? Dar la d-ta binefacerea ospitalităţii ce e? Un moft?

Zuliarescu. Ba, e o virtute!

Costică. Atunci din pricina acestei virtuţi n'ai voit să mă dai comisarului?

Zuliarescu. Negreşit.

Costică. Apoi atunci virtutea d-tale ţi-e de vină că ţi-a luat pe Stefania, nu eu.

Zuliarescu. Şi vrea să zică rămân aşà fără nimic?

Costică. Ba, dacă mă asculţi pe mine eu ţi-aş da o idee.

Zuliarescu. Ce?

Costică. D-ta om cu strămoşi aleşi, cu virtuţi, cu nume: oameni care niciodată nu s'au abătut din calea virtuţii, d-ta trebue să ţii şi d-ta calea lor, d-ta trebue mai întâi să faci fericirea Stefaniei.

Zuliarescu. Da. Chiar aceasta o voiu.

Costică. Dar fericirea ei e să mă ia pe mine.

Zuliarescu. Ei, nu! Nu. Asta nu.

Costică. Ba, chiar asta. Haide şi-mi ajută s'o scap de comisar. Amândoi o s'o scoatem mai uşor. Eu spun că e logoduica mea, pe când d-ta dacă-i spune că ţi-e logodnică o să râză oamenii. Şi pe urmă eu o s'o fac să se plângă la procuror că d-ta faci abuz de putere, profiţi de situaţia d-tale de tutore şi vrei s'o constrângi.

Zuliarescu. Uite cum le întoarce!...

Costică. Ba nu le 'ntorc de fel.

Zuliarescu. Ba, le 'ntorci şi eu nu mă potrivesc dumitale.

Costică. Atunci sănătate. Bon jour. (Ese).

Cortina.

TABLOUL

Un salon frumos.

SCENA I.

Costică (singur în faţa scenii stă pe gânduri o bucată apoi vorbeşte): In sfârşit până acuma la ce capăt a ajuns Costică Georgescu, Ernani? A! Vine Mişu. A trecut pe colea pe la fereastră.

Mişu (intrând). Bon jour, Ernani.

Costică. Bon jour, dragă.

Mişu. Ei! Cum merge?

Costică. Cum merge? Aşteaptă un moment. (Deschizând uşa din fund). Mă rog nu poftiţi aici?

SCENA II.

Aceiaşi, ZULIARESCU, STEFANIA, SBIREANU, M-me POPESCU, BOTGROS, etc.

Costică. Uite dragă Mişule. Şti că Don Carlos când din rege s'a făcut împărat, a ertat pe Ernani şi i-a cedat pe Dona Sol. Aşà şi d-l Sbireanu comisarul făcându-se mare inspector, m'a ertat pe mine şi mi-a lăsat mie mâna Stefaniei; iar d-l Zuliarescu, om plin de virtuţi ne-a promis să ne fie naş, să ne cunune.

Mişu. A! Aşà, da! Aşà 'nţeleg şi eu. Asta e o deslegare mai nimerită decât la Ernani. Mai bine să trăeşti şi să te însori decât să bei otravă şi să mori, cum e la Ernani. Prin urmare felicitările mele.

Costică. Dar ştii cui se datoreşte aceasta?

Mişu. Cui?

Costică. Autorului.

Mişu. Trăească autorul.

Cortina.

— SFÂRŞIT —

AIDA NOUĂ

Dramă în două acte

AIDA NOUĂ

DRAMA IN DOUA ACTE

PERSOANELE:

FARAON.
AMNERIS, fiica lui.
AMONASRO, regele Etiopiei.
AIDA, fiica lui, sclavă.
RADAMES, căpitan egiptian.
RAMFIS, marele preot egiptian.
Preoţi, militari. Slujitori, etc.

ACTUL I.

Scena reprezintă un drum, prin grădina palatului lu Faraon.

SCENA I.

Aida (singură, oprindu-se la o floare şi privind-o): Iată o floare din Mangasta sau Etiopia, din ţara în care am văzut întâiu lumina lumei. Sărmana! Nu-i prieşte ţara, nu-i prieşte locul ca şi mie, tânjeşte, sufere, parcă n'are viaţă, sau cine ştie cât o să-i mai dureze viaţa asta!

Suntem din aceeaş ţară, dar mai nenorocită sunt eu. Eu sunt sclavă. Ei, cel puţin nu-i zice nimeni sclavă, ori cel puţin ea nu ştie că e sclavă. Eu sclavă şi fiică de rege! Şi bietul tatăl meu, regele Amonasro, cel mai strălucit rege şi asemenea cu zeii, sclav şi el, prizonier aici în Egipet, la Faraon. Dar nu trebue să ştie nimeni că el e regele Amonasro! Dac'ar află Faraon l-ar ucide numaidecât. Aşà, cât e socotit numai ca o căpetenie de oaste tot mai nădăjduim. Poate voiu scăpà şi eu.

Şi eu să iubesc pe un vrăjmaş!! O, Zei nemuritori, pentru ce daţi omului o inimă aşà de proastă ce nu pricepe că nu trebue să bată pentru un vrăjmaş?!... Ori pentru ce lăsaţi oamenii despărţiţi prin vrăjmăşie ca să nu-i poată alege biata inimă? Ori cel puţin pentru ce lăsaţi omului limpezimea minţii să vază ce greşală face inima când vrea să încălzească cu focul ei un suflet de vrăjmaş?

Radames, căpitanul Radames, ostaşul vrednic al lui Faraon e vrăjmaşul care a făcut prizonier pe tatăl meu, şi cu toate acestea eu îl iubesc! Inima mea bate pentru el!!...

(Privind în depărtare). A! Dar iată Amneris, fiica faraonului, vine încoace. Incă o vrăjmaşă! Da. Şi ce vrăjmaşă! Mi se pare că ea bănueşte iubirea care mă leagă de Radames. Regele a făgăduit mâna fiicei sale căpitanului. Trebue să facă serbarea căsătoriei, dar ea tot se teme să nu i-l iau! Vai, ce mare ar fi frica ei şi ce grozav de mare ar fi şi ura, mânia, turbarea ei chiar, dacă ar şti că sunt fiică de rege. De-o sclavă de rând însă nu se teme aşà de tare. Pe-o sclavă de rând când nu poţi s'o perzi?... A! Uite, s'apropie Amneris.

SCENA II.

AIDA, AMNERIS cu suita.

Amneris (intrând, aparte). Aida, sclava din Etiopia. Nu pot s'o sufăr! Aş vrea să mă încredinţez dacă se gândeşte ori nu la Radames. Şi cum aş puteà oare să aflù dacă şi Radames să gândeşte la ea?! Să încep cu ea. (Tare). Ce, Aido, te uiţi la floarea din ţara ta?!

Aida (salutând). Văd că zeii nu-i ajută să crească acì.

Amneris. O fi dorind de ţara ei.

Aida. Poate.

Amneris. Dar ţie ţi-e dor de ţară?

Aida. Ce fericită aş fi să pot răspunde; nu.

Amneris. Deaceea întristarea ţi-acopere faţa?

Aida. Ştiu eu. Cu ochii mei nu-mi pot vedeà faţa. Numai inima îmi spune cum trebue să fie.

Amneris. Dar inima nu-ţi mai spune şi altceva?

Aida. Nu e destul atâta?

Amneris. Poate ceva de amor?

Aida. Pe cine pot iubì e prea departe.

Amneris. De ce departe? Nu ştii că Etiopienii au venit din nou asupra Egiptului şi ne-a ucis pe cel mai mare viteaz?

Aida (speriată). Pe Radames?!...

Amneris. Da.

Aida. O, zei!!...

Amneris. A-ha! Te-am prins! Te-am aflat!... Iubeşti pe Radames? Am zis că e mort numai ca să te aflù.

Aida (după un moment de răsgândire). Pentrucă m'ai aflat, da, îl iubesc.

Amneris. Nesocotito! Cum îndrăzneşti?!...

Aida. Inima nu ştie de frică. S'apoi de ce m'ai făcut să descopăr ceeace n'aş fi voit?

Amneris. Adică el nu ştie?

Aida. O sclavă ca mine poate să vorbească unui căpitan?...

Amneris. Să nu cumva să îndrăznească sclava!!... La semnul cel mai mic voiu lua măsuri. (Plecând innainte).

Aida (salutând). Ai toată puterea; dar nu vei aveà nevoe. Mormântul va acoperì în curând pe aceea care te supără.

Amneris (eşind). Bine, bine!

SCENA III.

AIDA, AMONASRO (ca grădinar).

Amonasro. Te căutam, Aido.

Aida. Tatăl meu, îmbrăcat astfel! Credeam că e un grădinar.

Amonasro. Aşà trebue. Ascultă, te-am văzut cum te plecai salutând pe fata faraonului.

Aida. Ce să fac? E puternică. Îi sunt în mână.

Amonasro. Da, îi eşti, dar este un mijloc ca să scapi de-ai mai fi.

Aida. Să scap?!

Amonasro Da, să scapi şi să-ţi capeţi şi tronul, şi dragostea să ţi-o poţi mulţumì şi toate, toate câte le doreşti.

Aida. Vorbeşte tatăl meu?! Nu cumva sunt prada înşălăciunii vr'unui vis necurat?!... Să mai văd frumoasele plaiuri dela noi? Să mai respir aerul proaspăt şi îmbălsămat al grădinilor şi câmpiilor noastre? Să-mi mai găsesc libertatea dela care am fost răpită?!...

Amonasro. Da, da. Toate se pot. Tatal tău te încredinţează că toate să pot. Numai un lucru trebue să aflu, trebue să ştiu.

Aida. Ce? ce? tată!

Amonasro. Viteaza noastră oaste e gata de luptă, trebue să ştim numai pe ce cale va apucà vrăjmaşul, ca să-l lovim mai sigur şi aceasta tu poţi s'o aflì.

Aida. Eu?

Amonasro. Da, tu. Să aflì dela Radames, care va fi în fruntea oastei lui Faraon.

Aida. Cum?! Să-i cer lui să trădeze?!... Eu?!... Tocmai eu să-l împing în calea dispreţului?!... Eu?! Pe dânsul?!... Dar nu, nu, nu se poate!!... Nu se poate niciodată!! (Plânge).

Amonasro. Atunci năvăliţi oarde egiptene! Năvăliţi cu toată sălbătăcia! Călcaţi câmpiile! Daţi foc oraşelor şi satelor! Măcelăriţi! Ucideţi! Ucideţi tot, tot, tot!!...

Aida (rugându-se). Tată!

Amonasro. Nu cruţaţi nimic. Nu cruţaţi femei! Nu cruţaţi bătrâni!...

Aida. Nu, tată...

Amonasro. Nu cruţaţi copii! Smulgeţi copiii dela pieptul mamelor....

Aida. Nu, Tată!...

Amonasro. Striviţi-le capul! Sfâşiaţi-i în faţa mamelor care i-au încălzit la sân!...

Aida (îngenunchind). Nu! Nu! Nu!...

Amonasro (respingând-o). Pleacă d'acì, sclavă egipteană! Du-te! Nu eşti copilul meu! Nu eşti nici din neamul meu. Te blestem.

Aida. Nu blestemà! Nu te supărà. Fac! Fac! Fac totul! Totul

UNIVERSITATEA BUCUREŞTI
SEMINARUL DE ISTORIA LITERATURII ROMÂNE MODERNE

Amonasro. Să stai la îndoială când tatăl tău o cere?!... Când o cere țara ta?!...

Aida. Nu știu ce fac! Nu știu, dar fac totul ce-mi ceri.

Amonasro. Vine cineva. Mă duc.

Aida. Da. E tocmai Radames. A fost vorba să vină.

Amonasro. Atunci mă îndosesc lângă acest stufiș și voiu auzì totul. (Se ascunde în stufiș).

SCENA IV.

AIDA, RADAMES.

Aida (singură). Ce să fac?! Ce să-i spun?! Cum să mint?!... O Zei! Povățuiți-mă.

Radames. Iată-mă-s, scumpă Aido.

Aida. Nu te mai apropià...

Radames. Iubirea mă cheamă lângă tine.

Aida. Iubirea trebue să te cheme lângă Amneris. Regele te-a onorat cu mâna ei.

Radames. Iubirea mea rămâne numai pentru tine. Pe tine, numai pe tine te iubesc. Am martori pe toți zeii! Te iubesc și vei fi a mea.

Aida. Vorbești făr'a-ți da seamă.

Radames. Te îndoești de mine? Nu crezi că te iubesc?

Aida. Ba, cred că nu se pot împlini visurile tale copilărești.

Radames. Copilărești?!...

Aida. Da, căci trebue să te supui la porunca regelui tău, la glasul țării tale, la voința marelui preot!.. Și frumusețea Amnerisei e destul de mare ca să nu te îndepărteze de ea, destul de mare ca să poată să-ți în-

dulcească greutatea poruncilor la care trebue să te supui.

Radames. Aşà se pare lucrul privit din depărtare, deaproape altfel este. Ascultă. Ai voştri toţi sub arme sunt. Ca tigri în turbare spre noi şi 'ndreaptă acuma a răzbunării sete. Şi eu sunt fericitul ce trebue să moară de-a duşmanului mână de n'o puteà cu braţu-i turbarea să-i răpună. Şi eu, cu al zeilor puternic şi sigur ajutor, voiu biruì. Şi atunci, ca preţ al biruinţii, ruga-mă-voiu de rege... să-mi dee mâna ta.

Aida. O! Planul tău, Radames, frumos e pân'aice; dar nu uità că este şi Amneris la mijloc. Ce face ea 'n necazu-i?! Turbata-i răzbunare asupra mea cade-va şi asupra celui care îmi este... îmi e... tată!

Radames. Cum?!.... Ea?!.. Socoţi că poate?...

Aida. Da, da! Mai bine altfel.

Radames. Mai bine cum?!...

Aida. Mai bine să fugim.

Radames. Să fugi?!... Să fug?!... Să-mi las eu ţara?!... Să-mi las pământul care cu al neamului meu sânge udat-a fost de veacuri?!... Să-mi las pământu'n care atâtea oseminte şi sânge atât intrat-a, că el îmi e tot neamul ce l-am avut sub soare?!... Să părăsesc pământul ce mă iubeşte, acel ce-mi dă viaţă, onoare, fericire şi tot ce pot dori, şi ca pribeag să-mi caut, ori să-mi cerşesc ca orbul un adăpost, o pâne într'un pământ străin?!...

Aida. Dar nu 'n pământ străin te 'mbiiu eu, Radames. Aida te cheamă în pământul care e pământul ei. Etiopia care m'a născut mă aşteaptă cu toată dragostea! Şi bunătăţile ce le părăseşti aici le vei găsì acolo mult mai bogate. Etiopia este sinul neamului meu

şi alăturea de mine vei fi mai cu dragoste adăpostit. In pădurile, pe colinele, pe câmpiile frumoasei şi bogatei Etiopiei vom da drum deschis gândului şi amorului nostru să se joace, să trăească! Aici eşti mare, eşti puternic dar din pricina mea începi să fii urît, să fii gonit!! Acolo vei aveà ţară, familie, tron, coroană şi mă vei avea şi pe mine.

Radames. Aida!

Aida. Da. Mă vei aveà pe mine.

Radames. Dece mă ispiteşti?!...

Aida. Atunci... cât văd, Radames amorul tău aiurea şi 'ndreaptă acuma sborul! Să plece dar. Şi du-te... cu el, te dù şi tu! Sau, ce zic eu, mai bine rămâi aici cu Amneris. Şi chiar din clipa asta rămâi. (Pleacă de lângă el)

Radames (oprind-o). Aido!

Aida. Rămăi cu Amneris.

Radames. Cu Amneris niciodată, Aido! Să fugim! Fugim din aste locuri! Fugim din aste ziduri! In codri! In deşerturi! Ori unde vrei, Aido!

Aida (oprindu-se). Atuncea bine. Dar pe unde apucăm să nu ne întâlnim cu oştile voastre?

Radames. Drumul ales de-ai noştri va fi gol până mâne.

Aida. Pe unde?

Radames Prin Gurile Napatei.

Amonasro (ivindu-se de după stufiş aparte:) Prin Gurile Napatei? Destul. Atât mi-ajunge.

Cortina.

ACTUL II.

Scena reprezintă o subterană întunecoasă. O singură uşă în fund.

SCENA I.

RAMFIS Marele Preot, Trei Miniştri, Mai mulţi preoţi, slujitori, intră pe rând în subterană, la lumina torţelor purtate de slujitori.

Ramfis. Acesta-i dar mormântul în care va fi 'nchis acela ce-a îndrăznit să trădeze secretul oastei al cărei cap erà.

Ministrul (înclinându-se). Acì va fi închis spre a fi lăsat să moară de foame Radames, trădătorul sfintei noastre patrii.

Ramfis (către Preoţi). Voi sfinţiţi preoţi ai lui Phtah cercetat-a-ţi de-aproape acest mormânt?

Preoţii. (Inclinându-se). Da, da! Cu deamănuntul Sfinţite Mare Preot şi vrednice Ministre.

Ministrul. Zidirea aşezată este aşà: Partea aceasta unde este uşa pe care am intra vine sub scara uşei dela templu, sub scara mare pe care urcă norodul. Această uşă când vom eşì de acì, şi după ce vom fi închis aici pe trădător, va fi zidită cu pietre de acele mari. In faţa uşei, adică încolo (arată partea despre public). e albia Nilului. In preapta şi în stânga sunt zidurile de veacuri ale cetăţii.

Ramfis. Bine. Să se aducă osânditul.

SCENA II.

Aceiaşi, RADAMES

(Slujitorii de'a uşă se despart în două părţi şi lasă loc prin care intră Radames).

Ramfis (Solemn). Toată suflarea omenească să asculte voinţa luminatului şi Atotputernicului Phtah:

Cel mai nevrednic dintre oameni, blestematul pe vecie Radames, pentru trădarea sfintei Patrii, este osândit a fi îngropat de viu şi lăsat să moară de foame.

Sus în templu corul sfânt va cântà imnul pentru prea mărirea zeului Phtah a cărui voinţă s'a îndeplinit; uşa pe unde vom eşi se va zidì şi va fi pusă sub pază neadormită pe şeaptezeci de zile.

(Toţi se închină lui Ramfis, care pleacă şi ese pe uşă, iar după dânsul ese toţi rămânând cei dela urmă s'ujitorii cu torţele. Cei dela urmă arată încă odată torţele asupra lui Radames şi apoi închid uşa. Rămâne întuneric).

SCENA III.

(Se aud la uşă bocănituri de zidărie).

Radames (singur ascultând). S'aude cum zidesc..... să astupe uşa! (S'aude un cor).

Acesta e corul spre lauda lui Phtah. Cântarea pentru îngroparea mea!

S'a isprăvit!

(Dintr'un colţ se ridică ceva negru şi se apropia de el. E Aida).

SCENA IV.

RADAMES, AIDA

Radames. Parcă s'aude mişcându-se ceva?!...

Aida, Da, Radames, sunt eu, Aida.

Radames. Cum?!... Tu?!...

(Se 'ntâlnesc). Cum?!... Tu?!... De unde?! această bucurie?! (Îmbrățoșându-se). Eşti tu? Eşti tu, cu adevărat?!...

Aida. Da. Sunt eu. Eu, Aida ta! Sunt eu.

Radames. Tu!?...

Aida. Eu, fii încredinţat.

Radames. Dar cum?!...

Aida. M'am strecurat tiptil printre lume ca să rămân aice să mor cu tine.

Radames. Ah! Aida! De câte ori ar fi trebuit să mor eu pentru tine?

Acum adio lume, adio soare, adio visuri omenești, adio tot!!...

Isis! O Isis, primeşte ca în ceruri să fim tot amândoi!!....

(Se aud lovituri într'o parte a scenei. Se scoate o piatră, se vede lumină).

Aida, Radames. Ce e asta?!...

Aida. Vedenie?!...

Radames. Incercare?! Ispită?!...

Aida. Duhurile necurate?!...

(Se scot mai multe pietre).

SCENA V.

Aceiaşi, AMONASRO.

Amonasro. (Intrând cu o torță). Sunt eu. N'ai frică, Radames.

Aida. Tatăl meu!

Amonasro. Cum?!... Tu aici, Aido?!...

Aida. Tu tată?!...

Radames. (aparte). El tatăl ei?!... Grădinarul?!...

Amonasro. Dar tu de unde aci?!...

Aida. Am venit pe furiş să mor cu dânsul, tată.

Radames. Cum? El tatăl tău?

Aida. Da, tatăl meu, Amonasro, regele Etiopiei.

Radames Regele Etiopiei? Tatăl tău?

Amonasro şi al tău. Eu am pus de a săpat pe ascuns aici să facă loc pe unde să te scap. Pe când ei îţi făceau mormântul, eu îţi pregăteam scăparea.

Aida şi Radames. (îmbrăţişind pe Amonasro). O! tată!

Amonasro. Acum, să mergem în Etiopa noastră cea verde şi bogată. Acì în locul vostru e totul pregătit să se deà drumul să intre apa din Nil, care trece pe deasupra, pe alături de templu. Haideţi să mergem. (Le face loc să treacă înnainte şi el ese după dânşii).

Cortina.

— SFÂRŞIT —

GUILLAUME TELL IN ULOGIA

Dramă în trei acte şi un tablou.

GUILLAUME TELL IN ULOGIA

DRAMA IN TREI ACTE ŞI UN TABLOU

PERSOANELE:

GUILLAUME TELL.
WALTHER, fiul lui Tell.
HEDWIGA, soţia lui Tell.
BALIFUL.
UN BĂTRÂN BARON.
O TÂNĂRĂ PRINCIPESĂ.
MOŞ GÂRNEŢ, odăeaş la Prefectura poliţiei.
IACOB, (beţiv).
Soldaţi, slujitori, copii.

ACTUL I.

Scena reprezintă o piaţă publică. In faţa scenii o suliţă fixată cu coada în pământ şi în vârful ei o şapcă militărească. In fund o casă pe care e o tablă cu inscripţia „Prefectura Poliţiei". Pe dinaintea prefecturii trece un drum dintr'o parte în alta.

SCENA I.

MOŞ GÂRNEŢ şeade pe un scăunel mic şi fumează, lângă uşa Prefecturii. In faţa lui un soldat de sentinelă răjimat pe puşcă. Alţi doui soldaţi şed jos lângă perete.

Sentinela. Bine, dar lumea se plânge şi vrea să facă revoluţie.

Moş Gârneţ. Poate să facă şi resrevoluţie şi să se plângă cât i-o plăceà. N'are dreptate.

Sentinela. Se plânge de Balif, că Baliful prea îi nedreptăţeşte, îi împilează, îşi bate joc de ei.

Moş Gârneţ. Baliful! Baliful adică guvernatorul îi împilează!! Ascultă, băete, lumea n'are dreptate. Sunt om bătrân, treizeci de ani de serviciu. Numai aci la Prefectura poliţiei, sunt odăiaş de şaptesprezece ani. Cinci ani la Primărie fac douăzeci şi doi; şapte la Tribunal, douăzeci şi nouă; un an şi jumătate tot aci la Prefectură când am intrat întâiu în slujbă, după ce am eşit din armată: fac treizeci şi ceva. Ei, în treizeci de ani am învăţat eu ceva mai mult decât unul ca tine. Să ţi-o spun curat — vorbim aci 'ntre noi — Baliful e şi el un băiat tânăr şi face prostii. Vorbim între noi?

Toţi trei soldaţii. Ei! Mai rămâne vorbă!

Sentinela. Ce vorbim între noi, între noi rămâne.

Moş Gârneţ. Ei, Baliful face prostii. Mă rog asta nu e cea mai mare prostie?!... A pus şapca în vârful suliţei şi a dat poruncă tuturor care vor trece pe-acolea să salute şi să se ploconeze înaintea şăpcei goale!! Ei! Ce-a făcut?!... S'a făcut de râs, căci oamenii încunjură drumul, nu mai trec pe aici. Cine trece? Trec copii care salută de-şi bat joc!! Trece câte un beţiv, câte un pârlit ale căror saluturi sunt bătae de joc! S'a făcut de râs, şi s'a făcut şi urît pentrucă oamenii văd că stăpânirea voeşte numaidecât să-şi bată joc de ei, să-i umilească.

Soldatul A. Zice că vrea să-i disciplineze, să-i facă să ştie de frică, să asculte...

Moş Gârneţ. Ce s'asculte?

Soldatul B. S'asculte de porunca lui.

Moş Gârneţ. Porunca lui!! Ian uită-te colo. Uite cine salută, cine să supune disciplinei!

SCENA II.

Aceiaşi, IACOB.

Iacob. (Beat, trece cumpănindu-se într'o parte şi alta. Ajungând în dreptul suliţei cu şapca, scoate pălăria salută lung şi caraghios, şi privind lung la şapcă vorbeşte îndesat): Majestate, avem onoare să vă salutăm. (Pleacă 'nnainte şi ese).

Moş Gârneţ. Poftim!! Aţi văzut?!... Un ballif, băete, cât e de ballif, nu poate să poruncească orice i-ar tunà prin gând. Balliful când porunceşte un lucru, trebue ca lucrul acela să fie ceva hotărît trebuitor sau cel puţin folositor pentru ţară, pentru toţi oamenii. Aşà, de pildă, dacă zice hai la bătălie: mergem să batem pe vrăjmaşul care umblă să ne calce ţara. Şi trebue să mergi că altfel îţi calcă ţara şi te calcă şi pe tine. Dacă zice să plăteşti un bir, zice pentrucă trebue să se facă drumuri sau şcoli, sau arme să se cumpere, sau graniţele să le păzească sau câte altele. Dar să te 'nchini acolo la o şapcă goală!!... Aceasta e un fleac, dar din fleacul ăsta poate să iasă ceva care, doamne fereşte, cine ştie... Lumea, supărată mereu de una şi de alta, nici nu ştii cum, dintr'un lucru de nimica dintr'un fleac, se înfurie şi...

Soldatul B. Zice că Baliful...

Moş Gârneţ. Ce Balif! Uite ce e. Cum e ţerişoara asta a noastră, ostrovul acesta, care se numeşte Ulogia şi de care lumea zice că e ţara fericirii, ca să fie o ţară măcar ceva-ceva fericită, ar trebui să fie lucrurile întocmite altfel.

Soldatul A. Ar trebui să fie republică.

Moş Gârneţ. Aş! Poate să fie republică şi să fie şi mai prost decât acuma. Uite ce e. Ţara noastră s'a

luat după Europa şi şi-a dat şi ea Constituţie care zice că poporul să se guverneze de sine. Ei, cum de sine?

Sentinela. Adică de sinea lui.

Moş Gârneţ. Cum de sinea lui?!... Cum de sinea lui, când ai în ţară vr'o şapte sau opt milioane de suflete?! Să se ducă fiecare de capul lui?

Soldatul A. De, ca să fie de sinea lui, ştiu eu cum ar veni

Moş Gârneţ. Mă rog, când mai mulţi oameni vor să facă un lucru, de pildă, o sută de oameni vor să ia în arendă o moşie mare dela un proprietar. Cum pot să se înţeleagă toţi aceşti o sută cu proprietarul? Cum să vorbească toţi cu dânsul? E greu de tot, aşà de greu că chiar nu se poate. Dar ce fac ei? Aleg dintre dânşii doi, trei, patru inşi, cât socot ei, şi îi trimit cu procură din partea lor să ia moşia în arendă. Şi pe cine aleg?

Santinela. Pe cine vor ei, se 'nţelege.

Soldatul A. Pe care îi ştiu că se pricep la aşà ceva.

Soldatul B. Şi pe care îi ştiu că sunt oameni de treabă, oameni de încredere.

Moş Gârneţ. Foarte bine. Dar de ce să aleagă numaidecât pe cei care se pricep şi în care au încredere?

Soldatul B. Apoi, ce, să trimită oameni care nu se pricep, să te pomeneşti că te 'ncalţă cu cine ştie ce manta?!...

Sentinela. Ori să trimiţi oameni în care n'ai încredere ca să te tragă pe sfoară!

Soldatul A. In loc să facă pentru tine, să facă pentru ei.

Moş Gârneţ. Aşà. Aleg oameni de încredere şi pri-

cepuţi. Uite consilierii, adică cei din consiliul comunal, ce sunt altă decât oameni aleşi, de noi toţi câţi suntem aci în comună, şi însărcinaţi să îngrijească de treburile comunei.

Soldatul A. Da. Şi cei din consiliul judeţian să îngrijească de trebile judeţului.

Soldatul B. Deputaţii şi senatorii de treburile ţării.

Moş Gârneţ. Ia priviţi colo.

SCENA III.

Aceiaşi. Un cârd de copiii. O fetiţă cu un căţel. Copiii trec din dreapta spre stânga câte doi, în pas milităresc, pe lângă suliţă şi salută milităreşte, (Apoi ese).

Fetiţa cu căţelul (Vine mai în urma copiilor ducând căţelul de lanţ. Ajungând în dreptul suliţei). Stai, Azorică, tu eşti domn, tu trebue să saluţi şapca împăratului. Scoală în picioare şi pune mâna colea la frunte şi salută. (Pune căţelul să salute). Aşà Azorică. Salută frumos că dacă nu saluţi te pedepseşte, îţi tae coada. (Ese).

Moş Gârneţ. (Arătând la fetiţă). Ce să-i zici?!...

Sentinela. Ce să-i zici!!...

Moş Gârneţ. De ce vorbiam?!... De alegeri. Ei, pe cine alegem noi ca să fie oameni şi pricepuţi şi de încredere?

Soldatul B. Alegem pe cine ne spune comisarul, pe cine ne spune guvernul.

Moş gârneţ (râzând). Ha-ha-ha! Apoi doar aşà e acuma, băete; dar nu trebue aşà. Numai omul tău de încredere face pentru tine; iar omul guvernului face pentru guvern, sau pentru ai lui. Când ţara are nevoe de bani şi trebue să se pună un bir, pe cine să-l pună?

Bogătaşul zice să-l pună pe sărăcime, că săracii sunt mulţi. Ca să scoţi o sută de lei dela zece bogătaşi trebue să dea fiecare câte zece lei; dar dela săraci, e destul să dea fiecare câte un gologan şi o mie de inşi fac numai decât suta de lei. Negustorul o să zică să plătească moşierii. Moşierii o să zică să plătească negustorii sau industriaşii, şi la urma urmei cine o să plătească?

Soldatul A. O să plătească acei ce n'or aveà acolo oamenii lor.

Moş Gârneţ. Pentru ce s'a pus la noi astă iarnă taxa pe cizmari?

Soldatul A. Pentrucă cizmarii n'au avut nici-un deputat din partea lor în cameră.

Moş Gârneţ. De ce n'au avut?

Soldat B. Pentrucă astă toamnă când a fost alegere în loc să aleagă pe Gânjan, care erà din partea cizmarilor şi a meseriaşilor, cizmarii şi meseriaşii s'au potrivit comisarilor şi au ales pe Bumăşcanu care e bancher.

Moş Gârneţ. Şi Bumăşcanu şi cu alţi bancheri şi bogătaşi s'au apărat de bir şi l-au aruncat pe cizmari.

Soldatul A. A! Uite însfârşit văd pe cineva trecând şi pe drumul ăsta.

SCENA IV.

Aceiasi, GUILLAUME TELL şi WALTHER vin din dreapta.

Sentinela. Să văd, salută şapca? (Guillaume Tell şi Walther trec pe lângă suliţă fără a salutà).

Sentinela (cătră Tell). Stăi-i-i-i!...

Tell (merge înnainte).

Sentinela (apropiindu-se de Tell). Stai!..

Tell. Ce este? Pe mine mă opreşti? (se opreşte.

Sentinela (strigă). Căprar de gradă!..

SCENA V.

Aceiaşi, CĂPRARUL cu alţi soldaţi vin pe uşa din fund.

Căprarul. Ce este?

Sentinela. Iată, domnul a trecut prin dreptul suliţei şi n'a salutat şapca.

Căprarul. Stai, d-le. D-ta ai trecut fără să saluţi, de aceea te arestez.

Tell. Ce vrei să salut?

Căprarul. Şapca.

Tell. Ce şapcă?

Căprarul. Nu vezi? Şapca de colo?

Tell. Şapca de colo?!

Căprarul. Da! Şapca de colo, din vârful suliţei.

Tell. Şapca aia goală?

Căprarul. Da. Şapca aia goală este capul Ballifului.

Tell. Capul Ballifului şapcă goală?

Căprarul. Da, să ştii. Şi pentrucă n'ai salutat şapca goală te arestez.

Tell. Mă arestezi?

Căprarul. Da.

Tell. (Făcându-şi cruce). Doamne... fereşte!

Căprarul. Haide. Ia-o 'nnainte încolo la prefectură.

Cortina.

ACTUL II.

Scena reprezintă o piață înconjurată de arbori.

SCENA I.

BALIFUL, TELL, BĂTRÂNUL BARON, TÂNĂRA BARONESĂ, ABATELE PATER, HEDWIGA, WALTHER, Soldați cu suliți lângă Balif. Public.

Baliful (în haine de călărie, cu cizme și bătându-se, de joacă, cu cravașa peste cizme).

Și astfel, istețule Guillaume Tell, găsiși, mă rog, cu cale să calci cu îndrăzneală porunca stăpânirii?

Tell. Dar n'am știut nimica, Innalte domn Ballif.

Balliful. A! N'ai știut... Când țara 'ntreagă, chiar copiii știau că e poruncă de stăpânire dată, a noastră augustă șapcă cu cinste s'o salute? Dar cum se face, spune-mi, că de-așà lucru singur, din toți, n'ai auzit?

Tell. Ba, auzii, e dreptul; dar, de, crezui, ertați-mi că lucrul e vr'o glumă sau vr'o... copilărie.

Balliful. Și când văzuși chiar șapca?

Tell. Dar n'am văzut-o, Doamne, decât atuncea numai, când vrù să m'aresteze! Treceam pe drum, ca omul cu gândurile sale; privirea doar nainte de mi-aruncam în treacăt, dar nici decât în lături.

Balliful. Când n'ai dar decât vina că n'ai băgat de seamă, îți dau și eu atuncea pedeapsă mai ușoară.

Tell. Eu cred, cu dreptul nu e să-mi dați de loc pedeapsă.

Balliful. Poţi crede foarte bine, dar nu pot crede eu. — Ascultă. Lumea toată cu laude vorbeşte că arcul ştii să-l mânui cu-atâta înlesnire că nu-i un altul încă în asta să te întreacă. Iei mărul cu săgeata, din pom, la depărtare mai mult de o sută paşi?

Tell. Avui norocu-acesta, dar poate de 'ntâmplare.

Balliful. Ţi-e fiu copilu-acela ce văd că-l ţii de mână?

Tell. E fiul meu.

Balliful. Ascultă. Incoardă-ţi arcul bine şi cată cu săgeata să ei un măr... un măr... la depărtare numai de patruzeci de paşi. Pun mică depărtare, căci te-auzii spunându-mi că fu 'ntâmplare poate că nimerit-ai mărul când fură paşi o sută. Dar de greşeşti, atuncea să ştii, plăteşti cu capul. Aceasta ţi-e pedeapsa.

Tell (pregătind arcul şi înclinându-se). Primesc.

Balliful. Dar mărul cată să fie pus pe capul acelui fiu al tău.

Cei de faţă. A!...

Tell. Asta, cred în glumă voiţi s'o spuneţi numai înnalte, domn Ballif? Amară-i gluma însă când nemilos loveşte o inimă de tată!

Balliful. Ba, nu; de loc nu-i glumă. Balliful nu glumeşte.

Hedwiga. Innalte domn! Ai milă. Sunt mamă! Doamne sfinte, să nu te 'nduri prea bune să văd că 'ndreaptă arcul, uneltă-omorîtoare, ţintind pe-al meu copil!

Principesa. Socot şi eu, alteţă c'un suflet aşà nobil cum trebue să fie al tău, nu poate face o astfel de cruzime. Săgeata ne-ar pătrunde pe noi pe toţi în inimi!

Ballifu!. Dar dânsu-i aşà meşter că din pedeapsa asta cu arcu-i într'o clipă îşi face o bravură.

Tell. O! Nu! Innalte domn! O inimă de tată se bate aşà de tare că braţul nici-o clipă nu poate să rămână de dânsa nemişcat.

Hedwiga (către Ballif). Ai milă! E părinte! Nu-l pune la 'ncercare. Gândeşte, prea 'nnălţate, că ţie însu-ţi poate să-ţi pară rău în urmă.

Baronul. Alteţă, bunătatea e singura pe lume ce poate da putere oricărei stăpâniri.

Fii bun cu vinovaţii. Cu bunătatea numai ţi-i faci pe toţi supuşi.

Abatele. Din Cer e bunătatea. Cu bunătate Domnul răbdat-a răstignirea şi tot cu bunătatea-i făcù pe toţi să-i creadă şi chiar să i se 'nchine. Fii bun, înnalte domn.

Tell. Greşit-am, înnălţate, mă credeţi! Am greşit!

Hedwiga. Ertare!

Principesa. Da, ertare îţi cer şi eu, Alteţă. Precum prea respectatul bătrânul domn Baron şi-al nostru sfânt Abate, te rog şi eu din suflet, te rog ai bunătate.

Tell. A noastră rugăciune vedeţi, prea înnălţate, găsită este dreaptă, să nu zici de noi numai, ci chiar de altă lume, de lume care 'n treaptă e-aşà de sus de noi. Sau când socoţi că vina îmi este aşà de mare, ostaşilor de faţă le dă porunci în pieptu-mi să deà săgeţi de-adreptul.

Hedwiga. Ba, eu te rog în mine să deà săgeţi! In mine, să nu mai văd cu ochii, să nu mai ştiu nimica, să nu mai simţ, o Doamne. In mine, porunceşte! Ai milă, va fi fapta, socot, acea mai bună, căci vei scăpà o mamă... o mamă, de durerea ce nici se poate spune şi nici gândi se poate.

Walther (visul). Dar hai şi trage, tată; tu eşti aşà de meşter iei mărul într'o clipă. (cătră Hedwiga). Nu este aşà Hedwigo?

Tell şi Hedwiga. O! Doamne!

Balliful (lui Tell). Şi copilul vezi, ştie că nu-i greu?

Tell. Copilul ştie, Doamne!

Hedwiga. Copilul!

Baliful (cătră slujitori). Ian, să meargă din slujitori, să iee de colo cel copil şi lângă pomul cela să-l ducă, (arată la un pom). şi să-l lege, ca nu cumva să mişte, şi-apoi pe cap să-i pună un măr din pom, de colo.

(Doi slujitori se apropie de Walther să-l ia).

Tell (punând mânele la ochi). Il iau!?...

Hedwiga (ţinând pe copil). O! Nu! Nu pune mâna! I-al meu! I-al meu copilul! Săriţi! Săriţi! O, lume, veniţi în ajutor!

Balliful (slujitorilor). Luaţi acea femee ce şi-a perdut acuma, pe cât se pare mintea.

Hedwiga (strângând copilul lângă ea). E mamă nu femee! E mama care vede că dela sîn îi rupeţi viaţa ei, copilul!...

Principesa. Ai îndurare, te rog şi eu, Alteţă! Te rog şi în genuchi chiar îţi dau acì înainte.

Baronul. Te rog şi eu din suflet! Cu-a mele bătrâneţe mă plec acì 'nnainte-ţi şi-ţi cer, îţi cer ertare.

Abatele. Iţi cer şi eu...

Balliful. Cum!!... A! Dar ce-i aceasta. Voi slujitori porunca aşà mi-o împliniţi?!... Acum să văd femeea de-acì îndepărtată, iar cel copil acolo legat la pom.

(Mai mulţi slujitori smulg copilul dela Mamă şi-l leagă lângă pomul arătat; iar pe Hedwiga o scot de acolo. Pe capul copilului pun un măr, luat din pom de-acolo). (Cei de faţă afară de Ballif stau spăimântaţi).

Baliful. Acuma Tell, priveşte, ţi-e rândul: tot e gata. Ce faci?

Tell. Mă lupt! Mă lupt cu mine să-ţi împlinesc porunca; dar mâna mea, se vede, de inimă-i legată şi nu vrea s'o 'mplinească. Te rog să dai mai bine poruncă să-mi ia viaţa.

Abatele. Scriptura sfântă zice că orice stăpânire trimisă-i dela Domnul; dar tot scriptură Sfântă la toţi ne pomeneşte ca să ertăm. Deci stăpânirea care de Domnul e trimisă datoare-i mai 'nainte a Domnului poruncă ea însăşi să 'mplinească. Ertare dar!

Balliful. Mă rog aci e vorba de-a mea poruncă numai. Poruncile mai nalte, din ceriu, le-avem în grijă noi.

Tell. (Pune repede arcul la ochi şi apoi îl lasă, ridică de jos o săgeată şi o pune în tolbă).

Walther (vesel.) A! Na! Vedeţi că tata, luat-a iaca, mărul!?...

Toţi. Da?!...

Un slujitor (aducând de jos un măr). Iată mărul lovit e de săgeată.

Balliful. Să-l văd. (Privind mărul). Aşa e. Lovit în adevăr.

Toţi. Bravo, Tell! Trăească. Trăească Tell!

Balliful. Ei, bine, de-aceasta ai scăpat. Dar am văzut că pus-ai de-o parte o săgeată. De ce-o 'ndosişi? Pe-a fiului tău viaţă te jur să-mi spui anume de ce umblaşi cu dânsa? Ce gând aveai?

Tell. Săgeata o pusesem, de-mi voiu lovì copilul să te ucid pe tine.

Balliful. Haideţi dar, slujitori, duceţi-mi-l în luntre să-l iau să-l duc cu mine acuma la castel. Legaţi-l (Ese).

Baronul. Vrea să-l omoare-acolo. Să-l tortureze poate?!...

(Slujitorii se aruncă asupra lui Tell).

Tell. Copilul meu!... Hedwigo!...

Cortina.

ACTUL III.

Scena: Un răriş într'o pădure. Prin apropiere, prin dreapta, o cărare.

SCENA I.

Tell. (Singur, obosit cu arcul în mână cade gânditor pe o buturugă). Să-l omor pe Ballif!!... Să-l ucid!... (Privind împrejur). Dar?... Dar unde?... Şi cum sosii aice?!...

Legat?... In luntre?... pe lac?... Furtuna?... Luntrea în primejdie?... Balliful spăimântat?... De vrei să-ţi scapi viaţa, Tell, hai scapă-mi luntrea... Deslegaţi-l... M'au deslegat. Am vâslit până la colţul stâncii. Am sosit pe stâncă... Am dat luntrii cu piciorul să se 'nnece... Am fugit... Dar copilul meu?! Soţia mea Hedwiga?!... Ce-or fi făcut cu ei?!...

Aci e cărarea ce merge dinspre lac la castelul Ballifului, unde mă ducea el să mă omoare, să mă pună la munci! Pe aci trebue să treacă el, dacă a scăpat de furtună. Pân'acum n'a trecut. Furtuna ne-a întârziat mult drumul!...

De-l văd, îl ucid. Să-l ucid? Dar cu asta ce fac? Aduc vr'un bine?

Balliful celalt, dinnaintea acestuia dădeà guvernul sau puterea, pe rând la doi oameni: când lui Stanea

când la Branea. Dacă Stanea fiind la putere, oamenii lui ajungeau de nemulţumiau lumea, şi poporul începeà să strige, atunci Balliful lua puterea din mânele lui Stanea şi o dădeà lui Branea. După ce şedeà Branea o bucată şi lumea începeà să strige şi asupra lui, Balliful aduceà iar pe Branea.

Şi pentrucă Balliful îi aducea numai pe dânşii, când unul când altul, deaceea şi ei lăsau pe Ballif să facă ce voià dânsul, să facă chiar lucruri contra Constituţiei. In Constituţia noastră deacì din Ulogia este prevăzută şi puterea judecătorească, este prevăzut ca dreptatea să se dea de oameni însărcinaţi înnadins cu aceasta, dreptatea să se dea de judecători anumiţi. Dar Stanea şi Branea au lăsat şi Ballifului puterea de a judecà şi de a osândì. Balliful celalt era om cu minte, când judecà sau osândia vr'o dată, căutà să fie cu dreptate. Balliful de-astăzi, tânăr neîncercat şi plin de fumuri: judecă nedrept şi se bagă de judecă ori unde îi vine îndemână. Dar cine e de vină că judecă şi că se amestecă de judecă? El? Nu. Branea şi Stanea? Nu. Vinovaţi sunt oamenii, cetăţenii noştri din Ulogia. Cetăţenii au văzut că Stanea şi Branea şi cu oamenii lor fac pe voia Ballifului; deaceea la alegeri, când a căzut Stanea şi vrea să vină la puterea Branea, nu trebuiau să mai dea voturile lor lui Branea, trebuiau să deà voturile altor cetăţeni care nu erau nici ai lui Branea nici ai lui Stanea, dar care erau oameni de încredere, oameni cu care îşi mâncaseră amarul, care suferiseră şi ei pe urma lui Branea şi a lui Stanea. Oamenii aleşi astfel de cetăţeni şi-ar fi pus pieptul pentru cei ce i-au ales şi ar fi căutat să aducă totul la

bună orânduială. Şi dacă nu toate relele se vindecau deodată, se lecuiau însă cel puţin unele. Se lecuiau mereu cu cât cetăţenii ar fi căutat să-şi aleagă tot oameni de încredere.

Intr'o ţară Constituţională votul este singura putere a cetăţeanului. Se pare mică această putere, dar în faptă este cea mai mare, pentrucă voturile mici când se adună la un loc fac număr mare, aşà de mare cât de mare e numărul cetăţenilor, cât e ţara.

Cetăţenii noştri însă n'au pus şi nu pun preţ pe votul lor; îl dau cui li-l cere, îl dăruesc de pomană, îl vând, îl speculează! şi sufăr apoi, sufăr ei, sufăr familiile lor, ţara lor şi copiii lor; căci când au dat votul cui nu trebueà şi-au lepădat, şi-au trădat drepturile şi interesele şi ale lor şi ale familii lor, ale ţării lor, ale copiiilor lor, ale tuturor.

La ce dar să ucizi pe Ballif? Pentrucă e tiran? Pentrucă e o secătură? Dar după el poate să vină unul care să fie mai tiran, mai secătură.

Nu. Nu e vinovat Balliful!

Vinovatul e poporul. Pe un aşà tiran degeaba îl ucizi, te pătezi numai de sânge în zadar! In zadar, da!

A! Ce s'aude?... (Priveşte prin stufiş spre cărarea, din dreapta. Se ridică pune arcul la ochi apoi îl lasă jos).

Na! L'am ucis! A fost el! El, Balliful!... Ce-am făcut?!.. Mi se întunecă înnaintea ochilor! Ameţesc! (Se aşează încet pe buturugă, pune capul în mâni şi rămâne mai mult timp. nemişcat).

SCENA II.

TELL apoi HEDWIGA WALTHER şi IACOB. TELL pe buturugă cu capul în mâni.

Iacob beat (venind din dreapta, vorbind pe şoptite). Veniţi după mine. Uite-l colea. Ştiam eu pe unde vă aduc. Mă rog eu de băut beau, dar vorba mea e vorbă. Când mă prind, fac. Şi străbat. Nu mi-e frică. Mă duc şi 'n piatră seacă.

Hedwig. Tell!...

Walther. Tată!... Tată, în ţară e revoluţie, tată!...

Tell (Privindu-i nemişcat). Degeaba!... L-am ucis degeaba?

Cortina.

— SFÂRŞIT —

ALT DON QUIJOTE

ALT DON QUIJOTE

PERSOANELE:

DON QUIJOTE, caballero errante.
SANCHO PANÇA, scudier.
DON PIEDRO, alguazil.
DON DIEGO, alcad.
DONA CLARA, soţia alcadelui.
DONA LEONORA, fiica lor.
DONA CELIA, bucătăreasă.
PUBLIC.

SCENA I.

Scena reprezintă o piaţă unde este casa alcadelui. E noapte.

Pedro. (Singur mergând şi numărând paşii): Două sute şapte, două sute opt, două sute nouă, două sute zece, două sute unsprezece; să zicem două sute doisprezece, cifră rotundă. Adică două sute doisprezece paşi, tocmai de colo din fund, de unde nu se vede şi pân acì în dreptul casei Alcadelui. Cea de colo e casa Alcadelui. Grozavă muncă are un alguazil, adică un om de-al poliţiei. Uite de pildă eu, ce mai de paşi număr eu pe zi, mai ales când umblu!!... (Cască). Greà slujbă. A vine cineva. Văd doi. Parcă-ar fi streini!

SCENA II.

DON PEDRO, DON QUIJOTE, SANCHO.

Don Quijote. (Salutând). Hidalgo Don Quijote dela Manşa.

Sancho. (Salutând) Şi eu Sancho Pança scudierul d-sale: mai bine n'aş mai fi.

Pedro, (lui Don Quijote). Ei, şi... ce eşti dumneata?

Don Quijote. Ce să fiu! sunt spaniol!

Pedro. Ovreiu? Ovreiu spaniol?

Don Quijote. Ce overeiu! Sunt cabalero errante!!..

Pedro. A-ha! Un fel de Bleriot, deaceea care umblă?!..

Don Quijote. (Declamând). Care umblă, da, care umblă să dea ajutor la timp tuturor celor care au nevoe!!..

Sancho. Şi mai ales celor care n'au.

Don Quijote. Şi acuma caut pe Dulcinea mea, de care inima îmi spune că are nevoe de sprijinul braţului meu viguros. Ah! Dulcinea!...

Sancho. (Oftând). Sărmana! Ce tânără!...

Pedro. Da!...

Sancho. Dar parcă eu ştiu. N'o ştie nici Don Quijote ..

Don Quijote. (Declamat). Eu n'o ştiu căci n'am de unde, dar o ştie inima mea; dar când eu o voiu ştì, atunci braţul meu... păcat Sancho, că nu m'ai lăsat s'aduc aici şi pe Rosinanta.

Pedro. Cine e Rosinanta...

Don Quijote. (Declamat). Rosinanta?!... A! Rosinanta e Ducipalul meu! Acel Ducipal care... zace, Sancho, că nu m'ai lăsat s'o aduc aici.

Sancho. Dar cum, Doamne iartă-mă erà să vii cu eapa pe hudiţa asta strâmptă? Erà să urci eapa pe scări s'o aduci acolea?!..

Don Quijote. Mă rog, aşà voiam eu!...

Sancho. Bine voiai d-ta; dar eu care am ajuns cunoscut în toată lumea ca om practic şi cu bun simţ cum puteam să te las să mai faci şi prostia asta?!..

Don Quijote. Bine, nu puteai; dar eu dacă m'oiu lua după capul d-tale crezi că o să mai fiu vestitul Don Quijote?!.. (Lui Pedro) Ascultă amice!.. Dacă vrei să serveşti o cauză sfântă, spune-mi unde e Dulcineea care varsă lacrămi în aşteptarea braţului meu salvator! Spune-mi cine e acel nedreptăţit care are nevoe de cavalerul care să-l apere! Spune-mi care e răufăcătorul pe care să-l pedepsesc!...

Pedro. Să-l pedepseşti d-ta?

Don Quijote. (Declamat). Da, să-l pedepsesc eu!..

Pedro. Şi noi poliţia ce să facem atunci?!.. Dacă-i veni d-ta să-i pedepseşti degeeba, pe veresie, atunci poliţia din ce să mai trăească?

Sancho. (Lui Don Quijote). Eu cred că vrei să-l rogi să ne găsească ceva mâncare şi o gazdă unde să ne odihnim!

Don Quijote. (Declamat). Mâncare! Odihnă! Nu!!.... Don Quijote nu mănâncă, Don Quijote nu doarme!

Sancho. Parcă eu am zis să mănânc ori să dorm pentru d-ta?!..

Don Quijote. (Ascultând). Na! Aud un glas! Aud plângând! Să vedem! Să vedem! (O ia la fugă spre dreapta).

Pedro. Stai! Stai! (Prinde pe Don Quijote). Unde te duci?! Stai! Vreai să ne iei pâinea din gură? Dacă s'or face de astea, atunci de unde să-ţi mai cază câte-un ban, doi!!...

Don Quijote. Cum? Nu mă laşi?!.. Atunci tu eşti un... un... gigant, un Leviatan, un fermecător, un!!...

(Aparte). Păcat că nu s'a inventat încă hipnotismul... (Către Pedro). Un hipnotizor!.. un spiritist!!.. Pardon (către Sancho). Ian ascultă Sancho, pe vremea lui Cervantes se cunoştea oare spiritismul?!.. Aşà, d-le, eşti un spiritist! Eşti un, un, un... un socialist!! (Aparte). Karl Marx mi se pare că a trăit înainte de Cervantes? (Lui Don Pedro). Da! Eşti un Leviatan socialist! Eşti! Eşti! Eşti! Na! Şi acum mă duc la datorie!.. (Ese la fuga prin dreapta şi Pedro după el).

SCENA III.

SANCHO (singur).

Sancho. Eu cu bunul simţ al meu, care de altfel e recunoscut de toată Europa, zic că mare om trebue să fie Don Quijote în ziua de azi! Nu l-auzi cum vorbeşte de înnalt!!.. Şi învăţaţii spun că a ajuns aşà de mare pentrucă a citit multe romane cavalereşti; dar asta nu e adevărat. El a ajuns aşà pentrucă n'a citit nimica. Or fi citit poate alţii, dar el nu, ferească Dumnezeu.

Dar ce stau eu aci?! Cine ştie unde se duce şi mă rătăcesc de el. Hai să văd încotro a luat-o!.. (Ese prin dreapta).

SCENA IV.

Pedro (singur, intrând din dreapta). L-am lăsat în plata lui Dumnezeu! Cine se poate ţineà de dânsul! Ştii cum alergà?!.. Dacă ne-am apucà noi de alergat aşà s'ar prăpădì toată poliţia. Cu ce-ar rămâneà atunci siguranţa publică?!.. Poliţistul nu e nevoe să alerge, poliţistul trebue să ştie să arate că e devotat. Să salute

frumos pe superior, să ştie să se laude şi să nu facă nimic ca să nu se strice cu nimeni. Uite eu, de pildă, stau colea, în faţa casei Alcadelui. Când a eşit adineaori de-acasă l-am salutat frumos. Acuma când o venì îndărăt o să-l salut iară. Aşà îmi fac datoria şi îmi ţiu şi slujba! Ş'apoi la Alcadele este şi o bucătăreasă tânără care face nişte cheoftele... mm! mm! mm! când te gândeşti îţi vine să înghiţi în sec!... O cheamă Celia! Dona Celia! A eşit şi ea cu stăpânii, la plimbare la şosea. A luat tramvaiul pân la bufet... Trebue să se întoarcă. (Privind spre stânga). Mi se pare că chiar vin. Da. Sunt ei. (Potrivindu-şi haina şi nasturii). Ne pregătim de salut. (Trece în stânga în dreapta casei).

SCENA V.

DIEGO, CLARA, LEONORA şi CELIA (vin din dreapta, şi se opresc în dreapta).

Clara. Ian staţi. Priviţi colo în faţă la casa noastră! Ce ziceţi?

Leonora. A!! Parcă e casa dela cinematograf!

Diego. Tocmai.

Clara. Tocmai, cu umbra dela lună colo, parcă ar fi chiar asta.

Diego. Ei! cum v'a plăcut la cinematograf?

Clara. Foarte bine.

Leonora. Foarte nostim mai ales domnişoara aia, englezoaică, Nety care ziceà că vrea un bărbat secesion.

Diego. Nu cumva şi tu, Leonoro, eşti de părerea englezoaicei?

Leonora. Şi de ce nu?!..

Clara. Chiar trebue să fie cam aşà ceva. Câţi tineri,

câte partide ni s'au prezentat pân acuma, ea n'a putut să-şi aleagă nici unul.

Leonora. Apoi ce să fac?!.. Să-mi placă numai decât care vă place d-voastre?!..

Diego. Dacă sunt băeţi buni!

Leonora. Ei, dacă sunt buni măritaţi-vă d-voastră. (Pleacă innainte spre casă).

Clara. Ba, nu e aşà...

Diego. Ce s'aude?!.. Ce strigăte?!... (Cătră Pedro). Alguazil? Ce s'aude.

Pedro. (Apropiindu-se şi salutând). Porunciţi.

Diego. Ce strigăte s'aud?

Pedro (cu grabă). Strigăte?!.. Trebue, trebue să fi strigând cineva.

(S'aude în dreapta): L-am prins! L-am prins! L-am găsit!

SCENA VI.

ACEIAŞI. Public, care conduce pe sus pe Don Quijote. SANCHO

Diego. Ei staţi! Ce este?!...

Publicul. L-am prins! L-am găsit!... (Lasă pe Don Quijote în faţa lui Diego. Don Quijote salută).

Diego (Răspunzând la salut). Ce este?!...

Un cioban. M'a întâlnit, mă rog, eri pe drum cu turma de oi şi de-odată s'a repezit şi a început să înţepe cu suliţa în bietele dobitoace şi mi-a ucis o mulţime de oi.

O femee. Mie mi-a ucis o vacă. A întâlnit vaca pe colo pe la şoseaua Jianu şi mi-a înţepat'o şi-a ucis-o! şi de când îl caut d'abià acuma am dat de el!

Un bătrân. Mie mi-a spart cu suliţa nişte saci de făină. Cum veniam dela moară cu sacii în car, el s'a

repezit şi s'a apucat de isbit cu suliţa şi zicea că sunt vrăjmaşi!

Voci. La închisoare! Să-mi plătească oile! La închisoare! La închisoare!!...

Sancho. (Privind la Celia care stă lângă dânsul, aparte): Nu ştiu cine e fetica asta, dar miroase a cheoftele de-ţi lasă gura apă!... (Incepe a vorbi cu Celia).

Diego (lui Don Quijote). Ce ai de respuns, nenorocitule acuzat?

Don Quijote. Cine? Eu?

Diego. Da.

Don Quijote (declamând). Eu sunt acel hidalgo, acel cavaler erránte, chemat de provedinţă să fie scutul de apărare al tuturor celor asupriţi şi fără de ajutor!!

Celia (lui Sancho). Doar vorbeşte frumos!

Sancho. O-ho-ho!... Doar cu ce m'a făcut pe mine să mă ţin de dânsul de-atâta vreme!

Celia. Numai cu vorba?

Sancho. D'apoi cu ce? Cu vorba, cu făgădueli c'o să mă facă fericit. Bani nu mi-a dat nici o pară. Altceva nici atât. (Vorbeşte încet cu Celia).

Diego (lui Don Quijote). Să fii scut de apărare?

Don Quijote. Da! Căci braţul meu e acela care a culcat la pământ acele oşti nenumărate.

Sancho. Aş! Oşti! O biată turmă de oi!..,

Don Quijote. Eu am isbit suliţa de-am pătruns pe giganţii care ajungeau cu braţele pân la nori!...

Sancho. Ce giganţi! Mori de vânt.

Diego. Dar cine eşti d-ta?

Voci. Un descreerat! Un nebun! Să-mi plătească oile! Să-mi plătească făina! Să-mi plătească gâştele! Să-mi plătească vaca! La închisoare! La închisoare!!...

Sancho (aparte privind pe Celia). Nu degeaba miroase a cheoftele. Asta e chiar bucătăreasă!

Diego (lui Don Quijote). Mă rog, cine eşti d-ta?

Don Quijote. Eu sunt Don Quijote?!...

Diego. Cum Don Quijote?!...

Don Quijote. Da.

Diego. (Descoperindu-se şi întinzându-i mâna). Şi eu am onoare să mă prezint: Alcadele Don Diego! Sunt încântat Ilustre cavaler că am avut fericirea să fac cunoştinţa d-tale. (Către public). Vi se pare curios?!...

Voci. Să ne plătea...

Pedro. Ssst! st!

Diego. Mă rog, d-ta ai ajuns la această celebritate prin citirea scrierilor cavalereşti?!...

Don Quijote. Ba nu! Eu n'am citit nimic, tocmai de-aceea am ajuns!

Diego. Da. Aceasta e mai modern.

Voci. Dă ne plătea...

Pedro. Sssst!... st! Tăcere la galerie!

Diego. Mă rog, ascultaţi:

lubita noastră Spanie a scos la lumină nişte instituţii nemuritoare, care stăpânesc astăzi întreaga lume: Una sf. Inchiziţie, alta Don Quijote.

Voci. Don Quijote?!... Don Quijote?!...

Diego. Da! Don Quijote sau Don Quijoţii! Don Quijoţii stăpânesc azi întreaga lume. Unde nu-i găsiţi pe dânşii? In toate slujbele, în toate demnităţile, chiar şi în cele mai înnalte şi chiar pe scaunele domniei.

Sancho. Dar eu nu preţuesc nimic?

Diego. Dar cine eşti?

Sancho. Eu sunt Sancho, scudierul lui Don Quijote.

Diego. Da. Sancho, cum să nu preţuiască. Sancho

are foarte mare preț pentrucă el duce în spate pe amândouă celelalte instituții, și inchiziția—în forma modernă de azi și pe Don Quijoții moderni.

Eu salut pe Don Quijote și am onoare a-i oferì mâna fiicei mele. (Ia mâna d-rei și o dă lui Don Quijote).

Don Quijote. Dar eu căutam pe Dulcinea Tobosa Mă rog, cum se numește fiica d-voastre?

Diego. Leonora.

Don Quijote. Mn!! Dulcinea... Leonora, se potrivește. O primesc și mulțumesc. (Ia mâna Leonorii).

Voci. Ura!! Ura!! Ura! Dar vaca mea?!...

Pedro. Sst.

Sancho (arătând pe Celia). Dar și noi am vreà să ne căsătorim.

Diego. Să fiți fericiți.

Leonora. Apoi fără să-mi facă serenadă?!.. Doar nu sunt spaniolă?

Celia. Și eu sunt spaniolă, voiu serenadă.

Don Quijote și Sancho. Dar unde stați?

Leonora și Celia. Uite colea... (Leonora și Celia trec în casă și es la fereastră. Don Quijote și Sancho se așează sub ferestre).

Don Quijote (cântă:) Călugărul din vechiul schit.

etc.

Sancho. Chiriac n'are căciulă.,.

etc.

Cortina.

— SFÂRȘIT —

DON JUANI FEMININI

Comedie într'un act şi un tablou.

Dedicată Lenuţei.

DON JUANI FEMININI

COMEDIE INTR'UN ACT ŞI UN TABLOU

PERSOANELE:

MADAME JURUBIŢĂ, casiereasă.
NELICA
DIDINA } Domnişoare de magazin.
LEONORA
DELASTRÂMBA, Actor liric.
GICĂ POPESCU, elev de Administraţie.
Clienţi, cliente, chelneri, trei doamne în vârstă.

ACTUL UNIC.

Scena reprezintă un magazin de mărunţişuri: Uşă în fund. De-o parte şi de alta rafturi cu marfă şi mese lungi de magazin.

SCENA I.

NELICA, DIDINA, LEONORA, în dreapta aşează mărfuri în cutii. M-me JURUBIŢĂ la stânga, în fund la contuar face socoteli şi scrie într'o condică.

Didina. Şi ce erà la cinematograf, Nelico?

Nelica. A! Didino, erà Don Juan. Vai, ce stricat!!...

Leonora. Să vezi cum minţià! Cu ce îndrăzneală!

Nelica. Ba, ce spui tu Leonoro, ba, zi, cu ce neruşinare minţia! Are nevasta lui şi vrea să se 'nsoare cu altele, închipueşte-ţi!...

Leonora. Vrea să se 'nsoare cu două deodată!!...

Didina. Cu două? Dar, ce, erau nebune?

Nelica. Bine, dragă Didino; dar ele sărmanele nu ştiau?

Leonora. Vezi, el vorbise cu câte una şi le promisese la fiecare s'o ia de nevastă.

Nelica. Vorbă să fie, ca să le tragă pe sfoară.

Leonora. Şi acuma se întâlniseră şi ele şi aflaseră una dela alta.

Nelica. Şi el le minţià ca să nu-l descoperă. Dar încailea la urmă l-a luat dracu.

Leonora. Ei! Luat dracu! L-a luat acolo numai pe scenă. Aş înţelege dacă s'ar puteà să-l ia chiar adevărat.

Didina. Adică să-i ia pe aceia care fac aşà.

Leonora. Se 'nţelege!

Nelica. Dar să vezi, erà o statue care mişcà din cap, şi vorbià şi mergeà...

Leonora. Statuea aceea l-a luat.

Nelica. Ştiţi ce? De-acuma o să mă fac şi eu un Don Juan.

Didina şi Leonora. Cum Don Juan?

Nelica. Ia, o să mă fac şi eu aşà a naibei cu bărbaţii, să-mi bat joc de ei.

Leonora şi Didina (râd). Să-ţi baţi joc de ei?!... Ha-ha-ha!...

Nelica. Ei, râdeţi? Se 'nţelege. Mă fac că-i cred ce spun, le aprob tot ce zic: mă fac că nu mai pot după el.

Leonora. Şi după ce-l vezi că a căzut în cursă şi s'a aprins, îl trimiţi la plimbare?

Nelica. Da. Il trimit să sughiţe.

Didina. Da, că el s'aprinde de nu mai poate!

Nelica. Ba, s'aprinde.

Leonora. Ba, chiar s'aprinde.

Didina. Dar de-aprins!...

Nelica. Ei, iaca eu o să-l fac să s'aprinză.

Didina. O să-l faci! Ai tu vr'e unul anume?

Nelica. Ba nu, n'am pe nici unul; o să-l fac pe care s'o nimeri.

Didina. Pe dracu!

Leonora. Ba, chiar îl fac.

Nelica. O să vezi.

Leonora. Ce e mai uşor.

SCENA II.

Aceleaşi, CLIENTELE A şi B.

Clientele A şi B. (Intrând): Bonjour.

M-me Jurubiţă. Bonjour. Poftiţi.

Didina (plecând spre cliente): Vă faceţi Don Juane! Sunteţi grozave!

Nelica şi Leonora. Da. Să ştii.

Didina. Şi când începeţi?

Leonora. Când ni s'o prezentà ocaziune.

Didina. Să-mi spuneţi şi mie.

Leonora şi Nelica. Cu plăcere.

Clienta A (cătră Didina): Eu aş vrea nişte nasturi verzi.

Leonora (cătră Clienta B): Şi Doamna?

Clienta B. Nişte entre-deux.

(Didina şi Leonora servesc pe Cliente vorbind încet cu ele. Didina serveşte pe Clienta A).

Nelica (aşezând în cutii, aparte). A! O să fac nişte comedii! O să râd de ei!!.. Care mi-o cădeà 'n mână, vai de

capul lui! Dar ce?!... Numai ei?!... Care de care să-şi râză de fete şi fetele, ca nişte proaste, să se lase?!... Ian să văd le-o plăcea? O să mă fac colo,... ştiu eu cum, lasă!

SCENA III.

Aceleaşi, DELASTRÂMBA.

Nelica (aparte. A! Uite unul. Să vedem. (Tare). D-l?...

Delastrâmba. Bonjour Domnişoară.

Nelica. Bonjour, d-le. Cu ce vă putem servi?

Delastrâmba. Nişte mănuşi.

Nelica. Glacés.

Delastrâmba. Da, D-şoară.

Nelica. Ce număr?

Delastrâmba. Şapte trei sferturi.

Nelica. Numaidecât. (Căutând să-l servească, aparte). Sermanul! Nici nu visează el la ce a venit aici. A! Stăi. Adică de ce i-aş da dintr'odată tocmai ce-i trebue şi n'aş căutà să-l ţin mai mult de vorbă ca să-l zăpăcesc mai bine! Hai să încep cu asta. (Scoţând o cutie şi deschizând. Tare). Poftiţi nişte mănuşi glacés foarte bune. Calitate superioară. Ne-au sosit chiar acuma. Ce culoare poftiţi?

Delastrâmba. Gris, Domnişoară.

Nelica. Gris, foarte frumoasă culoare. Avem însă mai multe nuanţe, mai închis, mai deschis.

Delastrâmba. D-voastre care vă place?

Nelica. Mie îmi plac toate.

Delastrâmba. Bine, dar care vă place mai mult?

Nelica. Ţineţi să ştiţi?

Delastrâmba. Da, pentrucă socot că trebue să aveţi un gust foarte... şic...

Nelica. Eu, din contră, socot că d-voastră trebue să mă întreceţi...

Delastrâmba. A! Dar astea trebue să fie prea mari. (Delastrâmba şi Nelica vorbesc încet, încearcă mănuşi, schimbă cutii, şi din când în când râd cu înţeles).

Clienta B (în acelaş timp către Leonora). Atunci, D-şoară, trec eu mai acuş pe aici. (Pleacă spre uşă).

Leonora. Mă rog, când poftiţi.

Clienta B. Bonjour, d-şoară. (Ese).

Leonora. Bonjour, Doamnă.

SCENA III.

Aceleaşi, GICĂ.

Gică (intrând). Bonjour.

M-me Jurubiţă. Bonjour, d-le.

Leonora. (aparte). Imi vine şi mie un client. Nelica parcă merge bine cu-al ei. Văd că râd mereu. (Către Gică). D-l ?... Cu ce vă putem servì ?

Gică. Gulere şi manşete, d-şoară.

Leonora. Ce număr poftiţi?

Gică. Numărul treizeci şi nouă.

Leonora. Forma tot asta care o purtaţi, milităreşti?

Gică. Da, se'nţelege; ce voiţi să mă reformaţi?

Leonora. Aş! Mă rog! Tocmai pe d-voastră?

Gică. De, ştiu eu?

Leonora. Faci un rău cuiva pe care ai necaz, ori... nu ţi-i simpatic.

Gică. A! Mersi, d-şoară sunt foarte fericit...

Leonora. Ne a sosit acuma nişte marfă superioară caută prin rafturi şi îl serveşte) (vorbesc încet).

Nelica (lui Delastrâmba). A! D-voastră sunteţi d-nu Delastrâmba? Mă miram eu de unde vă cunosc. V'am văzut ultima dată în drama aia: Apus de Lună, ţineaţi căţelul comtesei.

Delastrâmba. Da, aşà am eu tot roluri sentimentale.

Nelica. Sunteţi sentimental?

Delastrâmba. Da. Foarte sentimental. (Urmează a vorbì încet, alegând mănuşi).

Leonora (lui Gică). Ba, sunteţi foarte bine.

Gică. De, mă bucur că vă par d-voastră aşà, dar ştiu că n'am nevoe şi nu mă prea aştept...

Leonora. Iată astea sunt nişte gulere foarte bune. (vorbeşte în et cu Gică).

Nelica (lui Delastrâmba) Se poate? D-voastră?

Delastrâmba. Zău! Pe onoarea mea! (vorbeşte încet cu Nelica).

Didina (aparte). Dar m'a zăpăcit cucoana asta cu nasturii ei! Aş vrea să ştiu ce vorbesc Nelica şi Leonora cu clienţii lor. Umblă şi ele să vânză pepeni la grădinar! Şi la urmă cu ce pot să s'aleagă? Doar să treacă vremea aşà?...

Nelica (ascultând ce spune Delastrâmba) (aparte). Ce proşti sunt bărbaţii. Te cred tot, tot ce le spui!

Leonora (ascultând ce spune Gică) (aparte). O să-mi bat joc de el!.. Vai şi ce-o să mai râd!..

Nelica (lui Delastrâmba care îi vorbeşte încet). Nu, asta nu. Nu. D-ta n'o cunoşti pe mama. Cum? Ha-ha-ha.

Leonora (lui Gică Popescu, care îi vorbeşte încet): Ei, aşà spuneţi d-voastră toţi!... Cum?... Ştiu eu!.. Ba, da, vă cred, dar nu ştiu de s'o puteà. De ce să zic aşà? Nu. Nu! Ha-ha-ha!.. Foarte serios... Da... Voiu căutà... Sigur!..

Foarte sigur!.. Mă rog... Da... Bine... N'aveţi pentru ce. (Vorbeşte încet)

Didina (dând un bilet şi un pachet clientei A). Poftiţi mă rog la casă.

Clienta A. Mersi d-şoară. (Plăteşte la casă şi ese.

Didina. Să văd acum ce fac ele. Văd că au intrat în vorbă adânc. Sunt nişte nebune! Se leagă de oameni. O să-şi găsească beleaua...

Nelica (lui Delastrâmba care-i vorbeşte încet) Da... Negreşit. (Aparte) Sărmanul! Cum îşi spune el toată inima. Nici nu-şi închipue că-ţi baţi joc de el. (Tare). Da, da... Nici nu pretind... Nu. N'am nici o pretenţie. De ce să mă supăr?.. Nu. Eu nu sunt aşà... Asta da... Cred că da... Cauza?.. Uite ce. (Vorbeşte încet).

Delastrâmba (aparte, în timp ce Nelica îi vorbeşte încet). E nostimă de tot fata asta! Cu toate că nu eram hotărît să mă 'nsor, mi se pare că, asta o să mă scoaţă din minte! Ian... ian asculto! (Tare): Poftim?.... Ferească Dumnezeu, d-şoară!... Imi pare rău. Nu! Zău nu. (Vorbesc încet).

Gică (răspunzând Leonorii care îi vorbeşte încet): Nu, n'am vrut să înţeleg aşà... Nici n'am putinţa, nu mă cunoaşteţi... Nu... Ba, asta ori şi când... Ori şi când!.. Zău! Punem rămăşag!.. Ha-ha-ha!.. Vedeţi?.. Ha-ha-ha!.. Nu. (Aparte). Dar ştii că are haz domnişoara asta!... Ce ţi s'ar păreà să m'apuc să mă 'nsor?... Are haz de tot. (Vorbesc încet)

Nelica (dă un pachet şi nota pentru cassă lui Delastrâmba şi îl salută înclinându-se). Poftiţi. La cassă, mă rog.

Delastrâmba (la pachetul şi nota salutând respectuos). Mersi d-şoară. (Plăteşte şi ese).

Nelica (se uită un moment după Delastrâmba, apoi se duce să-şi aşeze raftul deranjat).

Didina (cătră Nelica). Ei, cum ţi-a mers?

Nelica. Fain! Fain de tot! Nici n'ai idee!..

Leonora (lui Gică dându-i o cutie şi nota). Poftiţi la cassă. (Priveşte un moment după el).

Gică (luând cele date). Mersi d-şoară (salută, plăteşte şi ese).

Nelica (Leonorei). Ei? Cum a mers, Leonoro?...

Leonora. Admirabil! Amorezat lulea, şi numaidecât să mă duc diseară la o grădină să vină şi el...

Nelica. Aşà şi al meu! Să mă duc diseară la grădină şi amorezat, amorezat săracul!...

Didina. Ei, şi vă duceţi diseară?..

Nelica. Aş! vorbă-i?!..

Leonora. Se poate, mă rog??.. Cum socoţi?

Nelica. Se poate?!... Tocmai vrem să râdem de dânşii. Dar am zis că mă duc. Las s'aştepte! Ha-ha-ha!..

Leonora. Şi cum am zis că mă duc. Ha-ha-ha!... Şi l-am asigurat! Ha-ha-ha!.. Aşà să vadă ei, ce vrea să zică a-şi bate joc!...

Didina. Sunteţi nişte nebune.

Leonora. (Didinei). Ei! Ţi-e milă de ei?!.. Ha-ha-ha!..

Leonora. Ha-ha-ha!... !... Milă de ei. A! ştiţi cum îl cheamă pe-al meu? Gică Popescu!.. Ha-ha-ha!..

Nelica. Al meu e actorul Delastrâmba săracul! Ha-ha-ha?!...

Didina. Sunteţi nişte nebune.

Cortina.

TABLOUL

Scena reprezintă grădina unei cofetării. Mese pentru consumatori.

SCENA I.

Consumatori, chelneri, LEONORA, GICĂ, NELICA, DELASTRÂMBA apoi DIDINA.

LEONORA cu o damă în vârstă şi cu GICĂ, consumă ceva, vorbesc încet şi râd.

NELICA cu o damă în vârstă şi cu DELASTRÂMBA, intră şi trec înnainte căutând locuri.

Leonora. A ! Nelica ! (Se duce înnaintea ei).

Nelica. A ! Leonora !

Leonora. Ei ? !... Ai venit şi tu ? ! Ha-ha-ha !... Noi donjuancele ? !

Nelica. Ei, ce să faci, dragă ? Ştii că Delastrâmba al meu are o mătuşă bogată şi îi lasă lui toată averea. Are şi-o berărie ! şi el dă dracului actoria şi s'apucă de comerţ.

Leonora. Şi pe-al meu la toamnă îl avansează, îl face sublocotenent !...

Didina (cu o damă în vârstă, intrând şi dând cu ochii de Nelica şi Leonora). (Aparte). A ! Uite-le... Nelica şi Leonora ! !...Bravo ! !.. Ei, atuncea mă fac şi eu Don Juancă !

Cortina

BIBLIOTECA Centrală Universitară Bucureşti

VERIFICAT 2007

— SFÂRŞIT —

CUPRINSUL

	Pag.
Robinson Necrusoe, (comedie într'un act)	5
Faust Modern, (comedie în trei acte)	23
Chantecler în lumea păpuşilor, (fantasie într'un act)	43
Hamlet la noi, (comedie într'un act)	57
Macbeth-Popescu, comedie într'un act şi trei tablouri)	79
Tannhäuser Nou, (dramă în două acte)	89
Căsnicia lui Figaro, (comedie într'un act, cu două tablouri)	103
Un Ernani, (comedie romantică în două acte şi un tablou)	115
Aida Nouă, (dramă în două acte)	137
Guillaume Tell în Ulogia. (dramă în trei acte şi un tablou)	151
Alt Don Quijote	169
Don Juani Feminini, (comedie într'un act şi un tablou)	181

DE INDREPTAT

In **Hamlet la noi** a se îndreptà la decor:

„Teatrul reprezintă o sufragerie. Alături o cămară a cărei uşă e acoperită de o tapiserie“.